

Ændring af tilladelse til indvinding af råstoffer, Dyssevej 20, 4180 Sorø

Region Sjælland har den 2. marts 2022 meddelt ændring i Region Sjællands tilladelse af 7. maj 2019 til indvinding af råstoffer på matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby, 4180 Sorø.

Tilladelsen har forud for afgørelsen været i partshøring.

Gravearealet ligger i Sorø Regionale Graveområde – Bromme delområde. Arealet er på 6,5 ha. Region Sjælland har meddelt tilladelse til gravning over grundvandsspejlet.

Tilladelsen er givet efter råstoflovens¹ § 7 og § 8.

Ansøgningen er blevet screenet efter bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)², § 21, og regionen har vurderet, at råstofindvinding over grundvandsspejl på ovennævnte ejendom ikke vil få væsentlig indvirkning på miljøet. Tilladelse til råstofindvinding er derfor gennemført uden at der er udarbejdet en VVM-redegørelse.

Klagevejledning

Klageberettigede kan klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet inden 4 uger fra datoen for offentliggørelsen den 2. marts 2022.

Der henvises desuden til klagevejledningen i tilladelsen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 26/01/2017 om råstoffer

² Lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter

Tilladelse til

RÅSTOFINDVINDING

Dyssevej 20, 4180 Sorø

Gældende indtil 1. marts 2029

Tilladelse til erhvervsmæssig
indvinding af råstoffer på matrikel

Matr.nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby

Dyssevej 20, 4180 Sorø

Sorø Kommune

Sorø Regionale Graveområde – Bromme Delområde

Dato: 02.03.2022

Sagsnummer EMN-2020-32603

Oversigt

Dyssevej 20, 4180 Sorø, matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby
--

Sagsnummer EMN-2020-32603

Ansøger

Navn:	Grete Marie Jespersen		
CVR-nr.:			
Adresse:	Lyngavej 14, 4180 Sorø		
Kontakt:			
Telefon:		E-mail:	

Indvinder

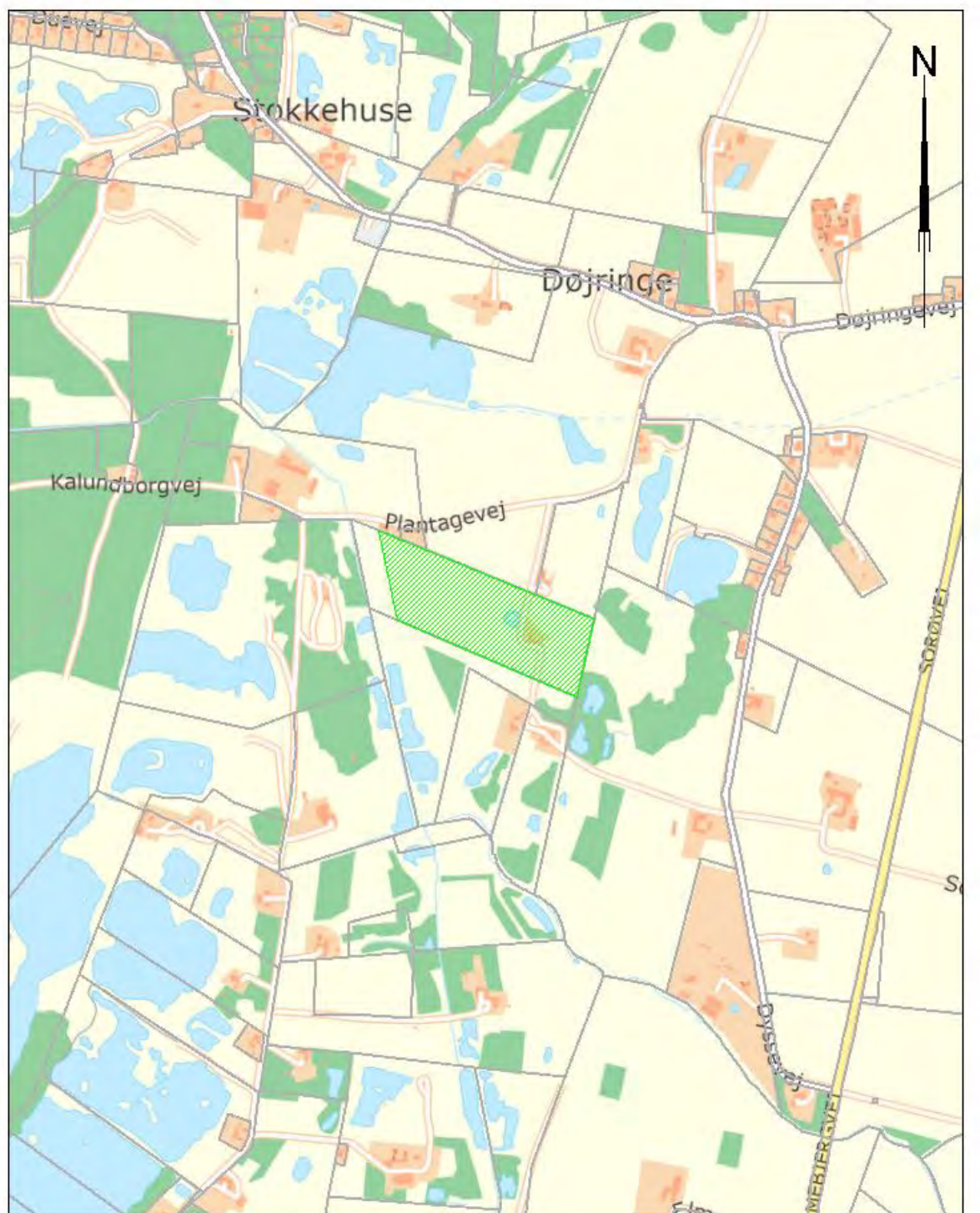
Navn:	FM Råstoffer		
CVR-nr.:	20359145		
Adresse:	Holbækvej 152, 4450 Jyderup		
Kontakt:	Flemming Lyngaae		
Telefon:	40 75 63 77	E-mail:	fl@gammelvang.com

Ejer

Navn:	Grete Marie Jespersen		
CVR-nr.:			
Adresse:	Lyngavej 14, 4180 Sorø		
Kontakt:			
Telefon:		E-mail:	

Ejer			
Navn:	Jens Erik Christensen		
CVR-nr.:			
Adresse:	Toftekæret 4, 3520 Farum		
Kontakt:			
Telefon:		E-mail:	

Ejer			
Navn:	Karin Kirstine Søgaard		
CVR-nr.:			
Adresse:	Bjerregårdsparken 84, 7560 Hjerm		
Kontakt:			
Telefon:		E-mail:	

1:10.000

0 500m 1.000m

Indhold

1	AFGØRELSE FRA REGION SJÆLLAND	7
1.1	RÅSTOFLOVEN	7
1.1.1	Begrundelse	7
1.2	MILJØVURDERING (VVM)	8
1.3	NATURA 2000 OMRÅDER OG HABITATDIREKTIVETS BILAG IV	8
2	AFGØRELSE FRA ANDRE MYNDIGHEDER	9
2.1	NATURBESKYTTELSESLØVEN	9
2.1.1	Beskyttede naturtyper	9
2.1.2	Åbeskyttelseslinjen	9
3	VILKÅR FRA REGION SJÆLLAND	10
3.1	VILKÅR EFTER RÅSTOFLOVEN	10
4	VILKÅR FRA ANDRE MYNDIGHEDERNE	11
4.1	SORØ KOMMUNE	11
4.1.1	Naturbeskyttelsesloven	11
5	GRUNDLAG FOR TILLADELSEN	12
5.1	ANSØGNINGEN	12
5.2	UDTALELSER	12
5.2.1	Indledende høring	12
5.2.2	Partshøring af udkast til afgørelse	12
6	GRAVE - OG EFTERBEHANDLINGSPLAN	14
6.1	GRAVEPLAN	14
6.2	EFTERBEHANDLINGSPLAN	14
7	REGIONENS VURDERING OG BEHANDLING AF SAGEN EFTER RÅSTOFLOVEN	16
7.1	RÅSTOFLOVEN	16
7.1.1	Naturbeskyttelse	16
7.1.2	Graveafstande og periferiskråninger	17
8	NATURA 2000 OMRÅDER OG HABITATDIREKTIVETS BILAG IV	18
9	MILJØVURDERING (VVM)	19
10	ANDRE LOVGIVNINGER	20
11	HØRINGSSVAR PÅ PARTSHØRING	21
12	REGION SJÆLLANDS SAMLEDE VURDERING	22
13	OFFENTLIGGØRELSE OG KLAGEVEJLEDNING	23
13.1	GENEREL KLAGEVEJLEDNING	23
13.2	KLAGE OVER REGION SJÆLLANDS AFGØRELSE	23
13.2.1	Råstoftilladelsen og vurderinger efter Habitatbekendtgørelsen	23
13.2.2	VVM-screening	24
13.3	ORIENTERING	25

Bilag

1. Oversigtskort
2. Grave- og efterbehandlingsplan
3. VVM-screening
4. Notat fra bilag-IV besigtigelse
5. Graveafstande og skråningsanlæg
6. Sorø Kommunes afgørelse om afslag og dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3.
7. Sorø Kommunes afgørelse om dispensation fra Åbeskyttelseslinjen.
8. Afgørelse om råstoftilladelse af 7. maj 2019.
9. Situationsplan over adgangsvej

Dokumentoversigt

Oversigt over dokumenter relevante for afgørelsen

Dato	
27-11-2020	Klagenævnsafgørelse vedr. sænkning af grundvandsspejl
05-03-2021	Ansøger indskrænker projektet til kun indvinding over grundvand
26-03-2021	Dialog vedr. gravedybde over vand og sø
28-03-2021	Dialog vedr. arkæologiske forundersøgelser
27-04-2021	Dialog med kommunen om det ansøgte og deres afgørelser
04-05-2021	Dialog med indvinder om gravedybde og ny grave- og efterbehandlingsplan
23-06-2021	Kommune sender vurdering vedr. gravning nær grundvandsspejl
04-08-2021	Sorø Kommune sender nyt udkast til dispensation fra åbeskyttelseslinjen
04-08-2021	Sorø Kommune sender udkast til afgørelser om § 3-dispensation
25-08-2021	Ansøger sender udkast til ny grave- og efterbehandlingsplan
25-08-2021	Dialog med indvinder om behov for yderligere oplysninger til grave- og efterbehandlingsplan
27-08-2021	Ansøger sender revideret grave- og efterbehandlingsplan
12-01-2022	Ansøger fremsender situationsplan over ny adgangsvej til graveområdet

1 Afgørelser fra Region Sjælland

1.1 Råstofloven

På baggrund af ansøgning af 5. marts 2021 og med hjemmel i råstofloven¹ meddeler Region Sjælland hermed ændring i Region Sjællands tilladelse af 07. maj 2019 til indvinding af råstoffer på matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby.

Vilkårene 1.1, 3.1.2.1, 3.1.10 og 3.1.10.1 ændres. Vilkår 3.1.12 pkt. 4 og 5 udgår. Afsnit 1.2, 2.1, 2.2.1, 2.2.2, 4.1.1 og 4.1.2 og vilkår meddelt i disse udgår.

Ændringerne meddeles i medfør af råstoflovens § 10.

Ændringerne træder i kraft, når klagefristen er udløbet, såfremt afgørelsen ikke påklages.

1.1.1 Begrundelse

Region Sjælland har d. 7. maj 2019 meddelt tilladelse til indvinding af råstoffer på del af matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby. Samtidig meddelte Region Sjælland screeningsafgørelse om, at det ansøgte projekt ikke forudsatte udarbejdelse af en Miljøkonsekvensvurdering. I forbindelse med meddelelsen af afgørelserne blev VVM-screeningsafgørelsen og Sorø Kommunes vandindvindings-tilladelse til indvinding af råstoffer under grundvandet påklaget og senere ophævet og hjemvist. Baggrunden herfor var manglende dokumentation for at råstofindvindingen under vand ikke ville medføre en væsentlig negativ påvirkning af Tude Å. Selve råstof-tilladelsen blev ikke ophævet og hjemvist af nævnet. Som følge heraf har indvinder ændret sit projekt, således at det kun består i en råstofindvinding over grundvandsspejlet.

Region Sjælland foretager som følge heraf ændring af den gældende råstof-tilladelse, så tilladelsen svarer til det ændrede projekt, og at de vilkår, der omhandler indvinding under grundvand udtages. Samtidig meddeles ny VVM-screeningsafgørelse for indvinding af råstoffer over grundvandsspejlet.

Det bemærkes, at vilkår for indvinding under grundvandsspejlet i medfør af Sorø Kommunes tilladelse efter vandforsyningsloven som anført i gravetilladelsen af 7. maj 2019 også udgår. Samtidig udgår de oprindelige vilkår for Sorø Kommunes dispensation fra Naturbeskyttelsesloven og Åbeskyttelseslinjen, da de pågældende afgørelser ikke var udnyttet inden for 3 år af, at de var meddelt. Som følge heraf har Sorø Kommune meddelt ny afgørelse efter Naturbeskyttelsesloven om beskyttede naturtyper og åbeskyttelseslinjen. Se afsnit 2.

For ændringen af vilkår i råstof-tilladelsen af 7. maj 2019 har Region Sjælland lagt vægt på, at arealet er udlagt til graveområde i Region Sjællands råstofplan 2020. Region Sjælland har afvejet de hensyn, som fremgår af råstoflovens § 3 og fundet, at der ud fra vurderingerne i afsnit 7 og med de fastsatte vilkår kan etableres en råstofgrav på den ansøgte placering.

Nærmere beskrivelse af Region Sjællands behandling og vurdering af sagen fremgår af afsnit 7-12.

¹ LBK nr. 124 af 26. januar 2017 af lov om råstoffer, § 7, stk. 1 og § 8.

1.2 Miljøvurdering (VVM)

Region Sjælland har vurderet, at projektet ikke vil påvirke miljøet væsentligt og afgør derfor, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering².

VVM screeningen fremgår af bilag 3.

1.3 Natura 2000 områder og habitatdirektivets bilag IV

Det er Region Sjællands vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt³ og ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Regionen vurderer endvidere, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Regionens nærmere vurdering fremgår af afsnit 8.

² LBK nr. 976 af 27. oktober 2020 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

³ BEK nr. 2091 af 6. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, § 6, stk. 1, § 7, stk. 3, nr. 1, § 7, stk. 13, nr. 1, § 7, stk. 13, nr. 2, og § 10, stk. 1.

2 Afgørelser fra andre myndigheder

2.1 Naturbeskyttelsesloven

2.1.1 Beskyttede naturtyper

Sorø Kommune meddeler samtidig afslag i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 til at udvinde råstoffer under mosen og de dele af engen på matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby, som ligger nærmere end 50 m fra Tude Å.

Kommunen meddeler samtidig dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at udvinde råstoffer under den del af engen, som ligger længere væk fra Tude Å end 50 m (ca. 2.800 m²). Kommunen dispenserer også til at oprense søen på matriklen, samt rydde bevoksning omkring og lægge brinkerne ned, så søen indgår mere naturligt i det efterbehandlede areal, jf. bilag 6.

Dispensationen meddeles på vilkår, som beskrevet under afsnit 4.1.1.1.

2.1.2 Åbeskyttelseslinjen

Sorø Kommune meddeler samtidig dispensation fra åbeskyttelseslinjen efter naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 2 til råstofindvinding af et ca. 1,8 ha stort areal på matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby, jf. bilag 7.

Dispensationen meddeles på vilkår, som beskrevet under afsnit 4.1.1.2.

3 Vilkår fra Region Sjælland

3.1 Vilkår efter Råstofloven

Følgende vilkår ændres i gravetilladelsen af 7. maj 2019.

- Vilkår 1.1 afsnit 1 tilføjes:
I nærværende tilladelse må der kun indvindes råstoffer over grundvandsspejl. Den samlede årlige indvinding på 60.000 m³ sand, grus og sten må kun foretages over grundvandsspejl.
- Afsnit 1.2 udgår
- Afsnit 2.1 udgår
- Afsnit 2.2.1 udgår
- Afsnit 2.2.2 udgår
- Nyt vilkår 3.1.2.1:
Adgangsvejen til og fra gravearealet skal være afklaret med Sorø Kommune før indvinding påbegyndes. For at hindre uvedkommende færdsel skal adgangsvejen være afspærret, når råstofgraven er ubemandet. Adgangsvejen skal renholdes og vandes ved generende støvdannelse.
- Vilkår 3.1.10 tilføjes 1 nyt punkter:
 - o I nærværende tilladelse, er der ikke givet tilladelse til at grave under grundvandspejl.
- Nyt vilkår 3.1.10.1 tilføjes – Nedre gravegrænse
 - o I perioden 1. oktober til 1. juni må der kun graves indtil 0,5 m over grundvandsspejl. I perioden 1. juni til 1. oktober må der graves indtil grundvandsspejlet jævnfør nedenstående punkter.
 - o Grundvandsstanden skal pejles 1 gang pr. måned. Pejlinger skal indsendes til Region Sjælland på forespørgsel eller 1 gang årligt.
 - o Pejlingen foretages i starten af måneden og der må ikke graves dybere end den pejlende kote.
 - o Der må på intet tidspunkt graves dybere end koten for vandspejlet i Tude Å.
- Vilkår 3.1.12 pkt. 4 og 5 udgår
- Afsnit 4.1.1 udgår
- Afsnit 4.1.2 udgår

4 Vilkår fra andre myndighederne

4.1 Sorø Kommune

Sorø Kommune har truffet afgørelse om dispensation fra åbeskyttelseslinjen til råstofindvinding samt dispensation til indvinding af råstoffer omkring en sø og dispensation og afslag til indvinding af råstoffer under en eng og mose. Afgørelserne med klagevejledning vedlægges som bilag 6 og 7.

4.1.1 Naturbeskyttelsesloven

4.1.1.1 § 3

Dispensationen gælder kun, hvis du opfylder disse vilkår:

- Der må ikke graves i søen i perioden fra 1. marts til 1. august.
- Der må ikke udvindes råstoffer under grundvandsspejlet i beskyttede naturtyper.
- Det skal i efterbehandlingsplanen indgå som et bindende element, at der etableres et lavtliggende område på mindst 5.600 m², som skal kunne udvikles til eng/mose efter kommunens anvisninger. Dette område vil blive registreret som beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.
- Søens bredder og bund må efter oprensning og afretning i gennemsnit ikke være stejlere end 1:5 og ingen steder stejlere end 1:3.
- Der må ikke fjernes fast bund under søen, men kun aflejret materiale og opgravede vand- og brinkplanter, bortset fra det som er nødvendigt for at afrette brinkerne.
- Der må ikke udsættes ænder, fisk eller lignende i søen.
- Der må ikke fodres ænder eller andre dyr som findes i søen.
- Der må heller ikke udlægges foder, som ænder kan få fat i, nærmere end 15 meter fra søens bredzone.
- Hvis der plantes træer nær søen, skal disse på syd- og vestsiderne plantes mindst lige så langt fra søbredderne, som træernes forventede sluthøjde.
- Der må ikke opsættes redeguse, hegn (dog undtaget kreaturhegn) eller lignende omkring søen.

4.1.1.2 Åbeskyttelseslinjen

Dispensationen gælder kun, hvis du opfylder følgende vilkår:

- At der ikke graves tættere på Tude Å end 50 meter.

5 Grundlag for tilladelsen

5.1 Ansøgningen

Afgørelse om ændring af vilkår træffes på baggrund af orientering om ændring af projektet af 5. marts 2021 og oprindelig ansøgning om råstoftilladelse af 18. januar 2016 med efterfølgende revisioner.

Ændringerne i forhold til den tidligere ansøgning og tidligere meddelt gravetilladelse er, at den reviderede ansøgning ikke omfatter indvinding under grundvandsspejl. Den tidligere ansøgning omfattede årlig indvinding af op til 20.000 m³ sand, grus og sten under grundvandsspejlet.

Ansøger har søgt om at ændre projektet, således arealet graves tørt til laveste grundvandsspejl i perioden 1. juni til 1. oktober. I perioden 1. oktober til 1. juni graves der kun indtil 0,5 m over grundvandsspejl. Grundvandsspejl vil blive monitoreret vha. nedgravning af brøndring og en målestok.

Som følge af projektændringen, hvor der ikke længere skal graves under grundvandsspejl har indvinder ligeledes søgt om ændret efterbehandling.

Efterbehandlingen omfatter, at der efterlades en næringsfattig og muldfri flade, som periodevist oversvømmes, når grundvandsspejlet stiger. Inspirationen hertil er hentet fra EF-habitatdirektivets engtype 6410.

Indvinder ønsker at inddrage den lille § 3-registrerede sø midt på matriklen i efterbehandlingen, så den i højere grad kan indgå i det afsluttede areal. Vegetationen omkring søen ryddes. Derudover oprenses søen og kanterne sænkes, så søen terrænmæssigt vil indgå som et naturligt element i det efterbehandlede landskab. Søens størrelse forbliver uændret, da der ikke indvindes under grundvand.

Det tilstræbes at arealet efter endt efterbehandling får en naturlig dynamik som følger årstidernes skiften, så sommersituationen er en tør flade med en sø og vintersituationen er en våd flade med en sø. Ansøgers udgangspunkt er at lade naturen indvandre af sig selv fra de tilstødende engarealer langs Tude Å.

5.2 Udtalelser

5.2.1 Indledende høring

Da det reviderede projekt er mindre indgribende end det der er meddelt tilladelse til i den gældende råstofindvindingstilladelse, og således kun er til ugunst for ansøger, er der ikke foretaget forhøring af omkringboende i nærværende sag.

5.2.2 Partshøring af udkast til afgørelse

Da det reviderede projekt er mindre indgribende end det der allerede er meddelt tilladelse til i den gældende råstoftilladelse, vurderes udkastet til nærværende afgørelse kun at være til ugunst for ansøger. Som følge heraf er udkast til afgørelse om ændring af vilkår i den gældende tilladelse jf. forvaltningsloven⁴ kun udsendt i partshøring til ansøger og ejere.

⁴ LBK nr. 433 af 22. april 2014 Bekendtgørelse af forvaltningsloven, § 19.

Derudover sendes udkast til afgørelse til orientering til:

- Sorø Kommune

6 Grave - og efterbehandlingsplan

6.1 Graveplan

Råstofindvindingen starter ved muldafrømning i den vestligste del af graveområdet. Muldjorden stakkes op i en bunke, som bliver max 5 m høj og placeres i den nordvestlige del af graveområdet.

Oplaget af muld kommer dermed til at fungere som støjvold mod naboejendommen. Indvindingen af råstoffer under muldjorden startes vest-sydvest for søen, hvor der etableres pladsareal. Der graves til et niveau som er over højeste grundvandsspejl, så sorteringsanlæg med stakkebånd og evt. knuser kan stå tørt. Herfra indvindes råstofferne 'nedefra' for at minimere støj i terræn.

Der kan blive behov for at indvinde råstoffer forskellige steder på arealet, da der forventes forskellige kornstørrelsesfordelinger af råstoffer mod øst og vest. De forskellige kornstørrelser skal blandes for at kunne producere stabilgrusprodukter. Der kan derfor være justeringer af graveplanen for at indvinde de nødvendige kvaliteter af materialer.

Gravedybden er til grundvandsspejl og følger dermed årstiden, så den sidste del graves om sommeren, hvor grundvandsspejlet står lavest.

Ved pladsarealet placeres et sorteringsanlæg med stakkebånd, som kan stakke sorterede materialer op i 7 m højde. Ved behov opstilles der en knuser. Dozer anvendes også ved behov.

Mandskabsvogn, mobil tank og affaldscontainere opstilles på arealet foran ejendommen på arealet. Placeringen er valgt, så der kan være bedre opsyn med tanken og dermed minimere risiko for tyveri af brændstof.

På arealet er der et 10 kV kabel. Dette er sat af med pæle i terræn på arealet. I forbindelse med gravningen vurderes det, om råstofferne er til stede i en tilstrækkelig god kvalitet til at kablet skal omlægges og råstofferne indvindes. Alternativt holdes respektafstand til kablet jævnfør tilladelsens vilkår. Omlægning af kablet vil, hvis dette bliver aktuelt, ske af SEAS.

Mod nordøst og øst afsøges muligheden for at gennemgrave skel, da der på naboarealerne er sket råstofindvinding tidligere. Skelgennemgravningen vil dermed muliggøre en efterbehandling som landskabsmæssigt passer ind i det omkringliggende landskab.

6.2 Efterbehandlingsplan

Indvindingsområdet graves tørt til laveste grundvandsspejl om sommeren. Laveste grundvandsspejl findes ved en løbende monitoring på arealet ved hjælp af en brøndring og en målestok. Efterbehandlingen har til hensigt at skabe en periodevist oversvømmet og næringsfattig flade uden muldjord, så der over tid er mulighed for at arealet bliver til et vådt engareal efter inspiration fra EF-habitatdirektivets engtype 6410.

Den nuværende sø ryddes for vegetation og kanterne sænkes, så søen terrænmæssigt indgår som et naturligt element i det efterbehandlede landskab. Søens størrelse bliver som nu, da der ikke graves fast bund væk i selve søen.

Vi sigter efter, at arealet får en naturlig dynamik som følger årstidernes skiften, så sommersituationen er en tør flade med en sø og vintersituationen er en våd flade med en sø. Vores udgangspunkt er at lade naturen indvandre af sig selv fra de tilstødende engarealer langs Tude Å. Dette er for at undgå at tilføre nye arter til området, som ikke er lokalt hjemhørende, og for at give pionerarter et nyt areal at indvandre på.

Vejen gennem graveområdet sænkes, så den indgår som et mere naturligt element i det efterbehandlede landskab. Mellem søen og ejendommen på arealet har vejen et passende niveau og sænkes ikke yderligere.

Mod nordøst ved jagtejendommen på naboarealet og mod øst sker der gennemgravning af skel på de strækninger, hvor naboarealet ligger lavere, så skel ikke kommer til at fremstå som en højderyg.

Den endelige udformning af det efterbehandlede areal kommer til at følge de gravegrænser der stilles vilkår til jf. tilladelsen til råstofindvinding.

De overordnede vilkår for efterbehandlingen er beskrevet i gældende tilladelses afsnit 3.1.12 og 3.1.13.

7 Regionens vurdering og behandling af sagen efter råstofloven

7.1 Råstofloven

Ved råstoflovens anvendelse skal der foretages en afvejning af råstofressourcernes omfang, kvalitet, sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt erhvervsmæssige hensyn mod hensynene til miljøbeskyttelse, vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, rekreative interesser, en hensigtsmæssig byudvikling, infrastrukturanlæg, herunder energiproducerende anlæg, jord- og skovbrugsmæssige interesser, sandflugtsbekæmpelse og risiko for oversvømmelse eller erosion af kysten, fiskerimæssige interesser, ulemper for skibs- og luftfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold.

7.1.1 Naturbeskyttelse

På baggrund af det nye vilkår om fastsættelse af gravedybde vurderes indvindingen, der kun vil foregå over grundvandsspejlet ikke at ville påvirke naturbeskyttelsesinteresser, herunder Tude Å i væsentlig grad.

I rapporten "Påvirkning af Tude Å ved råstofgravning" ver. 2, Sweco for Sorø Kommune, 2020, er der foretaget modelberegninger med henblik på at undersøge, om grusgravning i graveområderne nær Tude Å påvirker vandføringen i åen eller påvirker følsom våd natur i området. Rapporten konkluderer, at yderligere gravning under grundvandsspejlet nær Tude Å muligvis kan udgøre en væsentlig kumulativ påvirkning af åen. Da der i nærværende sag ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet og påvirkningen af grundvandsspejlet ved gravning over vand vurderes at være minimal, vurderes indvindingen over grundvandsspejlet ikke at give anledning til en væsentlig kumulativ effekt på Tude Å.

Det terrænnære grundvandsspejl har frit vandspejl. Det vurderes, at kapillærkræfterne i sand og opsprækket ler er så små, at en påvirkning af grundvandsspejlets placering vil være minimal og ikke ændres væsentligt ved fjernelse af overjord og råstoffer over grundvandsspejlet. Der kan ske en minimal større grundvandsdannelse, når regnvandet ikke skal igennem så tykke lag, men det vurderes at være en minimal forskel, når der er tale om de terrænnære lag.

Da der indvindes ned til højeste sommergrundvandsspejl i sommerhalvåret, vurderes fordampningen fra arealet at blive forøget, da der ikke vil være samme beskyttende lag over grundvandsmagasinet i de varme måneder, men erfaringsmæssigt vurderes der ikke være tale om forøgelse af væsentlig karakter, da der er tale om et areal af begrænset størrelse. Derudover vurderes, at den øgede fordampning i et vist omfang vil blive kompenseret af den øgede infiltration til grundvandet på arealet, som følge af bortgravningen af de terrænnære lag og den buffereffekt som de tidsvist oversvømmede arealer vil have på områdets grundvandsstand.

Da indvindingen ikke afsluttes nærmere end 50 meter fra Tude Å, vurderes ændringer i overfladeafstrømning som følge af projektet ikke at være af væsentlig karakter, idet den nedbør der falder inden for projektarealet i vid udstrækning allerede infiltreres til grundvandet, som det er i dag. I vurderingen heraf indgår terrænets hældning og de geologiske forhold under projektarealet.

7.1.2 Graveafstande og periferiskråninger

Det nye punkt, der fastsættes under afsnit 3.1.10 i den gældende råstoftilladelse, som beskrevet i nærværende afgørelse under afsnit 3.1, er stillet for at fjerne muligheden for indvinding af råstoffer under grundvandsspejl på ejendommen.

Det nye vilkår ”3.1.10.1 – Nedre Gravegrænse”, som beskrevet i nærværende afgørelse under afsnit 3.1 har til formål at fastsætte den nedre gravegrænse for indvindingen og sikre at indvindingen kun vil finde sted over grundvandsspejlet.

På baggrund af GRUMO-data⁵, er den naturlige årstidsvariation, at grundvandsstanden er lavest i (juni), juli, august, (september), hvorefter den stiger i oktober og frem, og falder igen fra april og frem.

Indvinder pålægges at der kun må graves indtil 0,5 meter over grundvandsspejl i perioden 1. oktober til 1. juni, hvor grundvandet står højest, mens der i perioden 1. juni til 1. oktober må der graves indtil koten for det pejlede grundvandsspejl.

Ved den ovenfor beskrevne indvinding til grundvandsspejlet, muliggøres efterbehandling til våd eng, ”naturtype 6410”, ved at grave tørt om sommeren og dermed have et areal som bliver delvist oversvømmet om vinteren.

Vilkåret forpligter samtidig indvinder til at pejle grundvandsstanden en gang om måneden med henblik på at bestemme den maksimale gravedybde over vand for den pågældende måned og sikre at indvindingen ikke uforsætligt foregår dybere end tilladt.

Idet indvindingen tilrettelægges så den ikke vil foregå under grundvandsspejl over året, vurderes indvindingen ikke at ville påvirke Tude Å.

⁵ Thorling, L., Albers, C.N., Ditlefsen, C., Ernstsén, V., Hansen, B., Johnsen, A.R., & Trolborg, L., 2021: Grundvand. Status og udvikling 1989 – 2019. Teknisk rapport, GEUS 2021.

8 Natura 2000 områder og habitatdirektivets bilag IV

Regionen vurderer, at det ansøgte ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-område nr. 160 Nordlige del af Sorø Sønderskov væsentligt⁶ og ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget, samt at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter og yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Region Sjælland har i vurderingen taget udgangspunkt i artsdata fra den statslige miljøportal samt vurderet det konkrete ansøgte areal i forhold til den ansøgte råstofindvinding og dets mulige påvirkning af nærmeste Natura 2000-område samt bilag IV-arter. Region Sjælland har foretaget en besigtigelse af det konkrete området den 21. april 2021 blandt andet med henblik på vurdering af arealets egnethed som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter – se besigtigelsesnotat i bilag 4.

Den ansøgte råstofindvinding vurderes ikke at ville påvirke Natura 2000-området eller dets udpegningsgrundlag, idet det ansøgte areal i dag fremstår som markareal i omdrift samt et mindre engareal og grundet afstanden til Natura 2000-området på ca. 5.100 meter.

Særligt i forhold til bilag IV-arter er det regionens vurdering, at der på det ansøgte areal ikke er konkrete yngle- eller rastesteder for f.eks. Spidssnudet frø og Stor Vandsalamander eller andre bilag IV-arter. Samtidig vurderes det, at indvinding af råstoffer på arealet ikke har væsentlig indflydelse på opretholdelsen af en vedvarende økologisk funktionalitet af det samlede område.

⁶ BEK nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, § 6, stk. 1 og § 7, stk. 3.

9 Miljøvurdering (VVM)

Råstofindvinding hører under planlovens regler om VVM-pligt⁷. Ansøger har udfyldt et screeningskema, som Region Sjælland har brugt som udgangspunkt for den screening, der skal tilvejebringe nødvendig viden til afgørelse af, hvorvidt et givent anlæg er VVM-pligtigt. Indvinding af sand, grus og sten er opført under bekendtgørelsens bilag 2, hvorfor det skal vurderes om indvindingen kan have væsentlig indvirkning på miljøet.

Screeningen har fastslået, at anlæggets art, dimension og placering ikke danner grundlag for udarbejdelse af en VVM-redegørelse, jf. bilag 3.

⁷ LBK nr. 1976 af 27. oktober 2021 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

10 Andre lovgivninger

Sorø Kommune meddeler afslag i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 til at udvinde råstoffer under mosen og de dele af engen på matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby, som ligger nærmere end 50 m fra Tude Å.

I kommunens vurdering af sagen fremgår det, at mosen er en naturtype, som ikke hurtigt kan genetableres som erstatningsnatur. Desuden ligger mosen indenfor den 50 m respektafstand til Tude Å. Sorø Kommune vurderer derfor samlet set, at der ikke bør gives dispensation til at indvinde råstoffer på mosearealet.

Kommunen meddeler samtidig dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at indvinde råstoffer under den del af engen på det ansøgte areal, som ligger længere væk fra Tude Å end 50 m (ca. 2.800 m²).

I kommunens vurdering af sagen fremgår det at engen uden for 50 m respektafstanden til Tude Å, er opstået som naturtype indenfor de seneste årtier. Det vurderes derfor at være muligt i forbindelse med efterbehandlingsplanen, som beskrevet i ansøgningen, at etablere et areal i mindst dobbelt størrelse, som i løbet af en kortere årrække vil kunne opnå en mindst lige så god naturtilstand. Det er almindelig praksis i forbindelse med etablering af erstatningsnatur, at der skabes det dobbelte areal eller antal af den oprindelige naturtype.

Sorø Kommune dispenserer også til at oprense søen på matriklen, samt rydde bevoksning omkring og lægge brinkerne ned, så søen kan indgå mere naturligt i det efterbehandlede areal.

I den forbindelse er det vurderet, at søen har en ringe miljøtilstand, og at den vil kunne opnå en meget bedre tilstand efter oprensning, afretning af brinker og rydning af trævækst, især fordi der ikke mere vil være stærkt skyggende store træer og et tykt lag rådende blade i bunden af søen.

Endelig meddeler Sorø Kommune dispensation til råstofindvinding af et cirka 1,8 ha stort areal inden for åbeskyttelseslinjen. I sin behandling af sagen har Sorø Kommune lagt vægt på at Tude Å ikke fremtræder, så markant i landskabet på denne strækning og at der allerede er gravet flere steder indenfor åbeskyttelseslinjen både nord og syd for det ansøgte areal.

De meddelte afgørelser efter naturbeskyttelsesloven betyder at indvinder kan udnytte råstoftilladelsen til indvinding af råstoffer over grundvandsspejlet indtil 50 meter af Tude Å. De råstoffer der måtte ligge nærmere åen end 50 meter kan ikke graves.

Derudover medfører afgørelsen om søen at denne kan oprenses, og de omkringliggende arealer forbedres, så den bedre kan indgå i den samlede efterbehandling af området. De meddelte omhandler ikke tilladelse til at grave i søen, hvorfor den i omfang vil få samme størrelse, som den har i dag.

11 Høringssvar på partshøring

Region Sjælland har foretaget høring af parter i henhold til afsnit 5.2.2, og har modtaget ét hørings-svar fra ansøger, som ikke har nogle bemærkninger, og høringssvaret vedlægges derfor ikke.

Det indkomne høringssvar har ikke givet anledning til ændringer i vilkår eller tilladelse i øvrigt i forhold til det forslag, der er sendt i partshøring.

12 Regions Sjællands samlede vurdering

Det er Region Sjællands samlede vurdering, at der skal gives tilladelse til indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Region Sjælland har afvejet de hensyn, som fremgår af råstoflovens §3 og fundet, at der ud fra ovenstående vurderinger og med de nævnte vilkår, som er fastsat i afsnit 3 kan etableres en råstofgrav på den ansøgte placering, så der bliver taget de nødvendige og tilstrækkelig hensyn til natur, miljø, grundvand, naboer og øvrige interesser.

13 Offentliggørelse og klagevejledning

13.1 Generel klagevejledning

Tilladelsen til råstofindvinding med tilhørende andre afgørelser fra Region Sjælland vil blive offentliggjort den 2. marts 2022 ved annoncering på Region Sjællands hjemmeside.

Afgørelserne kan påklages inden 4 uger fra de er offentliggjort.

Hvis du ønsker at klage over afgørelserne, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til rette myndighed. Hvis myndigheden fastholder afgørelsen, sender myndigheden klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som herefter beslutter om, du kan fritages. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

Et indbetalt klagegebyr tilbagebetales, hvis

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Nævnenes Hus' hjemmeside.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 43. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

13.2 Klage over Region Sjællands afgørelser

13.2.1 Råstoftilladelsen og vurderinger efter Habitatbekendtgørelsen

Regions afgørelse om tilladelse til råstofindvinding og evt. vurderinger efter habitatbekendtgørelsen⁸ om internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttede dyre- og plantearter kan påklages efter bestemmelserne i råstofloven, lovbekendtgørelse nr. 124 af 26/1-17.

Klageberettigede

⁸ BEK nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

- Adressaten for afgørelsen.
- Offentlige myndigheder.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Enhver med en individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, jf. råstoflovens § 16, stk. 7. Ved rettidig klage efter denne råstoflovens § 13, stk. 1 må tilladelsen ikke udnyttes, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet endelig afgørelse i klagesagen eller har truffet afgørelse om, at tilladelsen kan udnyttes på trods af klagen, jf. råstoflovens § 16, stk. 8.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 43, stk. 1. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

13.2.2 VVM-screening

Screening for pligt til udarbejdelse af en miljøvurdering (VVM) foretages efter miljøvurderingslovens § 21, lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27/10-21.

Klageberettigede

- Enhver, der har en retlig interesse i sagens udfald.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Miljøministeren

Rettidig klage efter miljøvurderingslovens § 49, stk. 1, har ikke opsættende virkning for en udnyttelse af afgørelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Der kan klages over retlige spørgsmål.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. miljøvurderingslovens § 54, stk. 1. Er afgørelsen offentliggjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra offentliggørelsen.

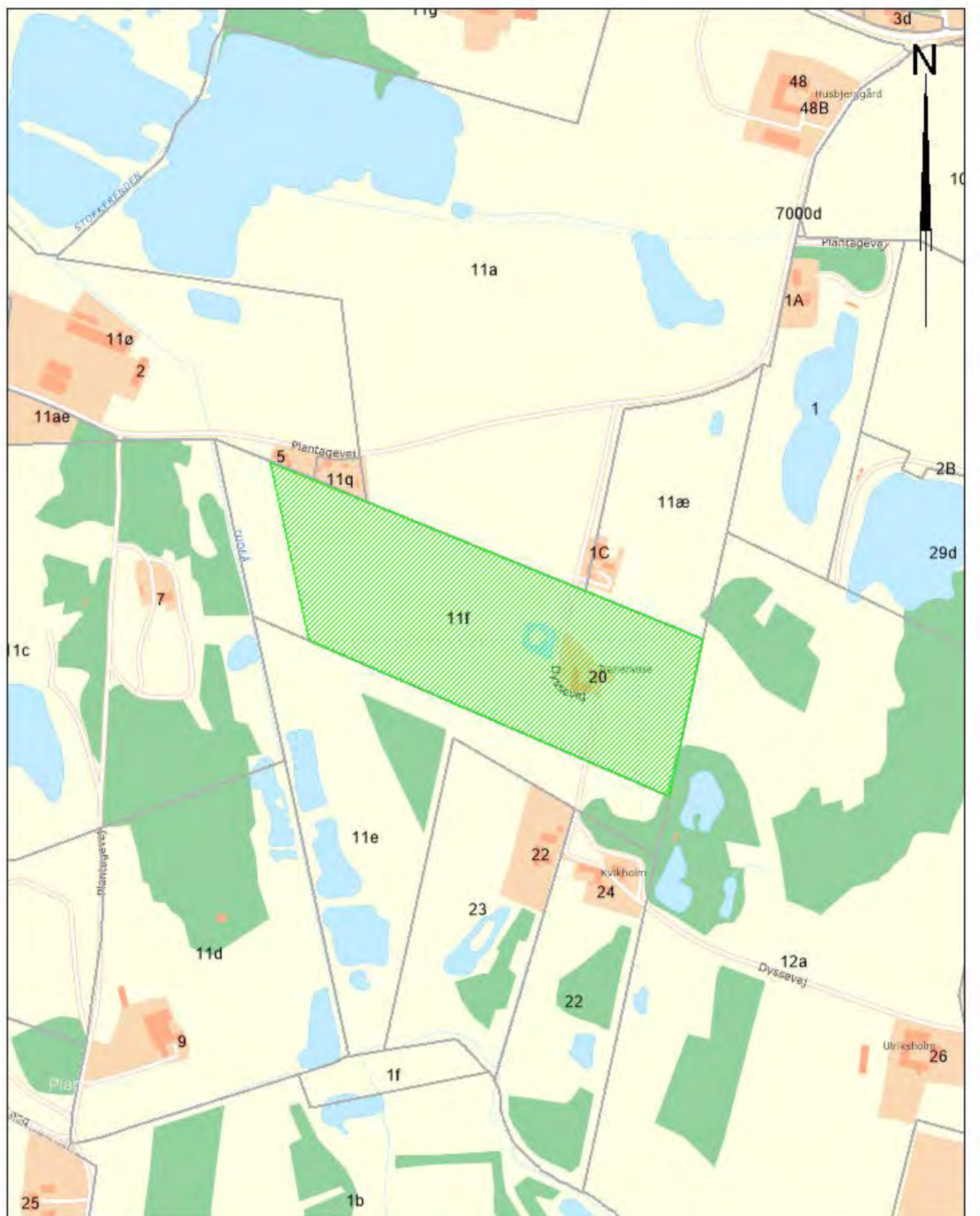
13.3 Orientering

Kopi af afgørelsen er sendt til:

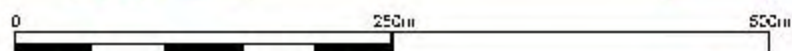
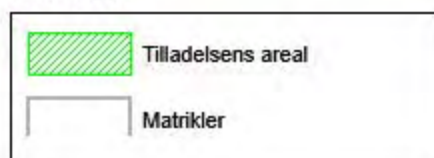
- Sorø Kommune, soroe@soroe.dk.
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening i Sorø Kommune, soroe@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, dof@dof.dkk
- Fredningsnævnet for Vestsjælland, vestsjaelland@fredningsnaevn.dk
- Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
- Friluftsrådet fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Kreds Sydvestsjælland (Slagelse, Sorø, Næstved): sydvest@friluftsradet.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, fortidsminder@slks.dk
- Skat, myndighed@skat.dk

Derudover orienteres øvrige høringsparter jf. afsnit 5.2.2.

Bilag 1

1:5.000

Bilag 2

Dyssevej 20

Efterbehandlingsplan

Indvindingsområdet graves tørt til laveste grundvandsspejl om sommeren. Laveste grundvandsspejl findes ved en løbende monitorering på arealet ved hjælp af en brøndring og en målestok.

Efterbehandlingen har til hensigt at skabe en periodevist oversvømmet og næringsfattig flade uden muldjord, så der over tid er mulighed for at arealet bliver til et vådt eng-areal efter inspiration fra EF-habitatdirektivets engtype 6410.

Den nuværende sø ryddes for vegetation og kanterne sænkes, så søen terrænmæssigt indgår som et naturligt element i det efterbehandlede landskab. Søens størrelse bliver som nu, da der ikke graves fast bund væk i selve søen.

Vi sigter efter, at arealet får en naturlig dynamik som følger årstidernes skiften, så sommersituationen er en tør flade med en sø og vintersituationen er en våd flade med en sø. Vores udgangspunkt er at lade naturen indvandre af sig selv fra de tilstødende engarealer langs Tude Å. Dette er for at undgå at tilføre nye arter til området, som ikke er lokalt hjemhørende, og for at give pionerarter et nyt areal at indvandre på.

Vejen gennem graveområdet sænkes, så den indgår som et mere naturligt element i det efterbehandlede landskab. Mellem søen og ejendommen på arealet har vejen et passende niveau og sænkes ikke yderligere. Mod nordøst ved jagtejendommen på naboarealet og mod øst sker der gennemgravning af skel på de strækninger, hvor naboarealet ligger lavere, så skel ikke kommer til at fremstå som en højderyg.

Den endelige udformning af det efterbehandlede areal kommer til at følge de gravegrænser der stilles vilkår til jf. tilladelsen til råstofindvinding.

Graveplan

Råstofindvindingen starter ved muldafrømning i den vestligste del af graveområdet. Muldjorden stakkes op i en bunke, som bliver max 5 m høj og placeres i den nordvestlige del af graveområdet. Oplaget af muld kommer dermed til at fungere som støjvold mod naboejendommen. Indvindingen af råstoffer under muldjorden startes vest-sydvest for søen, hvor der etableres pladsareal. Der graves til et niveau som er over højeste grundvandsspejl, så sorteringsanlæg med stakkebånd og evt. knuser kan stå tørt. Herfra indvindes råstofferne 'nedefra' for at minimere støj i terræn. Der kan blive behov for at indvinde råstoffer forskellige steder på arealet, da der forventes forskellige kornstørrelsesfordelinger af råstoffer mod øst og vest. De forskellige kornstørrelser skal blandes for at kunne producere stabilgrusprodukter. Der kan derfor være justeringer af graveplanen for at indvinde de nødvendige kvaliteter af materialer.

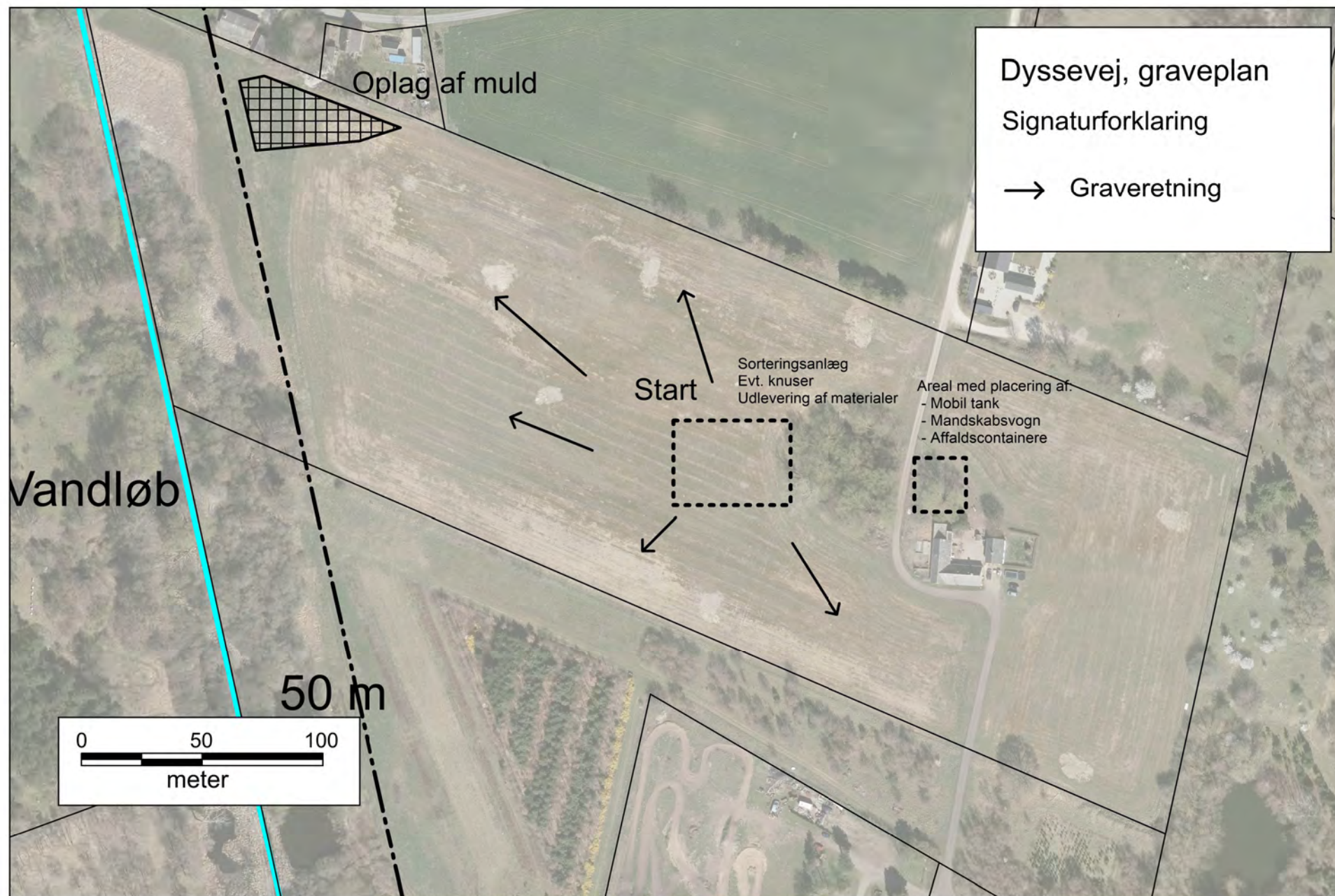
Gravedybden er til grundvandsspejl og følger dermed årstiden, så den sidste del graves om sommeren, hvor grundvandsspejlet står lavest.

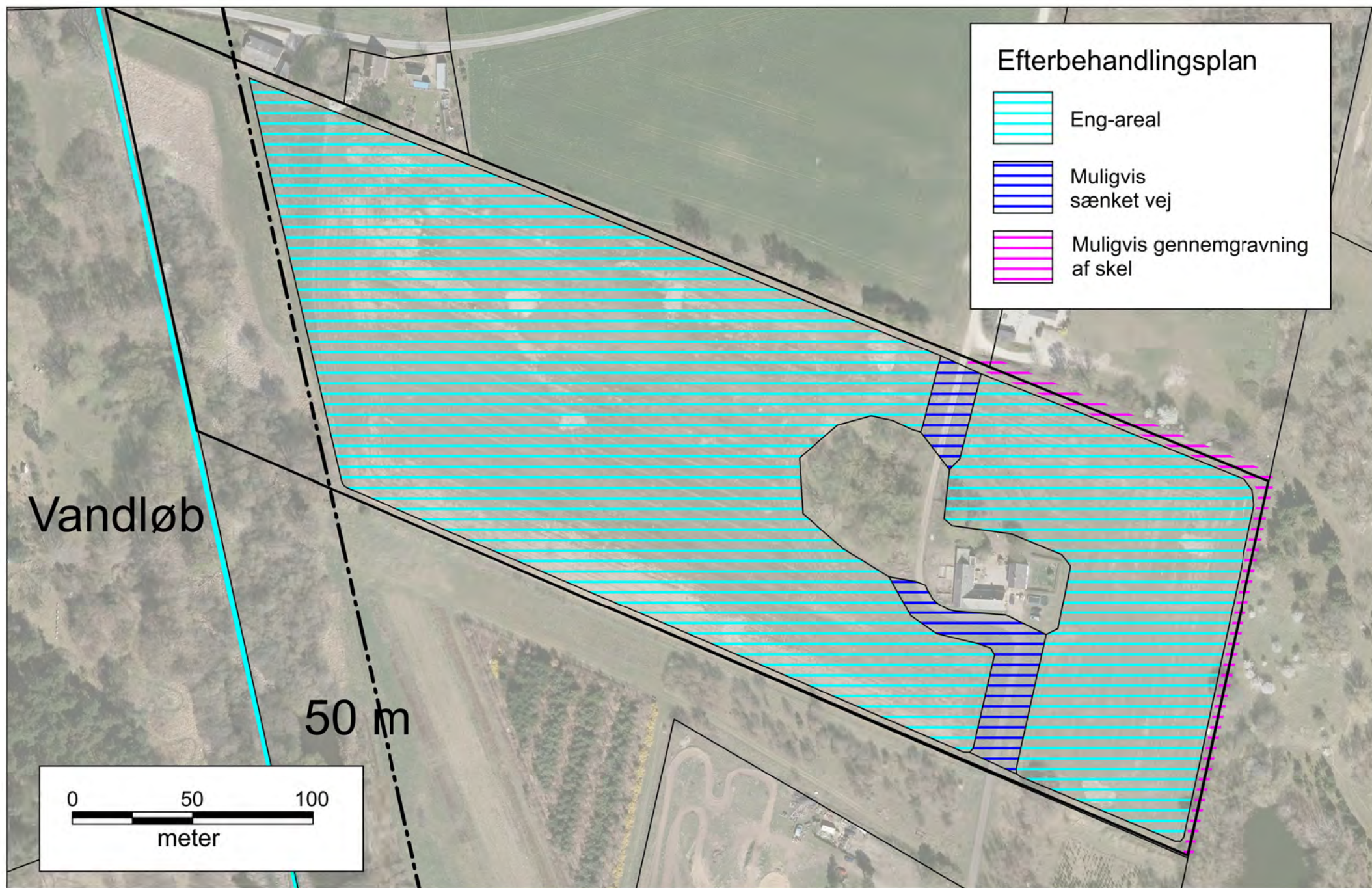
Ved pladsarealet placeres et sorteringsanlæg med stakkebånd, som kan stakke sorterede materialer op i 7 m højde. Ved behov opstilles der en knuser. Dozer anvendes også ved behov.

Mandskabsvogn, mobil tank og affaldscontainere opstilles på arealet foran ejendommen på arealet. Placeringen er valgt, så der kan være bedre opsyn med tanken og dermed minimere risiko for tyveri af brændstof.

På arealet er der et 10 kV kabel. Dette er sat af med pæle i terræn på arealet. I forbindelse med gravningen vurderes det, om råstofferne er til stede i en tilstrækkelig god kvalitet til at kablet skal omlægges og råstofferne indvindes. Alternativt holdes respektafstand til kablet jævnfør tilladelsens vilkår. Omlægning af kablet vil, hvis dette bliver aktuelt, ske af SEAS.

Mod nordøst og øst afsøges muligheden for at gennemgrave skel, da der på naboarealerne er sket råstofindvinding tidligere. Skelgennemgravningen vil dermed muliggøre en efterbehandling som landskabsmæssigt passer ind i det omkringliggende landskab.

Bilag 3

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lov nr. 225 af 25. oktober 2018

Projektets karakteristika

Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	Region Sjælland har modtaget ansøgning om indvinding af råstoffer på Dyssevej 20, 4180 Sorø, matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby. Arealet udgør 6,5 ha, og der er ansøgt om en gravedybde på op til 7-9 meter med en afslutning umiddelbart over højeste sommergrundvandsspejl. Det forventes, at der skal indvindes 60.000 m³ sand, grus, sten årligt. Materialerne udgøres af vejmaterialer og betontilslagsmaterialer. Der ønskes anvendt: 1 stk gummihjulslæsser 1 stk gravemaskine Tørsorteringsanlæg Kegleknuser med kæbeknuser
Projektets placering og arealbehov i ha	Projektet er placeret på Dyssevej 20, 4180 Sorø, matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby. Arealet udgør ca. 6,5 ha og er beliggende i landzone. Størstedelen af det ansøgte areal er i dag mark.

Oversigtskort				
Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen	Projektet forventes ikke at afføde et behov for råstoffer i anlægs- og driftsfasen. De indvundne råstoffer udgør dog en naturressource.			
Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen	Projektet vurderes ikke at medføre et væsentligt behov for vand. Der kan dog være behov for en mindre mængde vand til støvbekæmpelse. Mængden vil afhænge af de aktuelle forhold i perioder, der kan give anledning til støv. Vand til støvbekæmpelse hentes andetsteds, uden for graven.			
Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Projektet ventes ikke at give anledning til affald.			
Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Projektet ventes ikke at give anledning til spildevand.			
Kriterie	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Er der andre ejere end bygherre?	x			Ejendommen ejes af: Grethe Jespersen, Lyngvej 14, 4180 Sorø Jens Erik Christensen, Toftekæret 4, 3520 Farum Karin Kirstine Søgaard, Bjerregårdsparken 84, 7560 Hjern Indvinder: FM Råstoffer ved Flemming Lyngaae, Holbækvej 152, 4450 Jyderup

Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (Kumulative forhold)			x	Det ansøgte projekt består i en råstofindvinding af op til 60.000 m³ råstoffer årligt over grundvandsspejlet. Projektet er beliggende i Sorø Regionale Graveområde – Bromme Delområde. I området er der to andre råstofgrave – Bromme Plantage, NCC og Plantagevej 7, Obel Transport. Afstanden mellem det ansøgte areal og de to aktive grave er hhv. ca. 600 meter og 330 meter. Projektarealet er tillige beliggende nær Tude Å og langs denne er en række andre grusgrave beliggende. Der vurderes ikke at være andre projekter i området, der kan give anledning til kumulative forhold. Hvad angår kumulativ påvirkning af grundvandsspejlet og Tude Å, vurderes det ansøgte projekt, der alene består i en råstofindvinding over grundvandsspejlet, ikke at give anledning til en væsentlig påvirkning af disse. I rapporten <i>"Påvirkning af Tude Å ved råstofgravning" ver. 2, Rambøll for Sorø Kommune, 2020</i>, er der foretaget modelberegninger med henblik på at undersøge, om grusgravning i graveområderne nær Tude Å påvirker vandføringen i åen eller påvirker følsom våd natur i området. Rapporten konkluderer p.b.a. sammenligning mellem et referencescenarie og to beregnede scenarier, at det ikke kan udelukkes at grusgravning under grundvandsspejlet medfører en risiko for vandføringen i Tude Å og som følge deraf økologisk tilstand for makrofyter og fisk i åen. Som følge heraf må det forstås at yderligere gravning under grundvandsspejlet måske kan udgøre en væsentlig kumulativ påvirkning af åen. Da der i nærværende sag ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet og påvirkningen af grundvandsspejlet ved gravning over vand vurderes at være minimal (se nedenfor), vurderes indvindingen over grundvandsspejlet ikke at give anledning til en væsentlig kumulativ effekt på Tude Å. Det terrænnære grundvandsspejl har frit vandspejl. Det vurderes, at kapillærkræfterne i sand og opsprækket ler er så små, at en påvirkning af grundvandsspejlets placering vil være minimal og ikke ændres væsentligt ved fjernelse af overjord og råstoffer over grundvandsspejlet. Der kan ske en minimal større grundvandsdannelse, når regnvandet ikke skal igennem så tykke lag, men det vil være en minimal forskel når der er tale om de terrænnære lag. Da der indvindes ned til højeste sommergrundvandsspejl i sommerhalvåret, vurderes fordampningen fra arealet at blive forøget, da der ikke vil være samme beskyttende lag over grundvandsmagasinet i de varme måneder, men erfaringsmæssigt vurderes der ikke være tale om forøgelse af væsentlig karakter, da der er tale om et areal af begrænset størrelse. Derudover vurderes at den øgede fordampning i et vist omfang
---	--	--	----------	---

				vil blive kompenseret af den øgede infiltration til grundvandet på arealet, som følge af bortgravningen af de terrænnære lag og den buffereffekt som de tidsvist oversvømmede arealer vil have på områdets grundvandsstand. Da indvindingen ikke afsluttes nærmere end 50 meter fra Tude Å vurderes ændringer i overfladeafstrømning som følge af projektet ikke at være af væsentlig karakter, idet den nedbør der falder inden for projektarealet i vid udstrækning allerede infiltreres til grundvandet som det er i dag. I vurderingen heraf indgår terrænets hældning og de geologiske forhold under projektarealet. Samlet set vurderer Region Sjælland at projektet ikke vil give anledning til væsentlige kumulative påvirkninger af grundvandsstanden og Tude Å. Andre påvirkninger som kan give anledning til kumulative forhold omfatter bl.a. støj, støv, vibrationer og trafik. Det vurderes at projektet ikke vil give anledning til kumulative påvirkninger af støj grundet afstanden til de andre indvindinger i området og nabobebyggelses placering i forhold til disse. Det vurderes at projektet ikke vil give anledning til kumulative påvirkninger af støv fra indvindingen, da nabobebyggelse ligger i en afstand udover den hvor generende støvdannelser normalt udstrækker sig. Det vurderes ikke at projektet vil give anledning til væsentlige kumulative påvirkninger af vibrationer, da indvindinger af den type og med det materiel, der foregår i Bromme Delområde, normalt ikke giver anledning til vibrationer i den afstand hvor der ligger nabobebyggelse. Det vurderes ikke at projektet vil give anledning til væsentlige kumulative påvirkninger af trafik. Projektet deler kun adgangsvej med andre indvindinger ved Munke Bjergby på et kort stræk af Døjringevej mod Sorøvej og det vurderes at den trafikale stigning forbundet med indvindingen af de ansøgte mængder, ikke er af væsentlig karakter. Forholdet omkring den første del af adgangsvejen ind til graveområdet er endnu ikke er fastlagt, men det er Region Sjællands vurdering at dette ikke giver anledning til væsentlige ændringer i konklusionen. Samlet set vurderes det ansøgte projekt ikke at give anledning til kumulative forhold.
Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			x	Nej. Dog hentes vand til vanding i forbindelse med støvbekæmpelse uden for projektarealet.

Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			x	Nej.
Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			x	Nej. Projektet skal overholde vilkår i "Ekstern støj fra virksomheder vejledning nr. 5 1984", som der er stillet vilkår om i tilladelsen.
Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			x	Det ventes ikke at råstofindvindingen vil medføre vibrationsgener, da indvindinger af denne type og med det anvendte materiel normalt ikke giver anledning til disse.
Vil anlægget give anledning til støvgener?			x	Anlægget ventes ikke at give anledning til støvgener, idet Region Sjælland i råstoffilladelsen har fastsat vilkår om vanding og hastighedsbegrænsning inden for graven, mhp. at bekæmpe utilsigtede støvdannelser. Indvindingen over grundvandsspejlet vurderes ej heller at give anledning til støv- og materialepåvirkning af Tude Å, grundet afstanden mellem projektarealet og åen samt åens placering vest for det ansøgte areal.
Vil anlægget give anledning til lugtgener?			x	Projekter af denne type giver erfaringsmæssigt ikke anledning til lugtgener.
Vil anlægget give anledning til lysgener?			x	Projekter af denne type, hvor der ikke opstilles lys, vurderes ikke at give anledning til lysgener.
Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			x	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen, og der er ikke en særlig risiko for uheld i forbindelse med anlæg eller drift af råstofgraven.
Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			x	Projektet vurderes ikke at give ikke anledning til væsentlig luftforurening
Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			x	Projektet vurderes ikke at udgøre en risiko for vandforurening. Der er i råstoffilladelsen fastsat vilkår for forebyggelse af forurening og tillige stillet vilkår for type og placering af tanke ifm. råstofindvindingen.

Projektets placering

Kriterie	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
----------	----	----------------	-----	--------------

Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?	x			Projektarealet består i dag hovedsageligt af landbrugsjord og arealanvendelsen vil derfor ændres i forbindelse med råstofindvindingen og reetableringen. Idet området efterbehandles til våd eng vurderes denne arealanvendelse dog ikke at være væsentlig.
Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			x	Nej
Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			x	Området er udlagt som råstofgraveområde i Region Sjællands gældende råstofplan. Der er tillige taget højde for graveområderne i Sorø Kommunes Kommuneplan. Projektarealet er beliggende indenfor område som i Sorø Kommuneplan 2019-2030 er udpeget som Skovrejsning uønsket, Grønt Danmarkskort og Økologiske forbindelser. Skovrejsning uønsket Af retningslinjerne i kommuneplanen fremgår det at "<i>Hvor skovrejsning er uønsket, må der ikke plantes skov. Områder, hvor skovrejsning er uønsket, fremgår af kortlaget "Skovrejsning uønsket"</i>". Da der ikke skal plantes skov i forbindelse med reetableringen, vurderes projektet ikke at være i uoverensstemmelse hermed. Grønt Danmarkskort og Økologiske forbindelser Af retningslinjerne i kommuneplanen fremgår det om Grønt Danmarkskort at "<i>Indenfor Grønt Danmarkskort må der som udgangspunkt ikke ske indgreb i form af byudvikling eller anlægges veje og tekniske anlæg, der kan forringe naturindholdet og levesteder og spredningsveje for vilde dyr og planter. Hvor der sker indgreb i Grønt Danmarkskort, skal der vurderes på nødvendigheden af kompenserende anlæg, som sikrer, at der fortsat er faunapassage og spredningsmuligheder for vilde dyr og planter</i>". Om Økologiske forbindelser fremgår at "<i>De økologiske forbindelser er udpeget med henblik på at sikre og forbedre spredningsmulighederne for vilde dyr og planter mellem naturområderne. I de økologiske forbindelser skal eksisterende natur i videst muligt omfang beskyttes mod en udvikling, der kan forringe livsbetingelserne for det nuværende dyre- og planteliv</i>". Det er Region Sjællands vurdering at projektet grundet sit arealmæssige omfang, områdets nuværende karakter og projektets begrænsede varighed ikke er i uoverensstemmelse med udpegningen som Grønt Danmarkskort og Økologiske forbindelser. Efter endt efterbehandling vurderes området at kunne understøtte spredningsmulighederne for vilde dyr og planter.

Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			x	Nej
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			x	Nej, projektet består i sig selv i en anvendelse af områdets råstoffer.
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			x	Projektarealet ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplandet for Dybendal Vandværk og Munke Bjergby Vandværk. De nærmeste ikke-almene vandforsyninger ligger henholdsvis 170 meter nordvest for projektarealet på Plantagevej 13 og 425 meter sydvest for arealet på Plantagevej 9. Region Sjælland vurderer på baggrund af erfaringer fra lignende sager, at indvindingen hverken i driftsfasen eller efter endt gravning vil være til hindring for anvendelse af områdets grundvand.
Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?			x	Nej. Projektet vurderes grundet sin karakter og områdets geologiske og hydrologiske forhold ikke at ville påvirke sårbare vådområder.
Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?			x	Nej
Forudsætter projektet rydning af skov?			x	Nej
Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			x	Nej
Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			x	Nej
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			x	Sø midt på matriklen Inden for projektarealet ligger en mindre sø, der er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Sorø Kommune har efter tilsyn med søen bemærket, at søen er stærkt skygget af store piletræer på hele vandfladen. Vandstanden anslås til 0,5 – 1 m på dybeste sted. Bunden er fast, men dækket af et tykt lag døde pileblade. Der sås ingen vandplanter. Ved fiskeri med en dørslagskætsjer blev fanget mange vandbænkebidere, nogle glasmyggelarver og en enkelt husbyggende vårfluelarve. Tilstanden vurderes at være ret ringe. Indvinder ønsker at inddrage søen i efterbehandlingen af arealet, ved at oprense den, rydde omkringstående træer og sænke kanterne, således at den vil kunne indgå som et naturligt element i det efterbehandlede areal. Sorø Kommune har i forbindelse med sagsbehandlingen tilkendegivet at de vil

				meddele dispensation fra NBL § 3 til at oprense søen samt rydde bevoksning og lægge brinkerne ned. Mose vest for projektarealet Umiddelbart øst for Tude Å ligger et mindre moseareal. Dette rummer i den mest tilgroede del en del gamle birke- og piletræer. Over det hele er der tæt vækst af stararter. Arealet ligger i ca. kote 31. Da der kun graves ned til sommergrundvandsspejl i den tørre del af året, vurderes projektet ikke at give anledning til en væsentlig påvirkning af mosen, idet det vurderes at indvindingen i sig selv ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af grundvandsspejlets placering. Eng vest for projektarealet Mellem mosearealet og den dyrkede mark er et areal registreret som eng. Sorø Kommune har tilkendegivet at man er indstillet på at meddele dispensation til at bortgrave den del af engen der ligger længere væk fra Tude Å end 50 meter. Dette område udgør ca. 2.800 m². Sorø Kommune har i forbindelse med sin sagsbehandling vurderet, at det i forbindelse med efterbehandlingen af arealet er muligt at etablere et areal i mindst dobbelt størrelse, som i løbet af en kortere årrække, vil kunne opnå mindst lige så god naturstatus. Da indvindingen udelukkende vil foregå over grundvandsspejlet og det vurderes, at den ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af grundvandsspejlets placering, vurderes projektet ikke at ville påvirke del af engen der ligger indenfor 50 meter af Tude Å i væsentlig grad. Tude Å Det vurderes at en gravning til ½ meter over grundvandsspejlet i perioden 1. oktober – 1. juni og til grundvandsspejlet i perioden 1. juni – 1. oktober ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Tude Å. I denne vurdering indgår det at: • Det terrænnære grundvandsspejl har frit vandspejl. • Kapillærkræfterne i sand og opsprækket ler er så små, at en påvirkning af grundvandsspejlets placering vil være minimal og ikke ændres væsentligt ved fjernelse af det overjord og råstoffer over grundvandsspejlet. • Evapotranspiration fra området vil mens gravningen pågår formindskes, idet der er mindre vegetation til stede inden for gravefeltet, end inden gravningen igangsættes. Endvidere vil både den mindskede overjordstykkelse og den mindskede evapotranspiration medføre en øget grundvanddannelse inden for området, men det vil være en minimal forskel når der er tale om de terrænnære lag.
--	--	--	--	---

				• Fordampning vurderes at stige minimalt inden for projektområdet, idet grundvandsspejlet kommer nærmere overfladen i forbindelse med gravningen. Det vurderes dog at den minimalt øgede fordampning ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af grundvandsforholdene og Tude Å, på grund af områdets relativt begrænsede størrelse. Samtidig vurderes den mindskede evapotranspiration og øgede infiltration at kompensere for den minimalt øgede fordampning i et vist omfang. • Ændringer i overfladeafstrømning fra projektarealet vurderes ikke at være af væsentlig karakter, da indvindingen ikke afsluttes nærmere end 50 meter fra Tude Å. Den nedbør der falder inden for projektarealet vil i vid udstrækning allerede infiltreres til grundvandet som det er i dag. I vurderingen heraf indgår terrænets hældning mod vest og de geologiske forhold under projektarealet. • Der må på intet tidspunkt graves dybere end koten for vandspejlet i Tude Å, hvorfor der ikke vil skabes en situation hvor vandet kan løbe fra åen til det afgravede areal. • I vurderingen indgår oplysninger fra Grontmij A/S' tekniske notat om "Råstofindvindings kvantitative påvirkning af grundvand" af 30. august 2011. Region Sjælland vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke er væsentlig risiko for påvirkning af Tude Å ved indvinding af råstoffer over grundvandsspejlet. Sø og mose øst for projektarealet Umiddelbart vest for det ansøgte areal ligger der sø og mose registreret efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Sø og mose er opstået i forbindelse med efterbehandlingen af en råstofindvindingen i anden halvdel af 70'erne. Sø og mose vurderes at være grundvandsbetingede. Da indvindingen udelukkende vil foregå over grundvandsspejlet og placeringen af dette ikke vurderes at blive påvirket af den ansøgte indvinding, vurderes søen og mosen vest for projektarealet ikke at ville blive påvirket i væsentlig grad. Projektarealet er tillige beliggende inden for åbeskyttelseslinjen og skovbyggelinjen. Det ansøgte projekt vurderes ikke at være i uoverensstemmelse med skovbyggelinjens bestemmelser. Sorø Kommune har tillige tilkendegivet at de er indstillet på at meddele dispensation fra åbeskyttelseslinjen til indvinding af de råstoffer der ligger udover 50 meter fra åen. Samlet vurdering
--	--	--	--	---

				Det vurderes derfor at projektet ikke vil påvirke nationalt registrerede, beskyttede eller fredede områder i væsentlig grad.
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			x	Nærmeste Natura 2000-område, nr.160 Nordlige del af Sorø Sønderkov, ligger ca. 5,1 km syd for projektarealet. Området er udpeget på baggrund af eremitten, en trælevende bille. Projektet vurderes på baggrund af sin karakter og afstanden til Natura 2000-området, ikke at ville påvirke dette.
Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			x	Region Sjælland er ikke bekendt med forekomst af bilag IV-arter inden for projektarealet. Projektarealet består i dag primært af mark og vurderes for størstedelens vedkommende ikke at indeholde egnede yngle- og rasteområder for arter omfattet af bilag IV. Selvom der mod forventning skulle forekomme individer af arter omfattet af bilag IV i området, vurderes der ikke at være en risiko for en væsentlig negativ påvirkning af områdets økologiske funktionalitet for arterne, idet størstedelen af projektarealet i dag er mark og en mindre del er eng med begrænsede naturværdier. Således vurderes det at indvinding af råstoffer på arealet ikke har væsentlig indflydelse på opretholdelsen af en vedvarende økologisk funktionalitet af det samlede område hvor en eventuel bliagsart måtte forekomme. Dertil bemærkes det at arealet efter endt indvinding og efterbehandling vil være et væsentligt bedre levested for arterne end den nuværende dyrkede mark og eng med begrænsede naturværdier. Samlet set vurderes projektet på baggrund af sin karakter ikke at ville påvirke arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV samt yngle- og rasteområder for arter omfattet heraf i væsentlig grad.
Forventes området at rumme danske rødlistearter?			x	Region Sjælland har ikke oplysninger om at der på arealet, der i dag primært er mark i omdrift, skulle forekomme arter omfattet af den danske rødliste.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			x	Projektarealet ligger 50 meter øst for Tude Å. Vandløbsstrækningen ud for projektarealet er i henhold til den gældende vandområdeplan (2015-2021) og basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 et middelstort vandløb. Den økologiske tilstand for alle parametre (bentiske invertebrater, makrofytter, fisk mv.) er ukendt, men målet for strækningen er "god økologisk tilstand" og "god kemisk tilstand". Det vurderes at det ansøgte projekt, som udelukkende består i en indvinding af råstoffer over grundvandspejlet, ikke vil påvirke Tude Å, da den som anført ovenfor vurderes ikke at påvirke grundvandsstand og vandføring i åen.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			x	Området ligger indenfor grundvandsforekomsterne DK_2_12_363 og DK_2_12_370. Miljømålet for de to grundvandsforekomster er at der ikke må ske forringelse af aktuel tilstand og både kemisk og kvantitativ tilstand er vurderet til god.

				Det vurderes at projektet ikke vil påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet, da indvindingen, der udelukkende foregår over grundvandsspejlet, vurderes ikke at påvirke grundvandets placering eller kvalitet.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			x	Nej
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			x	Nej
Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?			x	Nej
Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			x	Nej
Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			x	Nej
Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?			x	Nej. Der er tillige foretaget arkæologiske forundersøgelser på arealet.
Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?	x		x	Råstofindvindingen vil i sagens natur påvirke æstetiske landskabstræk imens indvindingen pågår, men grundet indvindingens begrænsede størrelse vurderes denne ikke at være væsentlig. I forbindelse med efterbehandlingen reetableres arealet til tidsvis våd eng, hvorfor den blivende påvirkning af de æstetiske landskabstræk vurderes ikke at blive påvirket i væsentlig grad.
Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?	x		x	Råstofindvinding er en aktivitet, der altid i et vist omfang vil påvirke de geologiske landskabstræk, idet aktiviteten består i en fjernelse af de geologiske formationer. Projektarealet ligger imidlertid ikke inden for nationale eller værdifulde geologiske områder, og området er ikke registreret med specifik geologisk bevaringsværdi. Påvirkningen vurderes ikke at være væsentlig, idet der i nærværende indvinding udelukkende foretages en gravning over grundvandsspejlet på et relativt lille areal inden for et område, der ikke er udpeget for geologiske hensyn.

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning ventes at være relativt lille. Støv og støj er de hyppigste miljøpåvirkninger i forbindelse med råstofindvinding og har en relativt lokal udbredelse. Idet der er fastsat vilkår om støj og støv ventes påvirkningerne hverken at have en væsentlig udstrækning eller påvirkning.			
Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Det forventes at de umiddelbare naboer til projektet vil være i størst risiko for at blive berørt af miljøpåvirkninger. Imidlertid forventes de fastsatte driftsvilkår at modvirke miljøpåvirkningerne i en sådan grad, at de ikke opnår et væsentligt niveau.			
Kriterie	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?			x	Området vurderes ikke at være sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning. Der stilles vilkår for indvinding af råstoffer i tilladelsen der imødegår eventuelle miljøpåvirkninger
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			x	Nej, påvirkningerne ventes på baggrund af de fastsatte vilkår ikke at være væsentlige enkeltvis.
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			x	Nej, påvirkningerne ventes på baggrund af de fastsatte vilkår ikke at være væsentlige samlet.
Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			x	Nej. Påvirkningerne vil kun have en meget lokal udspreddelse.
Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			x	Ikke relevant
Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			x	Den samlede miljøpåvirkning som følge af projektet betegnes ikke som kompleks. Det konkrete projekt medfører velkendte påvirkninger, som er almindelige ved råstofindvindingsprojekter, og som kan beskrives. Derudover er påvirkningerne til at håndtere ved indpasning af afværgeforanstaltninger i forbindelse med fastsættelse af vilkår i en tilladelse til råstofindvinding, heri fastsættes der vilkår til støj og støv mm.
Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?			x	Sandsynligheden for miljøpåvirkningen er lille ved efterlevelse af de fastsatte vilkår.
Er påvirkningen af miljøet varig?			x	Miljøpåvirkningen er ikke varig, idet den vil ophøre efter endt indvinding, dog med undtagelse af den landskabelige påvirkning, som vil være varig og ikke-reversibel.
Er påvirkningen af miljøet hyppig?			x	Miljøpåvirkningen må betegnes som værende pågående under indvindingen inden for de fastsatte driftstider. Imidlertid ventes påvirkningen ikke at være væsentlig, grundet de fastsatte vilkår.

Er påvirkningen af miljøet reversibel?			x	Miljøpåvirkningerne er generelt reversible, da de vil ophøre med indvindingens afslutning. Dog er den miljøpåvirkning landskabet påføres som følge af opgravningen af materialer ikke reversibel.
Er der andre kumulative forhold?			x	Nej
Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	x			Ja, der vil jf. ansøgningen foretages støvbekæmpelse i form af vanding og hastighedsbegrænsning på interne køreveje, ligesom støj vil bekæmpes ved bl.a. indretning af graven og oplæg af støjvolde.

Konklusion

	Ja	Nej	Bemærkninger
Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?		x	Det er Region Sjællands samlede vurdering, jf. vurderingerne anført ovenfor, at det ansøgte projekt om indvinding af råstoffer over grundvandsspejlet på del af matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af miljøet, hvorfor der ikke skal udarbejdes miljøkonsekvensrapport.

Dato: 14. januar 2022

Sagsbehandler: asbk

Bilag 4

Tilsynsnotat

Region Sjælland har den 20. april 2021 foretaget tilsyn på Dyssevej 20, 4180 Sorø, matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby.

Ved tilsyn deltog Asbjørn Kogut, Region Sjælland og Flemming Lyngaae, ansøger.

Formålet med tilsynet var at besigtige det tilladte areal på Dyssevej 20, 4180 Sorø, med henblik på at vurdere arealets egnethed ift. yngle- og rasteområde for bilag IV-arter. Der er ikke kendskab til forekomst af arter omfattet af habitatdirektivet på det tilladte areal eller i nærområdet i øvrigt.

Arealet fremstod som græsmark med spredt bevoksning og spor efter arkæologiske søgerender. Mod Tude Å forekom der stigende grad af engvegetation. Arealet mangler generelt karakteristika, der kendetegner yngle- og rasteområder for de fleste arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Enkelte arter omfattet af direktivet yngler ganske vidst på engarealer, men det vurderes, uanset om disse skulle forekomme, på eller nær projektarealet, at der ved gravning ikke er risiko for en væsentlig negativ påvirkning af arternes økologiske funktionalitet, fordi det langt overvejende består af bar græsmark og der i øvrigt er andre væsentligt bedre egnede yngle- og rasteområder opstrøms Tude Å.

Det er tillige Region Sjællands vurdering at arealet efter afsluttet indvinding og reetablering til tidsvis våd eng vil blive væsentligt bedre som levested for arterne, end det nuværende areal der primært er dyrket mark.

21-04-21
Asbk.

Dato: 21-04-2021

Regional Udvikling
Bæredygtig Udvikling
Alléen 15

4180 Sorø

Tlf.: 70 15 50 00

naturmiljo@regionsjaelland.dk

www.regionsjaelland.dk

Sagsnr:

EMN-2020-32603

Matr.nr.

11f Døjringe By, Munke Bjergby

Sagsbehandler

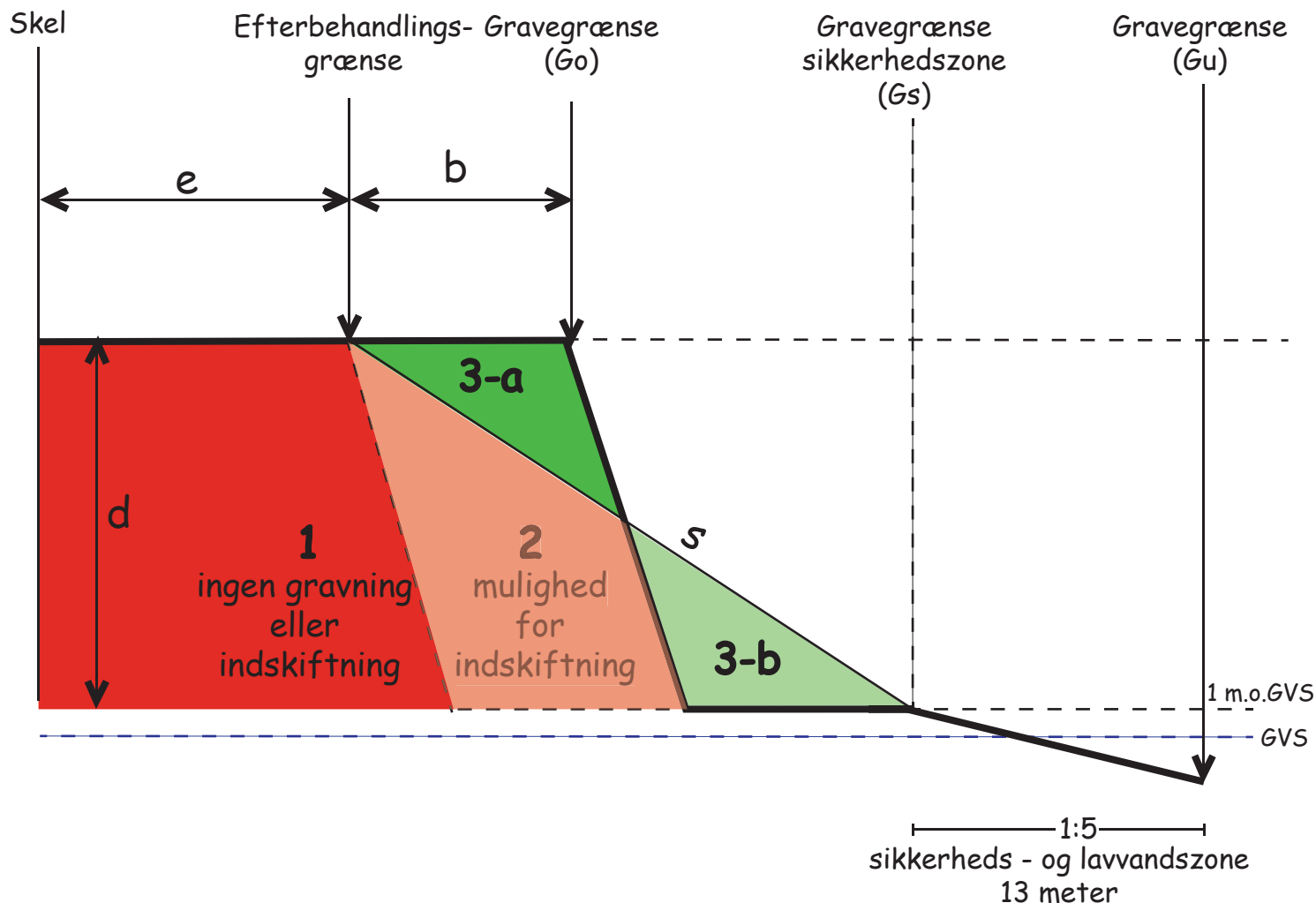
Asbjørn Kogut

57 87 59 03

asbk@regionsjaelland.dk

Bilag 5

Graveafstande og skråningsanlæg

- b = afstanden mellem gravegrænsen og efterbehandlingslinien (m)
- d = gravedybde (m) (regnet indtil 1 meter over højeste grundvandsspejl)
- e = minimal afstand fra efterbehandlingsgrænsen til skel (m)
- G = gravegrænse (m) (minimal graveafstand fra skel, før evt. indskiftning samt efterbehandling)
- s = skråningens anlæg (ved anlæg på 1:3 er s=3)
- 1 = ingen indvinding
- 2 = Der kan efter aftale tillades gravning i forbindelse med indskiftning, kun i blivende skråninger.
- 3 = Ved efterbehandling udjævnes skråningen fra 3-a til 3-b

Beregning af minimal graveafstand (G)

Gravning over grundvandsspejl:

$$G_o = e + (\frac{1}{2} \times d \times s)$$

Graveafstand til sikkerhedszone

$$G_s = e + (d \times s)$$

Gravning under grundvandsspejl:

$$G_u = e + (d \times s) + 13$$

Sikkerheds- og lavvandszone

Sikkerhedszone ved gravning under grundvandsspejl udføres i friktionsmaterialer som anlæg 1:5, 5 meter over og 8 meter ud i søen fra .højeste grundvandsstand

Bilag 6

Til ejerne af ejendommen
Dyssevej 20
4180 Sorø

Dispensation og afslag til råstofindvinding

I har søgt om dispensation til at udvinde råstoffer omkring en 800 m² stor sø og ca. 7.000 m² af en beskyttet mose samt en eng i tilknytning til mosen. Søen, mosen og engen ligger på ejendommen Dyssevej 20, 4180 Sorø, (matr.nr.11f, Døjringe By, Munke Bjergby), og er vist på figur 1.

Afslag

Vi giver hermed afslag i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 til at udvinde råstoffer under mosen og de dele af engen, som ligger nærmere end 50 m fra Tude Å..

Dispensation

Vi giver hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at udvinde råstoffer under den del af engen, som ligger længere væk fra Tude Å end 50 m (ca. 2.800 m²). Vi dispenserer også til at oprense søen, rydde bevoksningen omkring og lægge brinker ned, så søen indgår mere naturligt i det efterbehandlede areal.

Men I må først begynde på arbejderne, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, vil I få besked fra kommunen eller Miljø- og Fødevarerklagenævnet. I må så først udnytte dispensationen, når Nævnet har taget stilling til klagen og skrevet til jer. Vær opmærksom på, at der kan gå nogle dage efter klagefristens udløb, inden I får besked, hvis klagen f. eks. er indkommet på klagefristens sidste dag.

Dispensationen gælder kun, hvis du opfylder disse vilkår:

- Der må ikke graves i søen i perioden fra 1. marts til 1. august.

Den xx-yy-2021
J.nr. 01.05.08-G01-11-17
Ejendom: 9483

Natur og Miljø
Rådhusvej 8
4180 Sorø
Se åbningstider
på hjemmesiden
www.soroe.dk

Kim Hansen
57876360
kiha@soroe.dk

- Der må ikke udvindes råstoffer under grundvandsspejlet i beskyttede naturtyper.
- Det skal i efterbehandlingsplanen indgå som et bindende element, at der etableres et lavtliggende område på mindst 5.600 m², som skal kunne udvikles til eng/mose efter kommunens anvisninger. Dette område vil blive registreret som beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.
- Søens bredder og bund må efter oprensning og afretning i gennemsnit ikke være stejlere end 1:5 og ingen steder stejlere end 1:3.
- Der må ikke fjernes fast bund under søen, men kun aflejret materiale og opgravede vand- og brinkplanter, bortset fra det som er nødvendigt for at afrette brinkerne.
- Der må ikke udsættes ænder, fisk eller lignende i søen.
- Der må ikke fodres ænder eller andre dyr som findes i søen.
- Der må heller ikke udlægges foder, som ænder kan få fat i, nærmere end 15 meter fra søens bredzone.
- Hvis der plantes træer nær søen, skal disse på syd- og vestsiderne plantes mindst lige så langt fra søbredderne, som træernes forventede sluthøjde.
- Der må ikke opsættes redehuse, hegn (dog undtaget kreaturhegn) eller lignende omkring søen.

Vilkårene er stillet for at sikre,

- At søen kan blive et godt levested for planter og dyr,
- At den kan se naturlig ud, og
- At der bliver taget hensyn til naturværdierne i området.

Dispensationen gælder kun for naturbeskyttelseslovens § 3. Den bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år¹.

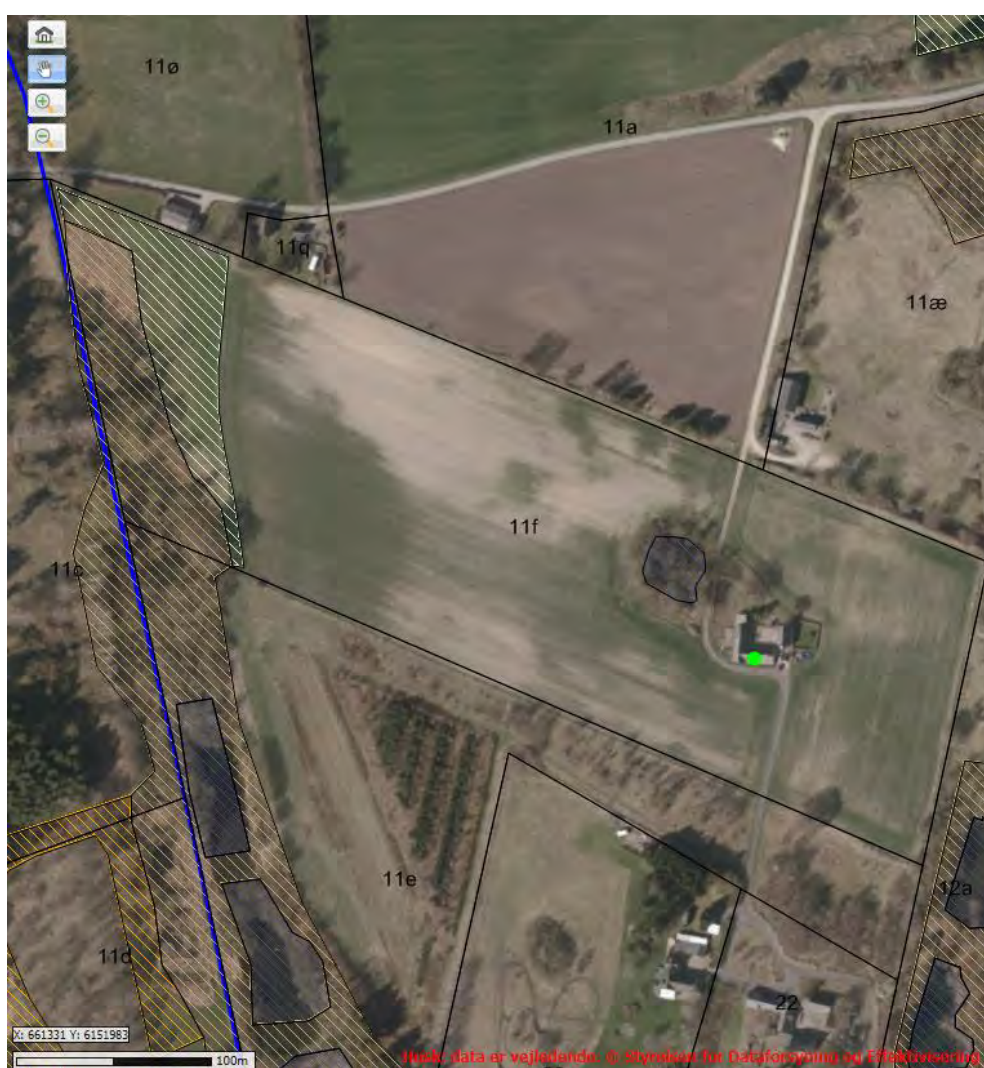
Vi kan komme ud og se på det færdige projekt. Ofte kommer vi først nogen tid efter, at projektet er afsluttet.

¹ jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2

Vær også opmærksom på

Hvis I vil ændre dræn eller grøfter, eller ændre vandets afløb fra andre ejendomme, skal I først søge tilladelse hos os ifølge vandløbslovens §§ 6 og 17.

Opdages en forurening ved oprensningen, skal I give os besked om det ifølge § 21 i lov om miljøbeskyttelse.

Figur 1: Matrikel 11f med beskyttede naturtyper. Tude Å er blå, mosen er gulbrunt skraveret, engen er grønt skraveret og søen er blå skraveret.

Jordarbejder skal standses, hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder, og fortidsmindet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland, Arkæologi, Forten 10,

4300 Holbæk. Tlf. 25 52 83 83 – E-mail: plan@vestmuseum.dk ². Inden arbejdet påbegyndes, kan den, der udfører jordarbejdet, bede det lokale kulturhistoriske museum oplyse, om arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder.³

Hvis museet i sin udtalelse vurderer, at der ikke findes væsentlige arkæologiske bevaringsinteresser på arealet, så skal evt. udgifter til nødvendig arkæologisk undersøgelse betales af Kulturministeren⁴.

En udtalelse fritager ikke bygherre/entreprenør fra forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette museet, hvis arkæologiske levn påtræffes, men den fritager bygherre for udgifterne til en arkæologisk undersøgelse.

Hvis I senere vil ændre søen, f.eks. med randbeplantning eller udsætning af krebs, skal I søge om yderligere dispensation hos os.

Det er ejers/brugers eget ansvar, at eventuelle landbrugsstøtteaftaler bliver overholdt i forbindelse med projektet.

Redegørelse

Ansøgningen om dispensation skyldes et ønske om at udvinde råstoffer omkring eller under de beskyttede naturtyper. Sorø Kommune har den 13. december 2017 givet dispensation til udvindingerne. Projektet blev imidlertid ikke realiseret, da det viste sig, at der kunne være risiko for, at gravning under grundvandsspejlet kunne påvirke afstrømningen i Tude Å. Der er derfor indgivet en fornyet ansøgning, hvor der ikke ansøges om gravning under grundvandsspejlet. Ansøgningen er formuleret sådan:

".....Hvad vi vil med søen/efterbehandlingen:

Vi vil grave arealet tørt til laveste grundvandsspejl om sommeren. Grundvandsspejlet monitoreres ved hjælp af en brøndring og en målestok. Omkring søen ryddes vegetatio-

² Jf. museumslovens § 27

³ Jf. museumslovens § 25

⁴ Jf. museumslovens § 27 stk. 5.

nen. Søen oprenses og kanterne sænkes, så søen terrænmæssigt indgår som et naturligt element i det efterbehandlede landskab. Søens størrelse bliver som nu, da der ikke må indvindes under grundvand.

Efterbehandlingen omfatter, at der efterlades en næringsfattig og muldjordsfri flade, som periodevist er oversvømmet. Inspirationen er hentet fra EF-habitatdirektivets engtype 6410. Vi sigter efter, at arealet får en naturlig dynamik som følger årstidernes skiften, så sommersituationen er en tør flade med en sø og vintersituationen er en våd flade med en sø. Vores udgangspunkt er at lade naturen indvandre af sig selv fra de tilstødende engarealer langs Tude Å. Dette er for at undgå at tilføre nye arter til området, som ikke er lokalt hjemhørende, og for at give pionerarter et nyt areal at indvandre på.

Ændringer i forhold til den tidligere ansøgning

Ændringerne i forhold til den tidligere ansøgning er, at den reviderede ansøgning ikke omfatter indvinding under grundvandsspejl. Den tidligere ansøgning omfattede indvinding af op til 20.000 m³ årligt under grundvand.....".

Sorø Kommune har den 10. marts 2017 besigtiget området (det vurderes på baggrund af luffotos, at der ikke er sket væsentlige ændringer af naturområderne i den mellemliggende periode):

Søen

Søen er stærkt skygget af store piletræer på hele vandfladen. Vandstanden ved besigtigelsen anslås til 0,5 – 1 m på dybeste sted. Bunden er fast, men dækket af et tykt lag døde pileblade. Der sås ingen vandplanter. Ved fiskeri med en dørslagsketsjer blev fanget mange vandbænkebidere, nogle glasmyggelarver og en enkelt husbyggende vårfluelarve. Tilstanden vurderes at være ret ringe.

Mosen

Mosearealet rummer i den mest tilgroede del en del gamle birke- og piletræer. Over det hele er der tæt vækst af star arter. Der var frøstande af kattehal.

Engen

Mellem mosearealet og den dyrkede mark er et engareal, som ikke var registreret som beskyttet jævnfør Naturbeskyttelseslovens § 3. Der var ved besigtigelsen en karakteristisk engflora, og en gennemgang af de tilgængelige luftfotos på arealinformation og kommunens hjemmeside

http://fkkgdrift.kortinfo.net/Map.aspx?page=soroe_kortet&Site=Soroe viser, at arealet ikke har været omlagt siden 2001, men i perioden har været enten græsset eller brugt til høslæt. I 1999 fremtræder arealet udyrket/græsset. Dele af arealet nærmest mosen har tilsyneladende ikke været omlagt siden engang før 1954, om nogensinde. Arealet er lavtliggende og ca. 5.500 m² stort. Ved besigtigelsen var der et stort antal muldskud, og det kunne konstateres, at jorden er sort og meget humusholdig. Jordstykker, som ikke omlægges i en eller flere perioder på 7-10 år kan blive omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som eng, hvis de ligger i tilknytning til andre beskyttede naturtyper eller er større end 2.500 m², og opfylder betingelser med hensyn til bl.a. jordbund, flora og lav beliggenhed. Det er kommunens vurdering, at dette stykke jord er blevet omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og det er derfor nu registreret på arealinformation som beskyttet eng.

Tude Å

Tude Å ligger i kort afstand mod vest fra gravefeltet. Åen er beskyttet jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Region Sjælland har i forbindelse med sagsbehandlingen i henhold til råstofloven og den tidligere afgørelse foreslået en respektafstand på 50 meter til Tude Å, idet: *dette også betyder, at påvirkningen på § 3 området reduceres. Det vurderes ikke at fordampning fra eventuelle gravesøer inden for dette begrænsede areal, vil have væsentlig indflydelse på vandbalancen.*

Med vilkårene om at der ikke graves i mosen og dele af engen, kommer graveafstanden ikke nærmere Tude Å end 50 m, hvorved den af Regionen nævnte respektafstand overholdes.

Søen, mosen og engen er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det betyder, at tilstanden ikke må ændres. Efter naturbeskyttelseslovens § 65 kan kommunen, i særlige tilfælde, give dispensation fra § 3.

Vurdering

Sorø Kommune vurderer, at søen har en ringe miljøtilstand, og at den vil kunne opnå en meget bedre tilstand efter oprensning, afretning af brinker og rydning af trævækst, især fordi der ikke mere vil være stærkt skyggende store træer og et tykt lag rådneblade i bunden.

Mosen er en naturtype, som i modsætning til småsøer, ikke hurtigt kan genetableres som erstatningsnatur. Desuden ligger mosen indenfor den 50 m respektafstand til Tude Å, som Regionen beskriver. Det vurderes derfor samlet set, at der ikke bør gives dispensation til at indvinde råstoffer på mosearealet.

Engen uden for 50 m respektafstanden til Tude Å, er opstået som naturtype indenfor de seneste årtier. Det vurderes derfor at være muligt i forbindelse med efterbehandlingsplanen, som beskrevet i ansøgningen, at etablere et areal i mindst dobbelt størrelse, som i løbet af en kortere årrække vil kunne opnå en mindst lige så god naturtilstand. Det er almindelig praksis i forbindelse med etablering af erstatningsnatur, at der skabes det dobbelte areal eller antal af den oprindelige naturtype.

Bilag IV arter

Kommunen skal ved administration af lovgivningen sikre, at yngle- og rasteområder for en række strengt beskyttede dyrearter (opført på habitatdirektivets bilag IV)⁵ ikke

⁵ Ifølge Bekendtgørelse nr. 1595 af 06/12/2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

bliver forringet. Arterne på Habitatdirektivets bilag IV er ligeledes beskyttet efter § 29 a i Naturbeskyttelsesloven, hvor de kaldes bilag 3 arter.

Arter omfattet af beskyttelsen må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier og yngle- eller rastekområder, der ikke må beskadiges eller ødelægges. Kommunen er ikke bekendt med forekomst af bilag IV arter på arealet eller i nærområdet. Men det er sandsynligt, at der forekommer arter af flagermus, springfrø, spidssnudet frø og stor vandsalamander.

Det er kommunens vurdering, at uanset om disse arter, eller f. eks. strandtudse og markfirben skulle forekomme på eller nær området, er der ikke risiko for en væsentlig negativ påvirkning, fordi det langt overvejende består af dyrket mark. Efter afsluttet indvinding vil det efterbehandlede areal være væsentligt bedre som levested for arterne, end den nuværende dyrkede mark og eng med begrænsede naturværdier.

Partshøring

Et udkast til denne afgørelse har været partshørt hos ejerne af arealet. Ejerne havde xxxx bemærkninger til udkastet.

Klagevejledning

Som ansøger kan I klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet⁶ over afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven og evt. vilkår for afgørelsen. De klageberettigede er:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen

⁶ jf. naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 1 og § 86.

- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen for afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven er 4 uger efter, at I har modtaget dette brev. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, f. eks. på kommunens hjemmeside, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Sådan klager du: Hvis I ønsker at klage over denne afgørelse, skal klagen indsendes digitalt til Sorø Kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets Klageportal hos Nævnenes Hus. Klageportalen findes [her](#). I logger på med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses [her](#). I betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagen er indgivet, når I har godkendt klagen og betalt gebyret eller bestilt en faktura i Klageportalen.

Klagenævnene skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis I ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal I sende en begrundet anmodning til Sorø Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt jeres anmodning kan imødekommes.

Hvis I ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at I har modtaget afgørelsen⁷.

Med venlig hilsen

Kim Hansen
Miljøtekniker

⁷ jf. naturbeskyttelseslovens § 88

Kopi af dette brev er sendt til:

- Torsten Holmboe, COWI. E-mail: tohm@cowi.com
- Danmarks Naturfredningsforening. E-mail: dnsoroe-sager@dn.dk
- Museum Vestsjælland. E-mail: plan@vestmuseum.dk
- Miljøstyrelsen. mst@mst.dk
- Friluftsrådet. E-mail: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet i Sydvestsjælland. E-mail: sydvest@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening. E-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalforening. E-mail: soroe@dof.dk
- Danmarks Jægerforbund, v/ regionsformand. E-mail: Hunter@jensen.tdcadsl.dk
- Danmarks Jægerforbund, lokalt. E-mail: seh@stiftsor.dk
- Dansk Botanisk Forening. E-mail: nbu_sj@botaniskforening.dk

Dine rettigheder

Efter databeskyttelsesforordningen har du en række rettigheder i forhold til Sorø Kommunes behandling af dine oplysninger. Du kan til enhver tid benytte dig af rettighederne, hvilket sker ved at kontakte kommunen. Læs mere om dine rettigheder her: <http://soroe.dk/databeskyttelse>

Bilag 7

SORØ
KOMMUNE

Til ejerne af ejendommen
Dyssevej 20
4180 Sorø

UDKAST

Dispensation fra åbeskyttelseslinjen til råstofindvinding

Vi har behandlet din ansøgning om dispensation til råstofindvinding på ejendommen:

Adresse.: Dyssevej 20, 4180 Sorø.
Matr. nr.: 11f, Døjringe By, Munke Bjergby.

Dispensation

Sorø Kommune giver dig dispensation fra åbeskyttelseslinjen til råstofindvinding af et cirka 1,8 ha stort areal efter naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 2. Men du må først udnytte dispensationen, når klagefristen er udløbet.

Dispensationen gælder kun, hvis du opfylder følgende vilkår:

- At der ikke graves tættere på Tude Å end 50 meter.

Klagefristen er 4 uger efter, at Regionen har udsendt afgørelsen i forbindelse med gravetilladelsen.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, vil du få besked fra Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du må først udnytte den, når Nævnet har taget stilling til klagen og skrevet til dig. Vær opmærksom på, at der kan gå nogle dage efter klagefristens udløb, inden du får besked, hvis den f. eks. er indkommet på klagefristens sidste dag.

Dispensationen vedrører kun bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens kapitel 2. Du skal søge andre nødvendige tilladelser hos de relevante myndigheder.

Den XX-XX-2021

J.nr. 01.05.02-P25-7-21

Ejendom: 9483

Plan og Byg

Rådhusvej 8

4180 Sorø

Se åbningstider

på hjemmesiden

www.soroe.dk

Hans Henning Jensen - hhje

57876342

hhje@soroe.dk

Dispensationen er gyldig i 3 år. Dvs. du skal søge på ny, hvis du ikke har udnyttet den inden 3 år fra datoen på dette brev¹.

Vær også opmærksom på

Fund af arkæologisk materiale

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale ved bygge- eller anlægsarbejdet, skal du standse arbejdet². Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland, Arkæologisk Afdeling, Storgade 17, 4180 Sorø, tlf. 57 83 40 63. Kommunen har orienteret museet om dispensationen ved kopi af dette brev.

Du har også mulighed for at kontakte museet, inden jordarbejdet bliver påbegyndt for at få oplyst, om der er en risiko for at ødelægge arkæologisk materiale.

Jordforurening

Hvis der under bygge- eller jordarbejder konstateres eller forårsages en forurening af jorden, skal Sorø Kommune underrettes³.

Redegørelse

Du har søgt om dispensation fra åbeskyttelseslinjen til indvinding af råstoffer.

Sorø Kommune har den 13. december 2017 givet dispensation til udvindingerne. Projektet blev imidlertid ikke realiseret, da det viste sig, at der kunne være risiko for, at gravning under grundvandsspejlet kunne påvirke afstrømningen i Tude Å. Der er derfor indgivet en fornyet ansøgning, hvor der ikke ansøges om gravning under grundvandsspejlet. Ansøgningen er formuleret sådan:

".....Hvad vi vil med søen/efterbehandlingen:

Vi vil grave arealet tørt til laveste grundvandsspejl om sommeren. Grundvandsspejlet monitoreres ved hjælp af en brøndring og en målestok. Omkring søen ryddes vegetationen. Søen oprenses og kanterne sænkes, så søen terrænmæssigt indgår som et na-

¹Jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

²Jf. museumslovens § 27, stk. 2.

³Jf. miljøbeskyttelseslovens § 21, stk. 1.

turligt element i det efterbehandlede landskab. Søens størrelse bliver som nu, da der ikke må indvindes under grundvand.

Efterbehandlingen omfatter, at der efterlades en næringsfattig og muldjordsfri flade, som periodevist er oversvømmet..... ”

Ændringerne i forhold til den tidligere ansøgning er, at den reviderede ansøgning ikke omfatter indvinding under grundvandsspejl. Indenfor åbeskyttelseslinjen er de nuværende koter på mellem 31 og 33. Ifølge ansøgningen ligger grundvandsspejlet i kote 30. Dvs. at der inden åbeskyttelseslinjen vil skulle afgraves ca. 1 - 3 meter.

Når der ikke graves i mosen og dele af engen, kommer graveafstanden ikke nærmere Tude Å end 50 m.

En graveafstand på 50 m til Tude Å forudsætter, at der skal dispenseres fra åbeskyttelseslinjen til gravning af de 100 meter indenfor åbeskyttelseslinjen.

På nedenstående kort er vist det areal indenfor åbeskyttelseslinjen, at hvor Sorø Kommune dispenserer til råstofindvinding.

Sø- og åbeskyttelseslinjen⁴, der forløber 150 m fra Tude Å. Det ansøgte kræver derfor Sorø Kommunes dispensation⁵.

Formålet med beskyttelseslinjen er at sikre søer og åer som værdifulde landskabs-elementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv.

Sorø Kommune har i sin behandling af sagen lagt vægt på:

- At Tude Å ikke fremtræder, så markant i landskabet på denne strækning.
- At der allerede er gravet flere steder indenfor åbeskyttelseslinjen både nord og syd for det ansøgte areal.

Sorø Kommune anser ikke denne dispensation efter naturbeskyttelsesloven for at være af større betydning eller af almindelig offentlig interesse. Afgørelsen er derfor ikke offentliggjort ved annoncering⁶.

Klagevejledning

Dispensationen og de vilkår, der er knyttet til den kan påklages til Miljø og Fødevare-klagenævnet⁷ af:

- 1) Adressaten for afgørelsen
- 2) Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- 3) Offentlige myndigheder
- 4) En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- 5) Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- 6) Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø og
- 7) Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som ligger på www.borger.dk og www.virk.dk.

⁴Jf. naturbeskyttelseslovens § 16, stk. 1.

⁵Jf. naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2.

⁶Jf. § 5 i bekendtgørelse nr. 1308 af 21. december 2011 om bygge- og beskyttelseslinjer.

⁷Jf. naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 1 og § 86, stk. 1.

Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Du finder den på www.borger.dk og www.virk.dk ved at søge på "Klageportal".

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sorø Kommune i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale det dobbelte beløb på i alt 1.800 kr. for behandling af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks fra og med den 1. februar 2017. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sorø Kommune, der videresender den til Miljø og Fødevareklagenævnet. Nævnet træffer afgørelse om, hvorvidt de kan imødekomme din anmodning.

Klagefristen for afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven er 4 uger efter, at Regionen har udsendt afgørelsen i forbindelse med gravetilladelsen. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, f. eks. på Regionens hjemmeside, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag

Klagefristen regnes i hele døgn. Det vil sige, at klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. En klage skal således være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen) senest kl. 23.59 på den dag, hvor klagefristen udløber.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen⁸.

Venlig hilsen

Hans Henning Jensen
Landskabsforvalter

⁸Jf. naturbeskyttelsesloven § 88, stk. 1.

Kopi af dette brev er fremsendt til:

- DN-Lokalkomité Sorø, v./ Niels Hilker, Smedevej 66, 4180 Sorø. E-mail: dnsoroe-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, E-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalforening, E-mail: soroe@dof.dk
- Museum Vestsjælland, Oldvejen 25C, 4300 Holbæk. E-mail: plan@vestmuseum.dk
- Miljøstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. E-mail: mst@mst.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sølvgade 83, 1353 København K. E-mail: nbu_sj@botaniskforening.dk

Dine rettigheder

Efter databeskyttelsesforordningen har du en række rettigheder i forhold til Sorø Kommunes behandling af dine oplysninger. Du kan til enhver tid benytte dig af rettighederne, hvilket sker ved at kontakte kommunen.

Læs mere om dine rettigheder her: <http://soroe.dk/databeskyttelse>

Bilag 8

Tilladelse til indvinding af råstoffer, Dyssevej 20, 4180 Sorø

Region Sjælland har den 7. maj 2019 givet endelig tilladelse til at indvinde råstoffer på Dyssevej 20, 4180 Sorø, matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby.

Tilladelsen har forud for afgørelsen været i partshøring.

Gravearealet ligger i Sorø Regionale Graveområde – Bromme Delområde. Arealet er på ca. 6,5 ha. Grusgraven skal efterbehandles til natur og uopdyrket areal og der graves under grundvandsspejl.

Tilladelsen er givet efter råstoflovens § 7 og § 8.

Ansøgningen er blevet screenet efter Bekendtgørelse nr. 1832 af 16. december 2015 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning § 3 stk.1 og 2, og regionen har vurderet, at råstofindvinding på ovennævnte ejendomme ikke vil få væsentlig indvirkning på miljøet. Råstofindvindingen kan derfor gennemføres uden at der udarbejdes en VVM-redegørelse.

Klagevejledning

Klageberettigede kan klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet inden 4 uger fra datoen for offentliggørelsen.

Der henvises desuden til klagevejledningen i tilladelsen.

Tilladelse til

RÅSTOFINDVINDING

Dyssevej 20, 4180 Sorø

Gældende indtil 1. marts 2029

Tilladelse til erhvervsmæssig
indvinding af råstoffer på matrikel

11f Døjringe By, Munke Bjergby

Dyssevej 20

Sorø Kommune

Sorø Regionale Graveområde – Bromme Delområde

Dato: 07.05.2019

Oversigt

Dyssevej 20, 4180 Sorø, matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby
--

Sagsnummer 16/00039

Ansøger

Navn:	Grethe Marie Jespersen		
CVR-nr.:			
Adresse:	Lyngelvej 14, 4180 Sorø		
Kontakt:			
Telefon:	25892471	E-mail:	grethemjespersen@sol.dk

Indvinder

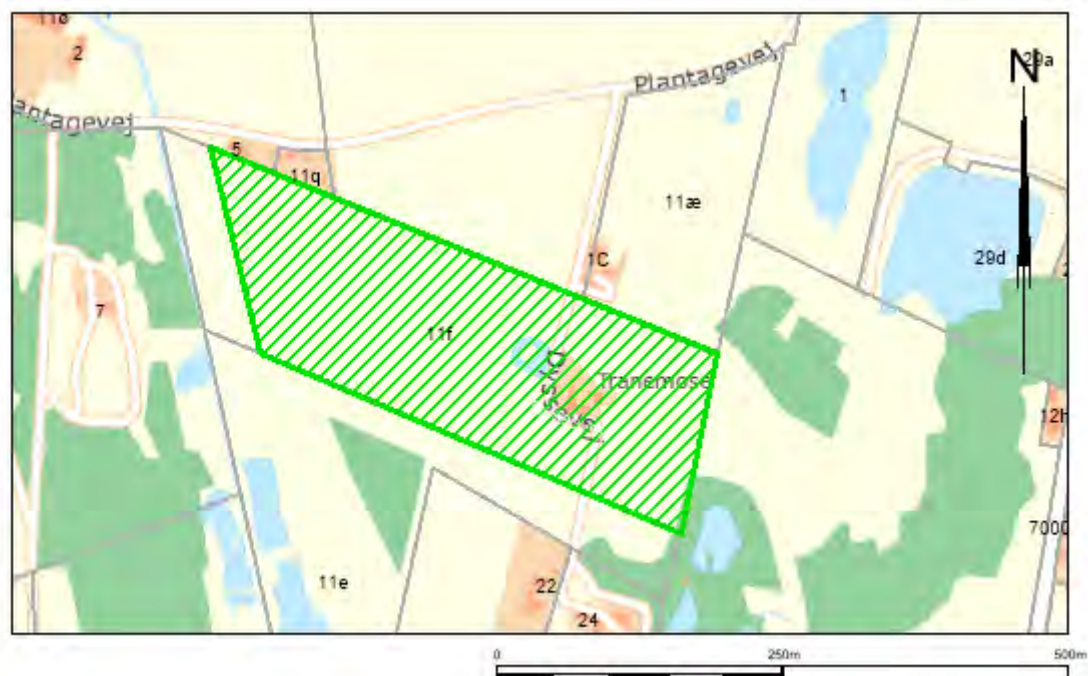
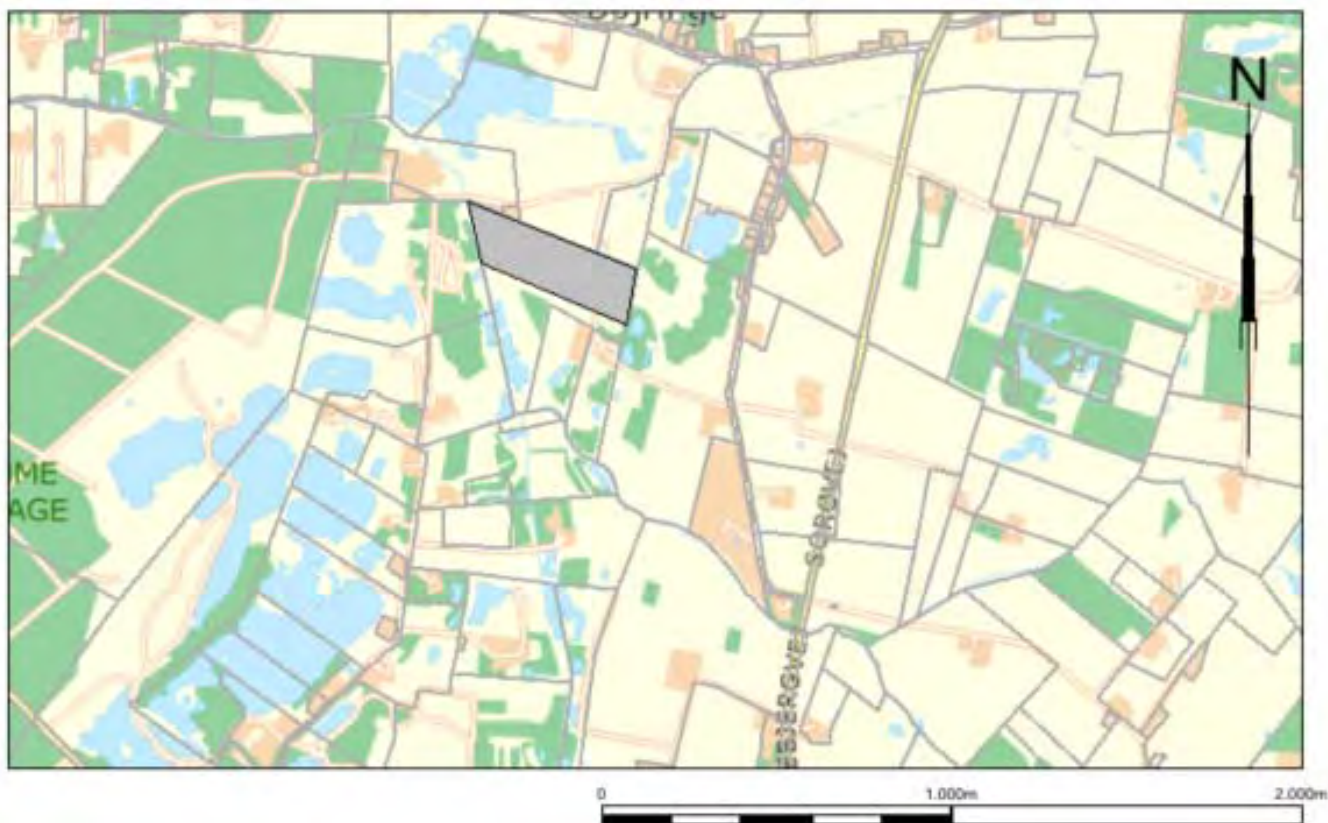
Navn:	FM Råstoffer		
CVR-nr.:	20359145		
Adresse:	Holbækvej 152, 4450 Jyderup		
Kontakt:	Flemming Lyngaae		
Telefon:	40 75 63 77	E-mail:	fl@gammelvang.com

Ejer

Navn:	Grete Marie Jespersen		
CVR-nr.:			
Adresse:	Lyngelvej 14, 4180 Sorø		
Kontakt:			
Telefon:		E-mail:	

Ejer			
Navn:	Jens Erik Christensen		
CVR-nr.:			
Adresse:	Toftekæret 4, 3520 Farum		
Kontakt:			
Telefon:		E-mail:	

Ejer			
Navn:	Karin Kirstine Søgaard		
CVR-nr.:			
Adresse:	Bjerregårdsparken 84, 7560 Hjerm		
Kontakt:			
Telefon:		E-mail:	

Indhold

1	AFGØRELSE FRA REGION SJÆLLAND	8
1.1	RÅSTOFLOVEN	8
1.2	MILJØVURDERING AF KONKRETE PROJEKTER (VVM)	8
1.3	NATURA 2000 OMRÅDER OG HABITATDIREKTIVETS BILAG IV	8
2	AFGØRELSE FRA ANDRE MYNDIGHEDER	9
2.1	VANDFORSYNINGSLØVEN	9
2.2	NATURBESKYTTELSESLØVEN.....	9
2.2.1	Beskyttede naturtyper	9
2.2.2	Åbeskyttelseslinjen.....	9
3	VILKÅR	10
3.1	VILKÅR EFTER RÅSTOFLOVEN	10
3.1.1	Før indvindingen påbegyndes	10
3.1.2	Råstofindvindingen	11
3.1.3	Tilladte driftstider	11
3.1.4	Støj, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer.....	12
3.1.5	Materiel	13
3.1.6	Støv	13
3.1.7	Forebyggelse mod forurening	13
3.1.8	Dræn	14
3.1.9	Arkæologi og geologi	14
3.1.10	Graveafstande og efterbehandlingsanlæg	15
3.1.11	Indskiftning	15
3.1.12	Efterbehandling	16
3.1.13	Afslutning	16
4	VILKÅR FRA ANDRE MYNDIGHEDERNE	17
4.1	SORØ KOMMUNE	17
4.1.1	Vandforsyningsloven.....	17
	Vandindvinding til støvbinding	17
	Anvendelse af det efterbehandlede areal.....	17
4.1.2	Naturbeskyttelsesloven.....	17
5	GRUNDLAG FOR TILLADELSEN	19
5.1	ANSØGNINGEN	19
5.2	UDTALELSER.....	19
5.2.1	Høring af myndigheder og forsyningsselskaber.....	19
5.2.2	Partshøring	19
6	GRAVE - OG EFTERBEHANDLINGSPLAN	21
6.1	GRAVEPLAN	21
6.2	EFTERBEHANDLINGSPLAN	21
7	MYNDIGHEDERNES BEHANDLING AF SAGEN	22
7.1	RÅSTOFPLANEN.....	22

7.2	NATURA 2000-OMRÅDER	22
7.3	HABITATDIREKTIVETS BILAG IV	22
7.4	VVM - VURDERING AF VIRKNING PÅ MILJØET	23
7.5	ANDRE LOVGIVNINGER	23
7.5.1	Vandforsyningsloven.....	23
7.5.2	Naturbeskyttelsesloven.....	24
7.5.3	Museumsloven.....	24
7.6	MILJØMÆSSIGE FORHOLD	25
7.6.1	Driftstider.....	25
7.6.2	Støj.....	25
7.6.3	Støv.....	25
7.6.4	Forebyggelse mod forurening.....	25
7.6.5	Graveafstande og periferiskråninger.....	25
7.7	SVAR FRA PARTER.....	25
7.8	REGION S JÆLLANDS SAMLEDE VURDERING	27
8	GENERELLE BESTEMMELSER.....	28
8.1	GYLDIGHED OG TILBAGEKALDELSE	28
8.2	TINGLYSNING AF DEKLARATION OM EFTERBEHANDLING	28
8.3	TILSYN OG BESIGTIGELSE	28
8.4	UDTALELSE FRA MUSEUM VEDR. ARKÆOLOGI FORUD FOR INDVINDINGEN	29
8.5	GRAVE OG EFTERBEHANDLINGSPLAN	29
8.6	RETURJORD.....	29
8.7	AFFALD	29
8.8	ENTREPRENØRTANKE	29
8.9	JORDFORURENING	30
8.10	BYGGELOVEN	30
8.11	GRUNDVAND.....	30
8.12	DIGESVALER	30
8.13	LEDNINGSREGISTERET.....	30
8.14	TELELEDNINGER	30
8.15	INDBERETNING AF INDVUNDEN MÆNGDE	30
8.16	INDBERETNING OM BORINGER.....	30
8.17	UNDERRETNING VED KONKURS MV.	31
8.18	RÅSTOFAFGIFT	31
8.19	YDERLIGERE VILKÅR OG ÆNDRINGER.....	31
9	OFFENTLIGGØRELSE OG KLAGEVEJLEDNING	32
9.1	GENEREL KLAGEVEJLEDNING	32
9.2	KLAGE OVER REGION S JÆLLANDS AFGØRELSE R	32
9.2.1	Råstoftilladelsen og vurderinger efter Habitatdirektivet.....	32
9.2.2	VVM screening.....	33
9.3	KLAGE OVER AFGØRELSE R FRA ANDRE MYNDIGHEDER	33
9.3.1	Vandforsyningsloven.....	33
9.4	ORIENTERING	34

Bilag

1. Oversigtskort
2. VVM-screening
3. Graveafstande og skråningsanlæg
4. Principskitse for bortgravning af naboskel
5. Høringssvar til ansøgning fra Sorø Kommune
6. Høringssvar til ansøgning fra Museum Vestsjælland
7. Høringssvar til ansøgning fra SEAS-NVE
8. Dispensation/afslag til at grave grus under sø/mose og eng
9. Dispensation fra åbeskyttelseslinjen til råstofindvinding
10. Tilladelse til grundvandssænkning ifm. råstofindvinding under grundvandsspejl
11. Partshøringssvar

Dokumentoversigt

Dato		Beskrivelse
18-01-2016	Ansøgning om råstofindvinding på Dyssevej 20 og 24	Ansøger fremsender ansøgning om råstofindvindingstilladelse
10-05-2016	Høring af museum og forsyningsselskaber	
02-09-2016	Svar fra Sorø Kommune angående nedlæggelse af vej	
04-01-2017	Udfyldelse af VVM-bilag	Ansøger fremsender udfyldte VVM-bilag
04-01-2017	Placering af to kabler på ejendommen – det ene er ikke tinglyst	SEAS NVE sender kort over placering af kabler på ejendommen
05-01-2017	Supplement til råstofansøgning på Dyssevej - forslag til placering af cykel - og gangsti samt oplysninger om §3 områder	Videreformidling af ansøgers supplement til ansøgning til Sorø Kommune
04-05-2017	Dyssevej 20, vandsænkingsberegninger og VVM screening sendt til Sorø Kommune	
21-11-2017	Angående grundvandsberegninger og tilladelse, Dyssevej 20 - til Sorø Kommune	
15-11-2018	Dialog vedr. vej	Ansøger spørger til krav ift. flytning af vej.
29-11-2018	Dialog med SEAS omkring kabler og omlægning af vej	
07-12-2019	Dialog med ansøger vedr. omlægning af grusvej ifm. råstofindvinding	
20-12-2018	Dialog vedr. knusning	Udbedelse af yderligere oplysninger ifm. ønske om knusning.
04-01-2019	Indvinder sender oplysninger op knuser til ansøgning	
18-02-2019	Dialog med ansøger om vand til støvbekæmpelse og flytning af ledninger	
19-02-2019	Dialog med kommunen vedr. vand til støvbekæmpelse	

1 Afgørelser fra Region Sjælland

1.1 Råstofloven

På baggrund af ansøgning af 18/1 2016 og med hjemmel i råstofloven¹ meddeler Region Sjælland hermed tilladelse til en årlig indvinding af 60.000 m³ sand, grus og sten, hvoraf de 20.000 m³ kan indvindes under grundvandsspejlet på i alt 6,5 ha, hvilket er angivet på vedlagte oversigtskort, bilag 1. Derudover meddeles der tilladelse til salg af muld.

Tilladelsen gives på vilkår i medfør af råstoflovens § 10, som beskrevet under afsnit 3.

Samtidig godkender Region Sjælland grave- og efterbehandlingsplanen på vilkår, som er beskrevet i afsnit 3.1.1.2.

Der fastsættes en sikkerhedsstillelse på 975.000,00 kr., jf. afsnit 3.1.1.

Tilladelsen må først udnyttes, når klagefristen er udløbet.

1.2 Miljøvurdering af konkrete projekter (VVM)²

Region Sjælland har vurderet, at den foreliggende ansøgning om tilladelse til en årlig indvinding af 60.000 m³ sand, grus og sten, hvoraf de 20.000 m³ skal indvindes under grundvandsspejlet på i alt 6,5 ha af matr.nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby, jf. kortbilaget vedlagt som bilag 1, ikke vil påvirke miljøet væsentligt og afgør derfor, at der ikke skal udarbejdes en VVM-konsekvensvurdering, inden ansøgningen kan behandles efter råstofloven m.v.

Samtidig har regionen vurderet, at det ansøgte ikke i sig eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt³ og ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget, samt at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter og yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

VVM screeningen fremgår af bilag 2.

1.3 Natura 2000 områder og habitatdirektivets bilag IV

Det er Region Sjællands vurdering, at det ansøgte ikke i sig eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt⁴ og ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Regionen vurderer endvidere, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter og yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Regionens vurdering fremgår af afsnit 7.2 og 7.3.

¹ LBK nr. 124 af 26. januar 2017 af lov om råstoffer, § 7, stk. 1 og § 8.

² LBKG nr. 1225 af 25. oktober 2018 Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) § 21

³ BKG nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, § 7 og 8.

⁴ BEK nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, § 7 og 8.

2 Afgørelser fra andre myndigheder

2.1 Vandforsyningsloven

Sorø Kommune meddeler samtidig tilladelse efter vandforsyningsloven⁵ til indvinding af 20.000 m³ vand pr. år til den midlertidige grundvandssænkning, der vil være konsekvensen af den tilladte råstofindvinding under grundvandsspejlet.

Tilladelsen meddeles på vilkår, som beskrevet under afsnit 4.1.1

2.2 Naturbeskyttelsesloven

2.2.1 Beskyttede naturtyper

Sorø Kommune har 13/12 2017 meddelt dispensation⁶ til at udvinde råstoffer under søen og den del af engen, som ligger længere væk fra Tude Å end 50 m (ca. 2.800 m²), jf. bilag 8.

Dispensationen er meddelt på vilkår, som beskrevet under afsnit 4.1.2

2.2.2 Åbeskyttelseslinjen

Sorø Kommune har 15/12 2017 givet dispensation til gravning af råstoffer inden for åbeskyttelseslinjen på matr.nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby, jf. bilag 9.

Dispensationen er meddelt på vilkår, som beskrevet under afsnit 4.1.2

⁵ LBK nr. 118 af 22. februar 2018 af lov om vandforsyning m.v., §§ 20 og 26

⁶ LBK nr. 934 af 27. juni 2017, § 65, stk. 2, jf. NBL § 16.

3 Vilkår

3.1 Vilkår efter Råstofloven

3.1.1 Før indvindingen påbegyndes

3.1.1.1 Underretning om muldafrømning

- Indvinder skal senest 4 uger før muldafrømning underrette Region Sjælland samt Museum Vestsjælland om datoen for arbejdets iværksættelse.

3.1.1.2 Grave- og efterbehandlingsplan

- Gravningen og efterbehandlingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med den godkendte grave- og efterbehandlingsplan, der beskriver de overordnede retningslinjer for indvinding og efterbehandlingen. Den overordnede plan for gravning og efterbehandling er udarbejdet af ansøger.
- Området, hvor indvindingen har fundet sted, skal efterbehandles til natur og uopdyrket areal. Efterbehandlingsplanen er nærmere beskrevet i afsnit 3.1.12.

3.1.1.3 Sikkerhedsstillelse

- Der skal stilles sikkerhed for opfyldelse af vilkårene om efterbehandling inden, tilladelsen udnyttes.
- Den aktuelle sikkerheds størrelse fastsættes til **975.000,00 kr.**, som er beregnet ud fra 6,5 ha efterbehandlet til sø- og naturområde, hvor sikkerhedsstillelsen er fastsat til 150.000 kr./ha.
- Sikkerhedsstillelsen skal indeksreguleres efter "Danmarks Statistiks omkostningsindeks for anlæg, jordarbejde".
- Region Sjælland kan stille krav om, at sikkerhedsbeløbet opskrives, hvis det ud fra en konkret vurdering skønnes nødvendigt. Sikkerhedsbeløbet kan efter aftale reduceres, hvis det åbne gravefelt begrænses til et mindre areal, og der foretages løbende efterbehandling på de allerede udgravede arealer.
- Sikkerhedsstillelsen skal være en ikke tidsbegrænset nominel sikkerhed og stilles i form af garanti fra et pengeinstitut eller et kautionsselskab – og garantiforsikringsselskab. Gravning må ikke påbegyndes før sikkerhedsstillelse er indsendt til - og godkendt af Region Sjælland.

3.1.1.4 Afmærkning

- Gravearealet skal afsættes i marken med kendelige pæle, der ikke må bortgraves eller dækkes med jord. Hovedafmærkningen, som angiver graveområdets ydre grænse, skal sikres med betonringe el. lign.
- Afmærkning skal være etableret før gravning påbegyndes.

3.1.2 Råstofindvindingen

3.1.2.1 Vilkår om adgangsvej

- Adgangsvejen til og fra gravearealet skal være i overensstemmelse med graveplanens anvisning. For at hindre uvedkommende færdsel skal adgangsvejen være afspærret, når råstofgraven er ubemandet. Adgangsvejen skal renholdes og vandes ved generende støvdannelse.

3.1.2.2 Interne køreveje

- Til etablering af køreveje i råstofgraven må der ud over materialer fra graven kun anvendes rene sten- og grusmaterialer, der fjernes i forbindelse med efterbehandlingen.

3.1.2.3 Jord – og materialeoplag

- Materialeoplag samt oplag af afrømet muld/overjord skal henlægges inden for det tilladte indvindingsområdes afgrænsning og med en maksimal højde på 2 m over omgivende/ikke gravet terræn.

3.1.2.4 Tilførsel af råstoffer

- Råstoffer tilført til graven udefra må maksimalt udgøre 25% af den indvundne mængde. Tilførsel herudover forudsætter tilladelse fra Region Sjælland.

3.1.2.5 Kvalitet

- Region Sjælland kan forlange, at indvinderen lader de oparbejdede materials kvalitets undersøge med henblik på deres anvendelighed til bestemte formål. Undersøgelsernes nærmere omfang fastsættes i givet fald af Region Sjælland i hvert enkelt tilfælde.
- Hvis virksomheden lader egne rutinemæssige undersøgelser foretage, kan analyseattester fra disse være tilstrækkelig dokumentation. Region Sjælland kan forlange at få sådanne attester tilsendt.

3.1.3 Tilladte driftstider

- Tilladte driftstider for gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg:
 - Mandag til fredag kl. 07.00 - 16.00, dog ikke helligdage.
- Tilladte driftstider for udlevering og læsning, herunder kørsel inden for virksomhedens område samt støjafgivende reparationer og afprøvning af materiel:
 - Mandag til fredag kl. 06.00 - 16.00, dog ikke helligdage.
- Afvigelser fra de normale driftstider er kun muligt i kortere perioder og kun med accept fra Region Sjælland. Såfremt der er beboelse umiddelbart op til grusgraven, skal indvinderen orientere naboerne med mindst 14 dages varsel.
- Lastbiler må parkere i graven med motoren slukket fra en time før til en time efter de tilladte driftstider.

3.1.4 Støj, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

3.1.4.1 Støjvilkår

- Driften af virksomheden må ikke medføre, at den målte/beregnete værdi af virksomhedens bidrag til støjen, målt som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A), overstiger følgende grænser:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 lørdag kl. 14.00 - 22.00 søn- og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00
3. Område for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne)	55	45	40

3.1.4.2 Maksimalt støjniveau om morgenen

- Der må på intet tidspunkt i perioden kl. 06.00 - 07.00 være et støjniveau over 55 dB(A).

3.1.4.3 Støj i anlægs- og efterbehandlingsfasen

- Der accepteres et støjniveau på 60 dB(A) i tidsrummet 07.00 - 16.00, mandag til fredag, i forbindelse med anlægs- og efterbehandlingsarbejdet. Anlægsarbejdet omfatter afgravning af muld og overjord samt terrænreguleringer.

3.1.4.4 Pligt til støjmåling/støjberegning

- Virksomheden er forpligtet til at bekoste og lade udføre støjmålinger og støjberegninger efter anmodning fra Region Sjælland, som er tilsynsmyndighed i forhold til råstofloven. Beslutning om metode og hyppighed af målinger træffes af Region Sjælland. Der kan maksimalt kræves målinger en gang om året, - med mindre forholdene i råstofgraven er ændrede.
- Knuseanlægget kan først sættes i drift, når firmaet ved en støjmåling eller beregning kan dokumentere, at de støjgrænser, der er fastsat i afsnit 3.1.4.1, kan overholdes.

3.1.4.5 Udførelse af støjberegning

- Støjmålinger/støjberegninger skal udføres som angivet i Miljøstyrelsens vejledninger nr. 5/1984 og nr. 6/1984 om måling af ekstern støj fra virksomheder og gennemføres under forhold, hvor virksomheden er i fuld drift.
- Målingerne/beregningerne skal udføres af et af Miljøstyrelsen akkrediteret firma.

3.1.4.6 Støjdæmpende foranstaltninger

- Behandlings- og transportanlæg samt grave- og læssemaskiner kan om fornødent kræves støjdæmpet, således at ovennævnte grænseværdier kan overholdes. Støjdæmpningen kan for eksempel ske ved gummibeklædning, indkapsling af maskindele, opsætning af støjskærme eller oplægning af volde mod de nærliggende beboelseshuse.

3.1.5 Materiel

- Det benyttede materiel skal svare til det i ansøgningsmaterialet beskrevne. Udvidelser eller ændringer skal anmeldes til Region Sjælland senest 4 uger før ibrugtagning. Regionen kan i denne periode stille supplerende vilkår.

3.1.6 Støv

- Virksomhedens drift må ikke give anledning til væsentlige ulemper i form af støv. Således skal der træffes foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg.
- Der må ikke udsprede andre støvdæmpende midler end vand.
- På interne veje må der ikke køres med en hastighed over 20 km/t.

3.1.7 Forebyggelse mod forurening

3.1.7.1 Brændstoftanke

- Overjordiske brændstoftanke med tilhørende slanger og brændstoftudse, olietromler m.v. skal - uanset hvor de placeres inden for det godkendte graveområde - anbringes i aflåselige lukkede containere med en indbygget sump, som skal kunne rumme 100 % af brændstoftankens volumen og øvrige olieprodukter.
- Alternative løsninger er mulige, hvor brændstoftanke med tilhørende slanger og brændstoftudse, olietromler m.v. anbringes i aflåselige eksisterende eller nye bygninger, og sikres med en sump, som mindst skal kunne rumme 100 % af brændstoftankens volumen og øvrige olieprodukter. En alternativ løsning skal godkendes af Region Sjælland.
- Tankene i grusgraven skal være typegodkendt efter Olietankbekendtgørelsen⁷.
- Udendørstanke og entreprenørtanke skal sikres mod påkørsel.

3.1.7.2 Tankning, reparation og parkering af kørende materiel

For tankning af kørende samt flytbart materiel, som anvendes i grusgraven, gælder følgende:

- Tankning skal foregå under kontrollerede forhold og under opsyn. Påfyldningsstuds skal have monteret automatisk frakobling for at forhindre overløb. Tankning skal ske over opsamlingsbalje eller sugemåtte.
- Der skal forefindes opsamlingsmaterialer i form af sugemåtter i umiddelbar nærhed af påfyldningsstedet.
- Der må ikke foretages vask eller primær reparation af kørende materiel inden for graveområdet.
- Nødreparation skal foregå under kontrollerede forhold og ved risiko for spild af olie – eller brændstof, skal det foregå over spildbakker eller sugemåtter.
- Påfyldning må ikke ske inden for 50 meter fra recipienter.

⁷ Bek nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, kap. 2.

3.1.7.3 Entreprenørtanke

- Påfyldning af entreprenørtanke og køretøjer skal ske under kontrollerede forhold og under opsyn. Påfyldning af entreprenørtanke skal foregå via fastmonterede påfyldningsslanger (gevind) med automatisk frakobling ved tankens maksimale volumen.
- Entreprenørtanke skal have opsamlingskapacitet på 100 % af tanken volumen.
- Tankene skal sikres mod påkørsel.

3.1.7.1 Øvrigt oplag

- Oplag af olieprodukter skal placeres under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagsplads inden for grusgravens område skal være indrettet med impermeabel belægning uden afløb og således, at spild kan holdes inden for området uden mulighed for afløb til jord, grund- og overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største opbevaringsenhed.
- Tanke med adblue el. lign. tilsætningsstoffer skal placeres minimum 50 meter fra åbne vandflader.
- Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier eller lignende stoffer til andet end grusgravsindvindingen. Kemikalier olieprodukter mv. eller lignende stoffer til grusgravsindvindingen skal opbevares i overdækket container i beholdere egnet til formålet. Flydende væsker herunder spildolie hydraulikolie m.fl. skal desuden opbevares på spildbakker der kan indeholde 100% af indholdet fra den største beholder. Containeren skal sikre mod påkørsel.

3.1.7.2 Olie- og kemikaliespild

- Alt stationært og rullende materiel skal regelmæssigt inspiceres for olie- og kemikaliespild, og eventuelle utætheder skal øjeblikkeligt afhjælpes og repareres.
- Spild af olieprodukter, herunder spild ved påfyldning af brændstof på køretøjer, skal opsamles straks. Der skal forefindes absorptionsmateriale til opsamling af sådant spild.

3.1.7.3 Affald

- Maskiner og materiel, der ikke anvendes i forbindelse med indvinding eller ikke kan betragtes som anvendeligt til indvindingen, må ikke opbevares inden for det område, som tilladelsen til indvinding af råstoffer omfatter.
- Ejeren og indvinderen har ansvar for, at der ikke - hverken midlertidigt eller varigt - henlægges affald af nogen slags samt for, at eventuelt henkastet affald straks fjernes.

3.1.8 Dræn

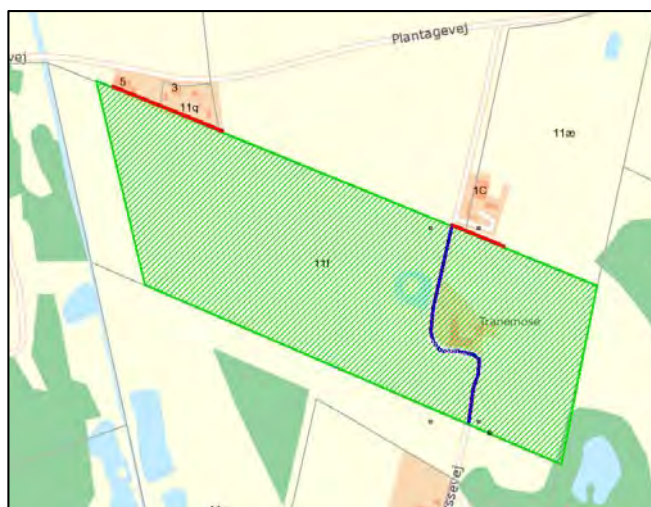
- Hvis der i forbindelse med indvindingen blotlægges dræn, skal Sorø Kommune og Region Sjælland underrettes.

3.1.9 Arkæologi og geologi

- Hvis der i forbindelse med råstofindvindingen fremkommer arkæologiske fund eller anlæg, skal indvindingen omgående standses, og der skal foretages anmeldelse til Museum Vestsjælland.
- Hvis der i indvindingsforløbet blotlægges særligt værdifulde geologiske profiler i grusgravens periferi, kan Region Sjælland forlange disse profiler bevaret af undervisningsmæssige og videnskabelige grunde.

3.1.10 Graveafstande og efterbehandlingsanlæg

- Der skal holdes en respektafstand til beboelsesbygninger på 25 meter (e=25 meter, se bilag 3)
- Der skal holdes en afstand til vejen på 8 meter (e = 8 meter, se bilag 3). Såfremt vejen ønskes omlagt og bortgravet i forbindelse med råstofindvindingen, forudsætter dette tilladelse fra Sorø Kommune.
- Der skal holdes en sikkerhedsafstand på 1 meter (e) = 1 meter på begge sider mod SEAS-NVE's 0,4 og 10 kV-kabler, såfremt disse ikke flyttes. Placeringen fremgår af bilag 7.
- Ved alle øvrige skråninger er efterbehandlingslinjen (e) = 3 meter
- Graveafstande skal beregnes ud fra den aktuelle terrænkote og gravedybde jf. skema bilag 3. Nedenstående eksempler

Eksempler på graveafstande

	e	Go	Gs	Gu	dybde til 1 m o gvs	anlæg
Ordinær skråning kote 35	3	4,5	6	19	1	3
beboelse kote 32	25	27	28	41	1	3
vejanlæg kote 40	8	22	35	48	9	3

3.1.11 Indskiftning

- Der må ikke ske indskiftning mellem graveområdets ydre grænse og efterbehandlingslinjen jf. bilag 3 "Graveafstande og skårningsanlæg".
- For maksimal udnyttelse af råstofferne kan der træffes aftale om indskiftning i blivende periferiskråninger, som angivet i bilag 3. Graveafstande og periferiskråninger". Aftale om indskiftning træffes ud fra en konkret vurdering af den enkelte skråning og gravning
- Region Sjælland kan i aftaler om indskiftning stille yderligere vilkår om, hvor lang tid der må gå mellem indvinding af råstoffer i skråningen og indskiftningen. Aftale om hvor lang tid der

må gå mellem udgravning mellem den minimale graveafstand til skel og efterbehandlingslinjen (se bilag 3) træffes ud fra en konkret vurdering af den enkelte skråning og gravning.

- Region Sjælland kan kræve dokumentation for, at der ikke er risiko for nedskridning af grusmaterialer på tværs af matrikelstel i forbindelse med gravning af skråninger.

3.1.12 Efterbehandling

- Arealet skal efterbehandles løbende, og efterbehandlingen påbegyndes så tidligt, som det er praktisk muligt under hensyn til virksomhedens drift.
- Mulddepoter, der er oplagt på ejendommen i forbindelse med afgravning af overjord, skal nedlægges i forbindelse med efterbehandlingen.
- Efterbehandlingen skal minimum udføres med periferiskråninger som vist i skema, jf. bilag 3. Efterbehandlingen kan påbegyndes fra efterbehandlingslinjen (e), der er vist i ovenstående skema.
- Søbreddens længde gøres længst muligt med mange næs og vige. Sikkerheds- og lavvandszonen må ikke udføres af eller beklædes med muld.
- Ved efterbehandling til sø udføres en sikkerheds- og lavvandszone. Fra periferiskråningernes skråningsfod - som er 1 m over højeste grundvandsniveau - anlægges en sikkerheds- og lavvandszone på 13 m med anlæg 1:5 fra 5 meter over grundvandsspejlet til 8 meter under grundvandsspejlet.
- Adgangsvejen og interne veje skal fjernes i forbindelse med gravearealets retablering.
- Der må fremover ikke gødskes eller bruges pesticider/sprøjtemidler på de efterbehandlede arealer.

3.1.13 Afslutning

- Efterbehandlingen skal være afsluttet senest 1 år efter indvindingens ophør.
- Efterbehandlingspligten indtræder omgående, såfremt tilladelsen tilbagekaldes.
- Behandlingsanlæggene og dertil knyttede installationer, herunder eventuelle støbte fundamenter eller lignende, samt gravemaskiner, redskaber, bygninger og skure skal være fjernet senest 1 år efter indvindingens ophør.
- Såfremt der senere vil blive foretaget råstofindvinding på en af naboejendommene, skal der af landskabelige hensyn træffes nærmere aftale med de pågældende ejere og råstofmyndigheden om regulering, eventuel bortgravning eller udjævning og planering af de berørte skel. En aftale herom kan tage udgangspunkt i principskitsen "Bortgravning af naboskel i forbindelse med råstofindvinding", bilag 4.

4 Vilkår fra andre myndighederne

4.1 Sorø Kommune

4.1.1 Vandforsyningsloven

- Gravning under grundvandsspejl må ikke give anledning til påvirkning af vandmængderne i Tude å.
- Hvis der skal graves under grundvandsspejlet i perioden fra 1. maj til 1. oktober, skal indvinder etablere logning af vandspejlet i gravesøen, efter nærmere aftale med Sorø Kommunes vandløbsmyndighed.
- På dage hvor der skal graves under grundvandsspejl, skal det i sommerperioden kontrolleres at vandspejlet i søen er over kote 30,27 m (DVR90) før gravningen påbegyndes. Der må kun graves under grundvandsspejl, hvis det er tilfældet.
- Såfremt grundvandssænkningen påvirker indvindingsboringer i området, vil indvinder være erstatningspligtig for den skade dette måtte forvolde jf. vandforsyningslovens § 28.

Vandindvinding til støvbinding

- Til støvbinding på vejene må op til 2 gange dagligt tages 8 m³ fra eksisterende sø på ejendommen.
- Der skal føres journal med mængder indvundet dagligt, og indvindingen skal indberettes til Sorø Kommune hvert år i januar måned. Journalen skal være tilgængelig for Sorø Kommune ved tilsyn i grusgraven. Kopi af journalen skal udleveres til Sorø Kommune efter anmodning.

Anvendelse af det efterbehandlede areal

Med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 24 gives forbud mod at anvende pesticider eller gødning på det efterbehandlede område. Tilladelsen må ikke udnyttes før indvinder har tinglyst dette påbud på ejendommen med en deklaration, hvis tekst skal være godkendt af Sorø Kommune. Sorø Kommune skal være påtaleberettiget i forhold til deklarationen af dette vilkår. Deklarationen kan indgå som en del af Region Sjællands deklaration om efterbehandling af arealet, som Region Sjælland har gjort i andre sager.

4.1.2 Naturbeskyttelsesloven

4.1.2.1 § 3

- Der må ikke graves i søen i perioden fra 1. marts til 1. august
- Det skal i efterbehandlingsplanen indgå, at der etableres mindst 2 lavvandede erstatningssøer med et samlet areal på mindst 1.600 m².
- Det skal i efterbehandlingsplanen indgå, at der etableres et lavtliggende område på mindst 5.600 m², som skal kunne udvikles til eng/mose efter kommunens anvisninger
- Erstatningssøerne skal tilpasses landskabsformerne, og der må ikke anlægges øer i dem
- Erstatningssøernes bredder og bund må i gennemsnit ikke være stejle end 1:5 og ingen steder stejle end 1:3
- Der må ikke udsættes ænder, fisk eller lignende i erstatningssøerne
- Der må ikke fodres ænder eller andre dyr som findes i erstatningssøerne
- Der må heller ikke udlægges foder, som ænder kan få fat i, nærmere end 15 meter fra erstatningssøernes bredzone
- Hvis der plantes træer nær erstatningssøerne, skal disse på syd- og vestsiderne plantes mindst lige så langt fra søbredderne, som træernes forventede sluthøjde
- Der må ikke opsættes redehuse, hegn (dog undtaget kreaturhegn) eller lignende

4.1.2.2 Åbeskyttelseslinjen

Sorø Kommune giver dig dispensation fra åbeskyttelseslinjen til råstofindvinding af et cirka 1,8 ha stort areal efter naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 2. Men du må først udnytte dispensationen, når klagefristen er udløbet, og du har modtaget en gravetilladelse fra Region Sjælland.

Dispensationen gælder kun, hvis du opfylder følgende vilkår:

- At der ikke graves tættere på Tude Å end 50 meter.

5 Grundlag for tilladelsen

5.1 Ansøgningen

- Ansøgningsskema af 18/1 2016. Ansøgningen omfatter andre matrikler. Ansøgning for indvinding på øvrige matrikler er efter ansøgningstidspunktet tilbagetrukket.
- Ejendommen består af matr.nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby, Sorø Kommune og udgør totalt 7,3 ha.
- Efter meddelte dispensation fra Sorø Kommune udgør det tilladte graveområde 6,3 ha.
- Der forventes årligt produceret 60.000 m³ sand-, grus- og stenmaterialer, heraf op til 20.000 m³ under grundvandsspejlet.
- Den samlede råstofindvinding forventes afsluttet 4 meter under grundvandsspejlet.
- Der påtænkes anvendt 1 gummihjullæsser til indvinding over grundvandsspejl og 1 gravemaskine til indvinding under vand. Til oparbejdning af materialerne ønsker indvinder at anvende et sorteringsanlæg med knuser.
- Der anvendes ikke vådsortering.
- Der er tale om materialer til anvendelse til beton, asfalt og bundsikring.
- Kote grundvandsspejl, 30 meter, indvinding til kote 26.
- Der forventes et årligt forbrug af dieselolie på 40.000 ltr, tankanlæg placeres uden for det tilladte indvindingsområde.
- Driftstider for gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg mandag til fredag 7.00 – 16.00 og for udlevering og læsning mm mandag til fredag 6.00 – 16.00

5.2 Udtalelser

5.2.1 Høring af myndigheder og forsyningsselskaber

Ansøgningmaterialet har været sendt i høring til følgende:

- Sorø Kommune
- Sorø Forsyning
- Museum Vestsjælland
- SEAS-NVE

Vi har modtaget høringssvar fra Sorø Kommune, Museum Vestsjælland og SEAS-NVE. Svar vedlægges i bilag 5-7.

5.2.2 Partshøring

Udkast af gravetilladelsen er udsendt i partshøring til:

- Grete Marie Jespersen, Lyngvej 14, 4180 Sorø
- Jens Erik Christensen, Toftekæret 4, 3520 Farum

- Karin Kirstine Søgaard, Bjerregårdsparken 84, 7560 Hjerm
- Michael Hans Christensen m.fl., Dyssevej 20, 4180 Sorø
- Jesper Christian Rasmussen, Dyssevej 22, 4180 Sorø
- Mette Andersen, Dyssevej 22, 4180 Sorø
- Mikael Yring, Dyssevej 22, 4180 Sorø
- Torsten Blum Hansen, Dyssevej 24, 4180 Sorø
- Katrine Mikkelsen, Dyssevej 26, 4180 Sorø
- Tommy Mikkelsen, Dyssevej 26, 4180 Sorø
- Jørgen Rasmussen, Døjringevej 48 A, 4180 Sorø
- Christian Erceninks, Døjringevej 48 B, 4180 Sorø
- Emil Stigler, Døjringevej 48 B, 4180 Sorø
- Sisse Renner Pedersen, Døjringevej 48 B, 4180 Sorø
- Tina Thorup Rask Larsen, Døjringevej 48 B, 4180 Sorø
- Stenlille Jagtforening, Plantagevej 1 C, 4180 Sorø
- Birthe Andersen, Plantagevej 3, 4180 Sorø
- Niels Peter Andersen, Plantagevej 3, 4180 Sorø
- Pia Hansen, Plantagevej 5, 4180 Sorø
- Torben Højlund Hansen, Plantagevej 5, 4180 Sorø
- Egil Oftedal, Plantagevej 7, 4180 Sorø
- Obel Sten Og Grus A/S, Juelsmindevej 1, 4400 Kalundborg

Region Sjælland har vurderet, at nærmeste naboer, med matrikelskel op til det ansøgte graveområde, vurderes at have væsentlig individuel interesse i sagen og derfor betragtes som værende parter i sagen.

Indkomne indlæg vil blive vurderet i den endelige tilladelse.

6 Grave - og efterbehandlingsplan

6.1 Graveplan

Der søges om at der graves tættest muligt på den ansøgte gravegrænse.

Adgang til indvindingsområdet vil kunne ske ad eksisterende adgangsveje fra Døjringevej til Plantagevej til Dyssevej. Adgang til beboelse på Dyssevej 20 vil blive opretholdt i samråd med lejer af Dyssevej 20.

Der indvindes i én etape.

6.2 Efterbehandlingsplan

Arealerne vil blive efterbehandlet til natur og uopdyrket areal

Det er udgangspunktet ud fra ansøgningsmaterialet at vandflade efter endt indvinding under grundvandsspejl, udgør maksimalt 4/10 af det samlede areal, dvs. 2,8 ha. Efterbehandling skal ske i overensstemmelse med vilkår fastsat i de overordnede retningslinjer for efterbehandling.

Efterbehandlingen sker løbende.

7 Myndighedernes behandling af sagen

7.1 Råstofplanen

Gravearealet er beliggende i Bromme graveområde, som ifølge råstofplan 2016 er reserveret til indvinding af sand, grus og sten. Råstofferne inden for området skal udnyttes og oparbejdes optimalt, såvel over som under grundvandsspejlet, i overensstemmelse med deres kvalitet.

7.2 Natura 2000-områder

Nærmeste område er EF naturbeskyttelsesområde nr. 160 Nordlige del af Sorø Sønderskov, ca. 5 km fra det ansøgte område.

Natura 2000-området i den nordlige del af Sorø Sønderskov udgøres af skovområdet tæt på Sorø by, der er domineret af løvskov i varierende alder. Skoven ligger på fladt til let bakket terræn med vekslende høj- og lavbundsarealer. Området er gennemskåret af Flommen - en skoveng, der ikke er inkluderet i Natura 2000-området.

Skoven er især udpeget fordi den er levested for den sjældne bille eremit, som lever i de gamle, delvist hule træer med solbeskinnede trækroner og stammer. Eremit lever kun i den østlige del af Danmark.

Eremitbestandene ligger langt fra hinanden. Den nærmeste kendte population er Vallø Dyrehave, ca. 40 km væk, og eremitten kan højest sprede sig nogle få hundrede meter fra et eksisterende værtstræ. Den er derfor i fare for at uddø.

Hugst af gamle løvtræer med hulheder, eller fjernelse af døde træer med stor stammediameter, ødelægger eremittens levesteder. Værtstræet skal yderligere være solbeskinnet, og derfor er opvækst af vedplanter i umiddelbar nærhed uønsket.

Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyper forringes eller ødelægges, eller at skovnaturtyper konverteres til skovnaturtyper, der ikke er omfattet af habitatdirektivet. For elle- og askeskoven har der været en øget afvandingsindsats, som udgør en trussel for skovnaturtypen.

Atmosfærisk næringsstofførsel overskrider tålegrænsen for alle skovnaturtyperne i Natura 2000-området.

Begrundet i afstanden til Natura 2000-områderne vurderes det, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke områderne væsentligt og ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget.

7.3 Habitatdirektivets bilag IV

Det ansøgte areal ligger i det åbne land omgivet af marker og spredt natur. Selve arealet udgøres for størstedelens vedkommende af dyrket mark, med en mindre sø ca. midt på arealet. Endvidere udgøres ca. 0,1 ha af den vestlige del af arealet af eng.

Marken har karakter af at være intensivt dyrket og i omdrift. Den lille sø, der er omgivet af dyrket mark fremstår lavvandet, overskygget af pil, fyldt med rådneblade og uden nævneværdigt dyreliv eller planteliv. Engarealet som er en del af den større eng, der ikke inddrages i gravningen, fremstår med typiske engarter.

Region Sjælland har ikke kendskab til en forekomst af arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV inden for arealet.

På baggrund af det ansøgte areals karakter, størrelse og beliggenhed vurderes det endvidere at der ikke forekommer yngle- eller rasteområder for arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV på arealet. I vurderingen lægges der vægt på at arealet overvejende består af landbrugsjord, at den lille sø er overskygget og ikke fremstår med en karakter der fordrer yngle- eller rasteområder samt at det mindre engareal ligger lige op til en dyrket mark og i øvrigt er en del af et større eng- og moseområde.

Endelig vurderes det, at råstofindvindingen ikke vil påvirke områdets økologiske funktionalitet for eventuelle arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, der måtte findes inden for et større geografisk område, idet der i lokalområdet er flere egnede yngle- og rasteområder for arterne. Det skal hertil bemærkes at gravearealet, efter endt efterbehandling, med tiden vil kunne udvikle sig til udmærkede habitater for arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV – f.eks. strandtudse eller markfirben.

7.4 VVM - Vurdering af Virkning på Miljøet

En ansøgning om råstofindvinding skal behandles efter ”Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), idet indvinding af sand, grus og sten er opført under bekendtgørelsens bilag 2, hvorfor det skal vurderes om indvindingen kan have væsentlig indvirkning på miljøet.

Ansøger har udfyldt et ansøgningsskema, som Region Sjælland har brugt som udgangspunkt for den screening, der skal tilvejebringe nødvendig viden til afgørelse af, hvorvidt et givent anlæg er VVM-pligtigt.

Screeningen er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier, jf. bekendtgørelsens bilag 6, herunder:

- Projektets dimensioner
- Den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan blive berørt
- Påvirkningens omfang (geografisk og omfanget af personer, der berøres)
- Påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet
- Kumulative effekter

Den detaljerede gennemgang og resultatet af regionens screening fremgår screeningsskemaet, se bilag 2. Resume og konklusion af gennemgangen fremgår af skemaets afsnit ”Konklusion” på side 7.

Det er Region Sjællands samlede vurdering, at projektet ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet, forudsat, at det anlægges og drives i overensstemmelse med ansøgningen og overholder de fastsatte vilkår.

7.5 Andre lovgivninger

7.5.1 Vandforsyningsloven

Sorø Kommune vurderer, at den nævnte indvinding under grundvandsspejlet, med de begrænsninger som fremgår af vilkårene, ikke vil medføre en grundvandssænkning, som vil påvirke nærliggende vandindvindinger, vandløb, søer og vådområder i et omfang der vil medføre gener for indvinding af drikkevand eller flora og fauna i nærområdet.

Som det fremgår af redegørelsen for overfladeinteresser i området, er strækningen af Tude Å nedstrøms graveområdet følsomt for forringelser af især fiskenes forhold. Det er afgørende for miljøtilstanden, at der ikke sker væsentlige reduktioner i vandføringen på strækningen.

Hvis der skal graves i sommerperioden, skal der derfor etableres overvågning af vandspejlet i gravesøen, efter nærmere aftale med Sorø Kommune. På denne måde sikres det, at gravningen kan bringes til ophør, hvis der er væsentlig risiko for skadelig påvirkning af vandløbet.

Vandspejlet i Tude Å blev opmålt i sommerperioden (maj-juli) i 2016 i forbindelse med en opmåling af vandløbet med henblik på kontrol af vandløbets tilstand. Der var ved opmålingen ikke forhold som kunne forårsage opstuvninger af vand på strækningen. På baggrund af denne opmåling er vilkåret om vandspejlskoten fastsat til kote 30,27, svarende til vandspejlet ud for graveområdet (vandløbets station ca. 4200).

7.5.2 Naturbeskyttelsesloven

7.5.2.1 §3 natur

Sorø Kommune vurderer, at søen har en ringe miljøtilstand, og at der efter endt råstofindvinding kan etableres to erstatningssøer i forbindelse med efterbehandlingen.

Det er almindelig praksis i forbindelse med etablering af erstatningsnatur, at der skabes et dobbelte areal eller antal af den oprindelige naturtype. Erstatningssøerne vil kunne opnå en meget bedre tilstand, især fordi de ikke vil være stærkt skyggede af store træer, og fyldt med et tykt lag rådende blade. Sidst i denne afgørelse er indsat en folder med gode råd til hvordan man kan lave gode vandhuller.

Mosen er en naturtype, som i modsætning til småsøer, ikke hurtigt kan genetableres som erstatningsnatur. Desuden ligger mosen indenfor den 50 m respekt afstand til Tude Å, som Regionens beskriver. Det vurderes derfor samlet set, at der ikke bør gives dispensation til at indvinde råstoffer på mosearealet.

Engen uden for 50 m respekt afstanden til Tude Å, er opstået som naturtype indenfor de seneste årtier. Det vurderes derfor at være muligt i forbindelse med efterbehandlingsplanen at etablere et areal i mindst dobbelt størrelse, som i løbet af en kortere årrække vil kunne opnå en lige så god naturtilstand.

7.5.2.2 Åbeskyttelseslinjen

Formålet med beskyttelseslinjen er at sikre søer og åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv.

Sorø Kommune har i sin behandling af sagen lagt vægt på:

- At Tude Å ikke fremtræder, så markant i landskabet på denne strækning.
- At der allerede er gravet flere steder indenfor åbeskyttelseslinjen langs med Tude Å.

7.5.3 Museumsloven

Museum Vestsjælland har udtalt sig jf. museumslovens § 23 vedr. ansøgning om råstofindvinding på Dyssevej 20 og 24, 4180 Sorø. I høringssvaret, vedlagt som bilag 6, gøres det bl.a. gældende at der i skel mellem matr. nr. 11e og 23 Døjringe By, Munke Bjergby er registreret et beskyttet sten og jorddige. Grundet den senere tilpasning af det ansøgte areal, således at det kun omfatter matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby vil råstofindvindingen ikke berøre dette dige, hvorfor forholdet ikke er behandlet i nærværende råstoff tilladelse.

7.6 Miljømæssige forhold

7.6.1 Driftstider

Driftstiderne er fastsat efter det ansøgte.

7.6.2 Støj

Miljøstyrelsen er af den principielle opfattelse, at vilkår om støj fra grusgrave bør fastsættes med udgangspunkt i Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder", område-type 3 - "Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder".

Derfor er der fastsat vilkår om støjpåvirkningen fra råstofgraven i afsnit 3.1.4.1. Vilkårene er fastsat i overensstemmelse med vejledningen.

For at sikre overholdelse af de vejledende støjgrænser er der endvidere stillet vilkår om måling/beregning af støjbidrag fra knuseanlæg, som først må tages i brug, når overholdelsen af de fastsatte grænseværdier er dokumenteret.

7.6.3 Støv

Vilkår vedrørende forebyggelse af støvgener, er vurderet ud fra gældende viden som de mest effektive ud fra proportionalitetsprincippet.

7.6.4 Forebyggelse mod forurening

Der fastsættes vilkår i forhold til forebyggelse af forurening. Vilkår skal sikre at der er mindst mulig risiko for forurening og spredning i tilfælde af f.eks. spilduheld eller opbevaring af materiale og spildprodukter, inden for graveområdet.

Vilkår for tankning, påfyldning, opbevaring mm forudsætter at der på/I maskiner i graven, kørende såvel som stationære, forefindes beredskabsmateriel til straksforebyggelse af forurening ved spild eller uheld.

7.6.5 Graveafstande og periferiskråninger

Formålet med at fastsætte mindste tilladelige graveafstande er at sikre, at indvinderen ikke uagtsomt kommer til at grave så tæt på graveområdets ydre grænse, at de nødvendige råstoffer til at udføre de planlagte periferiskråninger mangler.

Vejledning til graveafstande er beskrevet nærmere i bilag 3.

Graveafstande for nærmere angivne strækninger af grusgravens periferiskråninger og for gravning under grundvandsspejlet, tager udgangspunkt i de i ansøgningen angivne gravedybder og koter.

Efterbehandling påbegyndes generelt 3 m fra graveområdets ydre grænse, og blivende periferiskråninger skal, hvor andet ikke er præciseret, udføres med en gennemsnitlig hældning på 1:3, varierende mellem 1:2 til 1:4.

Regionen vurderer at der skal fastsættes en respektafstand til nærmeste beboelse på 25 meter.

7.7 Svar fra parter

Region Sjælland har foretaget høring af parter i henhold til afsnit 5.2.2.

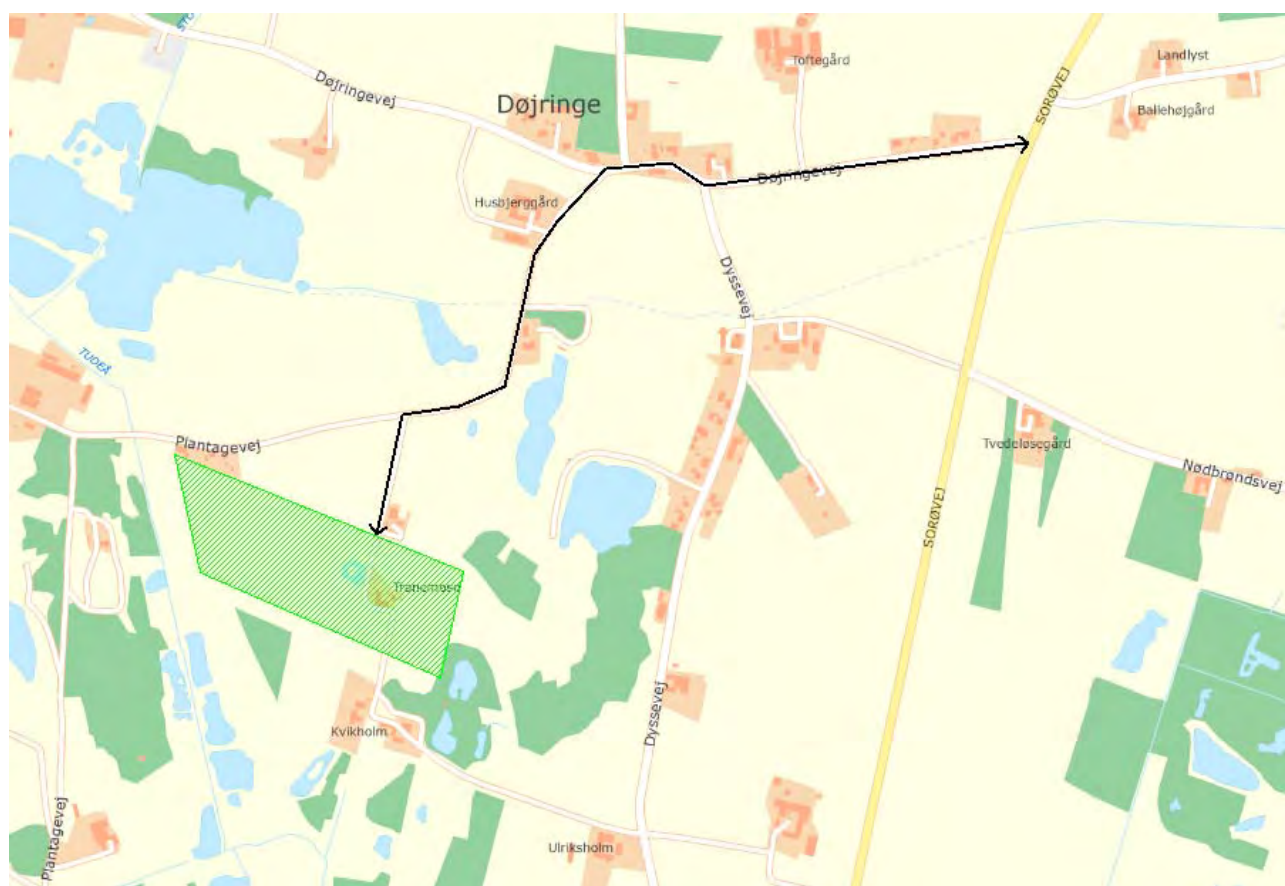
Region Sjælland har vurderet, at enhver med væsentlig individuelt interesse i sagen er parter. Det er regionens vurdering af naboer der har ejendomme op til graveområdet er parter. Region Sjælland vurderer, at der ikke er andre forhold der taler for udpegning af parter ud fra betragtningen at parten skal have væsentlig individuel interesse.

Høringssvar er vedlagt i bilag 11.

Høringssvarene er behandlet tematisk herunder.

Kørselsretning

Jævnfør graveplanen (se tilladelsens afsnit 6.1) vil adgang til indvindingsområdet ske ad eksisterende adgangsveje fra Døjringevej til Plantagevej til Dyssevej. Sorø Kommune der er myndighed på vejområdet, har ikke haft bemærkninger til kørselsretning mv.

Omlægning af vej inden for graveområdet

I forbindelse med råstofindvindingen kan det blive aktuelt at omlægge eller sænke den strækning af Dyssevej, der ligger inden for grusgraven. Baggrunden herfor er bl.a. at udnytte områdets råstoffer optimalt. Behovet for omlægningen af vejen er endnu ikke afklaret, da det kommer an på en konkret vurdering af råstofressourcens forekomst og udbredelse.

Da den private fællesvej er omfattet af Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om gennemgående veje og stier, forudsætter en omlægning eller sænkning af vejen inden for graveområdet en afgørelse efter Naturbeskyttelseslovens § 26 a, som administreres af Sorø Kommune. Jf. vejloven skal en eventuel omlægning ske efter aftale med de andre brugere af vejen.

Skader på vej

Skader på offentlig vej varetages af Sorø Kommune som vejmyndighed, hvorfor forholdet ikke kan behandles efter råstofloven.

Skader på private fællesveje i forbindelse med kørsel herpå er et privat anliggende mellem ejerne og brugerne af vejen, hvorfor forholdet ikke lovmedholdeligt kan behandles i råstofloven.

Skader på bygninger

Skader på bygninger, som f.eks. stenslag mod ruder, i forbindelse med kørsel på vej er et privatretsligt anliggende. Endvidere indgår forholdet ikke i råstoflovens formålsbestemmelse, hvorfor forholdet ikke kan behandles i nærværende tilladelse.

Støv ifm. trafik

Håndtering af støv fra kørsel på privat fællesvej er et privat anliggende mellem ejerne og brugerne af vejen, hvorfor Region Sjælland ikke kan behandle forholdet med hjemmel i råstofloven.

Indvinder har til bekymringerne omkring gener ifm. kørsel på den private fællesvej gjort det gældende, at de er indstillede på at finde løsninger på eventuelle problemer, såfremt de skulle opstå.

7.8 Regions Sjællands samlede vurdering

Det er Region Sjællands samlede vurdering, at der kan meddeles tilladelse til indvinding af råstoffer på de i afsnit 3 anførte vilkår. Det vurderes samtidig at indvindingen, på baggrund af de stillede vilkår, ikke vil give anledning til væsentlige gener.

8 Generelle bestemmelser

8.1 Gyldighed og tilbagekaldelse

Råstofindvindingen må ikke påbegyndes før klagefristen er udløbet. Hvis der indkommer en klage, får ansøger besked, og gravningen må ikke startes, før en endelig afgørelse er truffet med mindre, klagemyndigheden bestemmer andet.

Råstofftilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller hvis den ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Råstofftilladelsen kan tilbagekaldes af Region Sjælland i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, hvilket er beskrevet i råstoflovens § 11.

Tilladelse efter vandforsyningsloven kan tilbagekaldes eller ændres uden erstatning, hvis forudsætningerne for tilladelsen viser sig urigtige eller ændres væsentligt.

8.2 Tinglysning af deklaration om efterbehandling

Når afgørelsen er endelig, tinglyser Region Sjælland en deklaration på ejendommen om de varige vilkår vedrørende efterbehandling og brug af arealet.

Afgiften for tinglysningen er 1.660 kr. I henhold til § 10, stk. 6 i lov om råstoffer⁸ skal tinglysningsgebyret betales af ejendommens ejer, men opkræves hos ansøger. Afgiften vil blive opkrævet, når tinglysningen er sket.

Sikkerhedsstillelsen frigives først, når den i grave- og efterbehandlingsplanen beskrevne efterbehandling er udført og godkendt af Region Sjælland samt Sorø kommune.

8.3 Tilsyn og besigtigelse

Region Sjælland fører tilsyn med indvindingen og foretager besigtigelse af arealet for blandt andet at påse, at tilladelsen og vilkårene overholdes. Tilsynet har uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at foretage dette tilsyn, og politiet yder om nødvendigt bistand til at gennemføre dette, jf. råstoflovens § 32.

Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Region Sjælland kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 33.

Region Sjælland kan umiddelbart lade foretage, hvad der er nødvendigt på ejerens og indvinderens bekostning, hvis et påbud om at lovliggøre et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt, jf. råstoflovens § 33.

⁸ LBK nr. 124 af 1. februar 2017 af lov om råstoffer

8.4 Udtalelse fra museum vedr. arkæologi forud for indvindingen

Bygherre har altid mulighed for at indhente det arkæologisk ansvarlige museums udtalelse forud for jordarbejder, jf. museumsloven § 25⁹.

Herved gives de bedste muligheder for at undgå standsning af anlægsarbejdet og udgifter til arkæologiske undersøgelser, jf. museumsloven § 27.

Hvis museet i sin udtalelse skønner, at der på arealet ikke findes væsentlige arkæologiske bevaringsinteresser, så vil evt. udgifter til nødvendig arkæologisk undersøgelse skulle betales af Kulturministeren, jf. museumsloven § 27.

En udtalelse fritager ikke bygherre/indvinder fra forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette museet, hvis arkæologiske levn påtræffes, men fritager ham/hende for udgifterne til en undersøgelse.

Indvinder kan også få afklaret de arkæologiske interesser igennem en prøvegravning på arealet.

8.5 Grave og efterbehandlingsplan

Efterbehandlingsplanen beskriver de overordnede retningslinjer for efterbehandlingen. De medfølgende skitser, f.eks. placering af søer, beplantning osv., er således ikke nøjagtigt fastlagte.

8.6 Returjord

Der må ikke uden dispensation fra Region Sjælland tilføres hverken forurenede eller ren jord til råstofgraven¹⁰.

Import af råstofferne sand, grus og sten til forarbejdning og/eller produktforbedring forudsætter ikke dispensation fra jordforureningsloven § 52.

8.7 Affald

Olieaffald skal opsamles og afleveres til en kommunal modtageplads for olie- og kemikalieaffald medmindre, kommunalbestyrelsen meddeler fritagelse for afleveringspligten¹¹.

Klude, der benyttes til aftørring af maskiner og andet materiel, skal opbevares og bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om opbevaring og bortskaffelse af farligt affald.

8.8 Entreprenørtanke

Entreprenørtanke skal være typegodkendte, og der skal være mærkeskilt på tankene med oplysninger om fabrikantens navn, hjemsted, tankrumfang, tanktype, fabrikationsnummer og fabrikationsår.

Tankene i grusgraven skal desuden være typegodkendt og opstillet efter Olietankbekendtgørelsen¹² og ADR reglerne¹³.

⁹ LBK nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven.

¹⁰ LBK nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurenede jord.

¹¹ Bek. nr. 1309 af 18. december 2012 om affald, §§ 61 og 63.

¹² Bek. nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, kap. 2.

¹³ Bek. nr. 828 af 10. juni 2017 om vejtransport af farligt gods.

8.9 Jordforurening

I tilfælde af oliespild eller lignende i forbindelse med råstofindvindingen skal Region Sjælland orienteres.

8.10 Byggeloven

Hvis der ønskes opsat mandskabsvogne, administrationsbygninger eller lignende i råstofgraven, skal der søges særskilt om byggetilladelse til dette i kommunen. Dette gælder også for midlertidigt opsatte skurvogne eller lignende. Der henvises til det gældende bygningsreglement.

8.11 Grundvand

Der må ikke uden særlig tilladelse foretages oppumpning og bortledning af grundvand med henblik på grundvandssænkning.

Der må ikke uden særskilt udledningstilladelse foretages udledning af vand fra grusvask og vand fra vask af materiel.

8.12 Digesvaler

Digesvaler er fredet. Skrænter og skrån timer, hvor digesvalerne har etableret reder, må ikke graves inden for ynglesæsonen fra 1. april til 31. august.

8.13 Ledningsregisteret

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger i ledningsregistret (LER.dk) om ledningsføringer, der kan påvirkes af gravningen¹⁴.

8.14 Teleledninger

I henhold til § 5 i lovebekendtgørelse om graveadgang¹⁵ skal enhver, der foretager bygnings-, jordarbejder eller iværksætter andre foranstaltninger, forespørge telefonselskaberne med mindst 8 dages varsel, om der findes ledninger eller anlæg, der nødvendiggør særlig hensyn.

8.15 Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til Region Sjælland om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i hver råstofgrav samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske elektronisk efter anvisning af Region Sjælland.

8.16 Indberetning om boringer.

Resultatet af udførelse af boringer m.v. efter råstoffer på ejendommen skal inden 3 måneder efter udførelsen indberettes til Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser på særlige skemaer. Inden for samme frist skal resultater af geofysiske undersøgelser og andre råstofundersøgelser, herunder om råstoffernes kvalitet, indberettes til Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser.

¹⁴ LBK nr. 1011 af 25. oktober 2012 om registrering af ledningsejere.

¹⁵ LBK nr. 622 af 10. juni 2003 om graveadgang og ekspropriation mv. til kommunikationsformål.

8.17 Underretning ved konkurs mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette tilsynsmyndigheden.

8.18 Råstofafgift

Råstofindvinderen er forpligtet til at betale råstofafgift.

Det skal bemærkes, at erhvervsmæssig indvinding af råstoffer, skal registreres ved Skat, myndighed@skat.dk. Region Sjælland orienterer skattemyndigheden om afgørelsen.

8.19 Yderligere vilkår og ændringer

Region Sjælland kan fastsætte yderligere vilkår eller foretage ændringer af allerede stillede vilkår, hvis det på et senere tidspunkt måtte vise sig nødvendigt af hensyn til opfyldelsen af råstoflovens formålsbestemmelser.

Fastsættelse af eventuelle nye vilkår eller ændringer af eksisterende vilkår vil dog kun blive aktuelt, hvis der er tale om ændrede forudsætninger i forhold til grundlaget for denne afgørelse.

9 Offentliggørelse og klagevejledning

9.1 Generel klagevejledning

Tilladelsen til råstofindvinding med tilhørende andre afgørelser vil blive offentliggjort den 07. maj 2019 ved annoncering på Region Sjællands hjemmeside.

Afgørelserne kan påklages inden 4 uger fra de er offentligt annonceret.

Hvis du ønsker at klage over afgørelserne, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via siden "Nævnenes Hus, Miljø- og Fødevareklagenævnet". Du logger på via borger.dk eller via virk.dk med NEM-ID. Klagerne sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er rettidigt indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen inden kl. 23.59 på den dag, hvor klagefristen udløber.

Privatpersoner, virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale et gebyr for behandling af en klage ved Miljø- og Fødevareklagenævnet på henholdsvis 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder, organisationer eller offentlig myndighed. Nævnenes Hus opkræver et gebyr for hver selvstændig klageskrivelse. Hvis flere klageberettigede indgiver en samlet klage, betales ét klagegebyr. Hvis blot en af klagerne er en virksomhed, en organisation eller en offentlig myndighed opkræves gebyrsatsen gældende for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Formanden fastsætter en frist for indbetaling af gebyret. Indbetales gebyret ikke inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Et indbetalt klagegebyr tilbagebetales, hvis

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Nævnenes Hus' hjemmeside.

9.2 Klage over Region Sjællands afgørelser

9.2.1 Råstofftilladelsen og vurderinger efter Habitatdirektivet

Klageberettigede

- Adressaten for afgørelsen.
- Offentlige myndigheder.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Enhver med en individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Rettidig klage efter denne lov har opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene inden 12 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

9.2.2 VVM screening

Klageberettigede

- Enhver, der har en retlig interesse i sagens udfald.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen

Rettidig klage efter denne lov har ikke opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene inden 12 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

9.3 Klage over afgørelser fra andre myndigheder

9.3.1 Vandforsyningsloven

Klagevejledning til afgørelse efter Vandforsyningsloven fremgår af tilladelsen vedlagt som bilag 10.

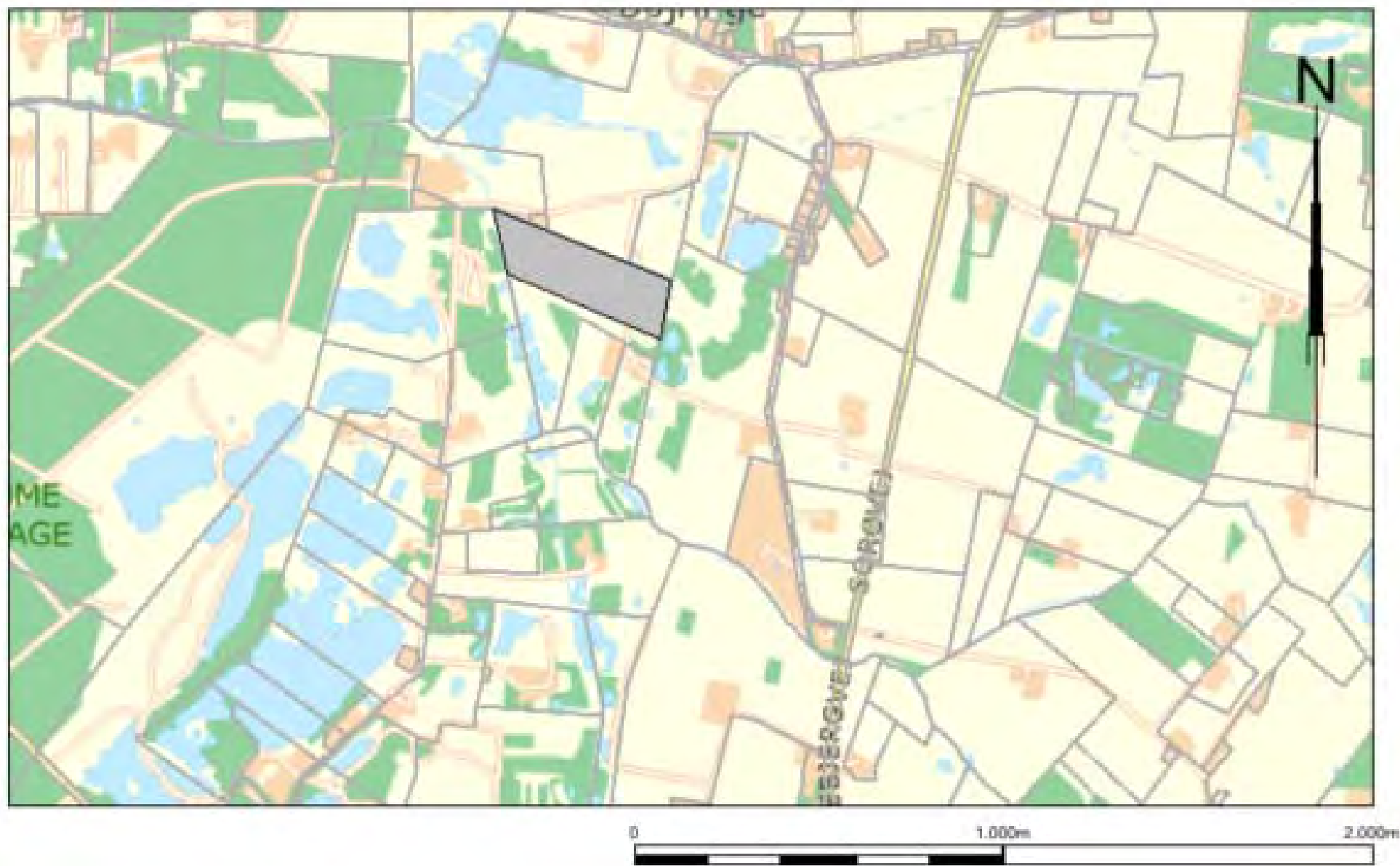
9.4 Orientering

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- Sorø Kommune, raastof@soroe.dk
- Sorø Forsyning, mail@soroforsyning.dk
- Museum Vestsjælland, kontor@vestmuseum.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening i Sorø Kommune, soroe@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Embedslægeinstitutionen for Sjælland, sjl@sst.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, fbr@fbr.dk
- Fredningsnævnet for Vestsjælland, vestsjaelland@fredningsnaevn.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Kreds Sydvestsjælland, sydvest@friluftsradet.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, fortidsminder@slks.dk
- Skat, myndighed@skat.dk

Derudover orienteres øvrige høringsparter jf. afsnit 5.2.2.

Bilag 1

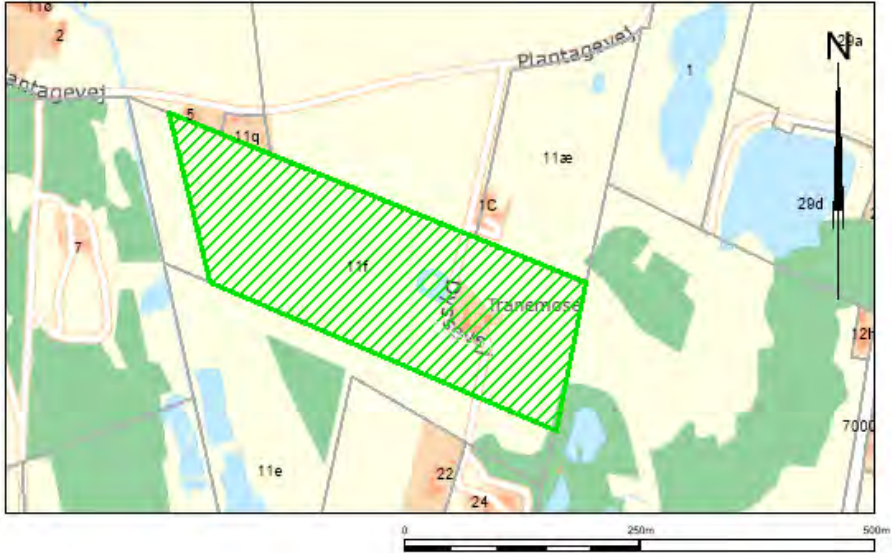

Bilag 2

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lov nr. 1225 af 25. oktober 2018

Projektets karakteristika

Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	Region Sjælland har modtaget ansøgning om indvinding af råstoffer på Dyssevej 20, 4180 Sorø, matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby. Arealet udgør 6,5 ha, og der er ansøgt om en gravedybde på 14 meter, heraf 4 meter under grundvandsspejl. Det forventes, at der skal indvindes 60.000 m³ sand, grus, sten årligt. Materialerne udgøres af vejmaterialer og betontilslagsmaterialer. Der ønskes anvendt: 1 stk gummihjulslæsser til indvinding over vand, 1 stk gravemaskine til indvinding under vand - Tørsorteringsanlæg - Kegleknuser med kæbeknuser
Projektets placering og arealbehov i ha	Projektet er placeret på Dyssevej 20, 4180 Sorø, matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby. Arealet udgør ca. 6,5 ha.
Oversigtskort	

Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen	Projektet forventes ikke at afføde et behov for råstoffer i anlægs- og driftsfasen. De indvundne råstoffer udgør dog en naturressource.			
Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen	Projektet ventes ikke at medføre et væsentligt behov for vand. Der kan dog være behov for en mindre mængde vand til støvbekæmpelse. Mængden vil afhænge af de aktuelle forhold i perioder, der kan give anledning til støv			
Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Projektet ventes ikke at give anledning til affald.			
Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Projektet ventes ikke at give anledning til spildevand.			
Kriterie	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Er der andre ejere end bygherre?	x			Ejendommen ejes af: Grethe Jespersen, Lyngavevej 14, 4180 Sorø Jens Erik Christensen, Toftekæret 4, 3520 Farum Karin Kirstine Søgaard, Bjerregårdsparken 84, 7560 Hjern Indvinder: FM Råstoffer ved Flemming Lyngaae, Holbækvej 152, 4450 Jyderup
Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (Kumulative forhold)			x	Grundet projektes begrænsede størrelse og den ventede drift, vurderes det ikke at give anledning til væsentlige kumulative påvirkninger af miljøet.
Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			x	Nej
Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			x	Nej
Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			x	Region Sjælland stiller grænseværdier for støj som projektet må påføre omgivelserne. Grænseværdierne er fastsat med udgangspunkt i de vejledende støjgrænser fastsat i Miljøstyrelsens vejledning 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Endvidere har Region Sjælland fastsat vilkår om at indvinder i forbindelse med ibrugtagningen af sit knuseanlæg skal dokumentere overholdelse af grænseværdierne når indvindingen er i fuld drift. Som følge heraf vurderes det at projektet ikke vil overskride de vejledende grænseværdier for støj.

Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			x	Det ventes ikke at råstofindvindingen vil medføre vibrationsgener, da indvindinger af denne type normalt ikke giver anledning til disse. Region Sjælland har tillige fastsat vilkår for maksimal påvirkning af omgivelserne med vibrationer.
Vil anlægget give anledning til støvgener?			x	Anlægget ventes ikke at give anledning til støvgener, idet Region Sjælland i råstoffilladelsen har fastsat vilkår om vanding og hastighedsbegrænsning inden for graven, mhp. at bekæmpe utilsigtede støvdannelser.
Vil anlægget give anledning til lugtgener?			x	Projekter af denne type ventes ikke at give anledning til lugtgener.
Vil anlægget give anledning til lysgener?			x	Projektet ventes ikke at give anledning til lysgener.
Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			x	Projektet forventes ikke at udgøre en særlig risiko for uheld.
Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			x	Ikke relevant.
Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			x	Projektet vurderes ikke at udgøre en risiko for vandforurening. Der er i råstoffilladelsen fastsat vilkår for forebyggelse af forurening og tillige stillet vilkår for type og placering af tanke ifm. råstofindvindingen.

Projektets placering

Kriterie	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?	x			Projektarealet består i dag hovedsageligt af landbrugsjord og arealanvendelsen vil derfor ændres i forbindelse med råstofindvindingen og reetableringen. Idet området efterbehandles til natur og udyrkede arealer vurderes denne arealanvendelse dog ikke at være væsentlig.
Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			x	Nej
Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			x	Nej

Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			x	Nej
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			x	Nej.
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			x	Nej.
Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?			x	Nej.
Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?			x	Ikke relevant.
Forudsætter projektet rydning af skov?			x	Nej
Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			x	Nej
Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			x	Ikke relevant
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			x	Inden for projektarealet ligger en mindre sø der er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Endvidere ligger projektarealet inden for skovbyggelinjen og åbeskyttelseslinjen til Tude Å. I umiddelbar nærhed af det ansøgte areal er der tillige registreret mose og sø beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3 ligesom Tude Å også er beskyttet. Beskyttede naturtyper som ovenstående behandles i dispensationsbehandling i Sorø Kommune, som en del af samordningspligten. Det vurderes derfor at projektet ikke vil påvirke nationalt registrerede, beskyttede eller fredede områder i væsentlig grad.
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			x	Nærmeste Natura 2000-område, nr.160 Nordlige del af Sorø Sønderkov, ligger ca. 5,1 km syd for projektarealet. Området er udpeget på baggrund af eremitten, en trælevende bille. Projektet vurderes på baggrund af sin karakter og afstanden til Natura 2000-området, ikke at ville påvirke dette.
Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			x	Projektet vurderes på baggrund af sin karakter og det ansøgte områdes beskaffenhed ikke at rumme arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Forventes området at rumme danske rødlistearter?			x	Region Sjælland har ikke oplysninger om at der på arealet skulle forekomme arter omfattet af den danske rødliste.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			x	Nej
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			x	Nej
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			x	Nej
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			x	Nej
Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?			x	Nej
Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			x	Nej
Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			x	Nej
Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?			x	Nej
Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			x	Nej
Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?			x	Nej

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning ventes at være relativt lille. Støv og støj er de hyppigste miljøpåvirkninger i forbindelse med råstofindvinding og har en relativt lokal udbredelse. Idet der er fastsat vilkår om støv og støv ventes påvirkningerne hverken at have en væsentlig udstrækning eller påvirkning.			
Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Det forventes at de umiddelbare naboer til projektet vil være i størst risiko for at blive berørt af påvirkninger som støv og støv. Imidlertid forventes de fastsatte driftsvilkår at bekæmpe miljøpåvirkningerne som støv og støv i en sådan grad, at de ikke opnår et væsentligt niveau.			
Kriterie	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?			x	Umiddelbart nord for det ansøgte areal ligger en nabobebyggelse med bolig nær skel. På baggrund af de fastsatte vilkår for støv, støv og graveafstande vurderes det ansøgte imidlertid ikke at give anledning til væsentlige miljøpåvirkninger.
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			x	Nej, påvirkningerne ventes på baggrund af de fastsatte vilkår ikke at være væsentlige enkeltvis.
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			x	Nej, påvirkningerne ventes på baggrund af de fastsatte vilkår ikke at være væsentlige samlet.
Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			x	Nej. Påvirkningerne vil kun have en meget lokal udspreddelse.
Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			x	Ikke relevant
Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			x	Nej. Påvirkninger med støv og støv betegnes ikke som komplekse og kan effektivt bekæmpes ved efterlevelse af de fastsatte vilkår.
Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?			x	Sandsynligheden for miljøpåvirkningen er lille ved efterlevelse af de fastsatte vilkår.
Er påvirkningen af miljøet varig?			x	Miljøpåvirkningen er ikke varig, idet den vil ophøre efter endt indvinding.
Er påvirkningen af miljøet hyppig?			x	Miljøpåvirkningen må betegnes som værende pågående under indvindingen inden for de fastsatte driftstider. Imidlertid ventes påvirkningen ikke at være væsentlig, grundet de fastsatte vilkår.

Er påvirkningen af miljøet reversibel?			x	Miljøpåvirkning i form af støv og støj er reversibel. Dog er den miljøpåvirkning landskabet påføres som følge af opgravningen af materialer ikke reversibel.
Er der andre kumulative forhold?			x	Nej.
Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	x			Ja, der vil jf. ansøgningen foretages støvbekæmpelse i form af vanding og hastighedsbegrænsning på interne køreveje, ligesom støj vil bekæmpes ved bl.a. indretning af graven og oplæg af støjvolde.

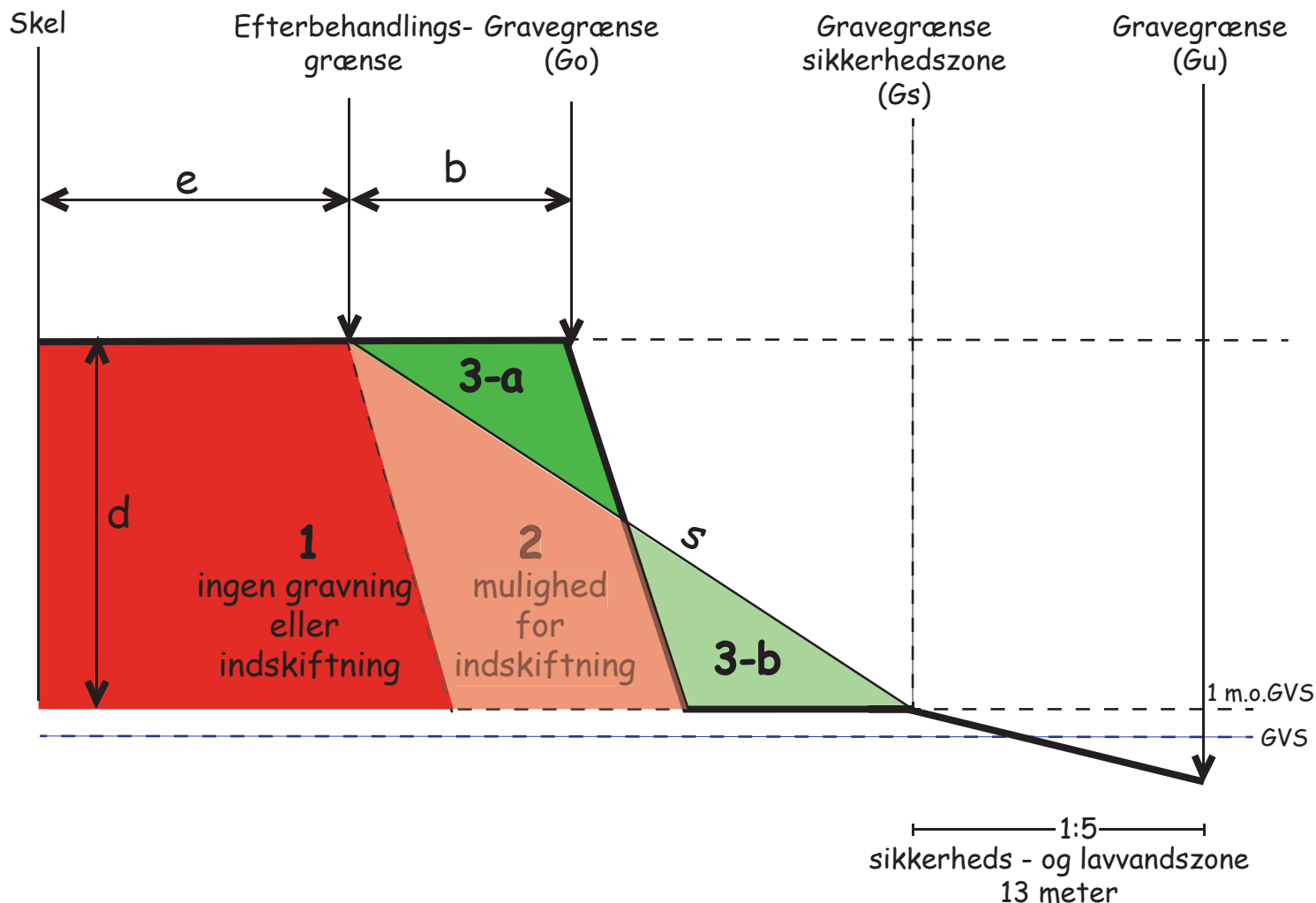
Konklusion

	Ja	Nej	Bemærkninger
Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?		x	Det er Region Sjællands samlede vurdering, at projektet ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet, forudsat, at det anlægges og drives i overensstemmelse med ansøgningen og overholder de fastsatte vilkår.

Dato: 06-02-2019 Sagsbehandler: asbk

Bilag 3

Graveafstande og skråningsanlæg

- b = afstanden mellem gravegrænsen og efterbehandlingslinien (m)
- d = gravedybde (m) (regnet indtil 1 meter over højeste grundvandsspejl)
- e = minimal afstand fra efterbehandlingsgrænsen til skel (m)
- G = gravegrænse (m) (minimal graveafstand fra skel, før evt. indskiftning samt efterbehandling)
- s = skråningens anlæg (ved anlæg på 1:3 er s=3)
- 1 = ingen indvinding
- 2 = Der kan efter aftale tillades gravning i forbindelse med indskiftning, kun i blivende skråninger.
- 3 = Ved efterbehandling udjævnes skråningen fra 3-a til 3-b

Beregning af minimal graveafstand (G)

Gravning over grundvandsspejl:

$$G_o = e + (\frac{1}{2} \times d \times s)$$

Graveafstand til sikkerhedszone

$$G_u = e + (d \times s)$$

Gravning under grundvandsspejl:

$$G_u = e + (d \times s) + 13$$

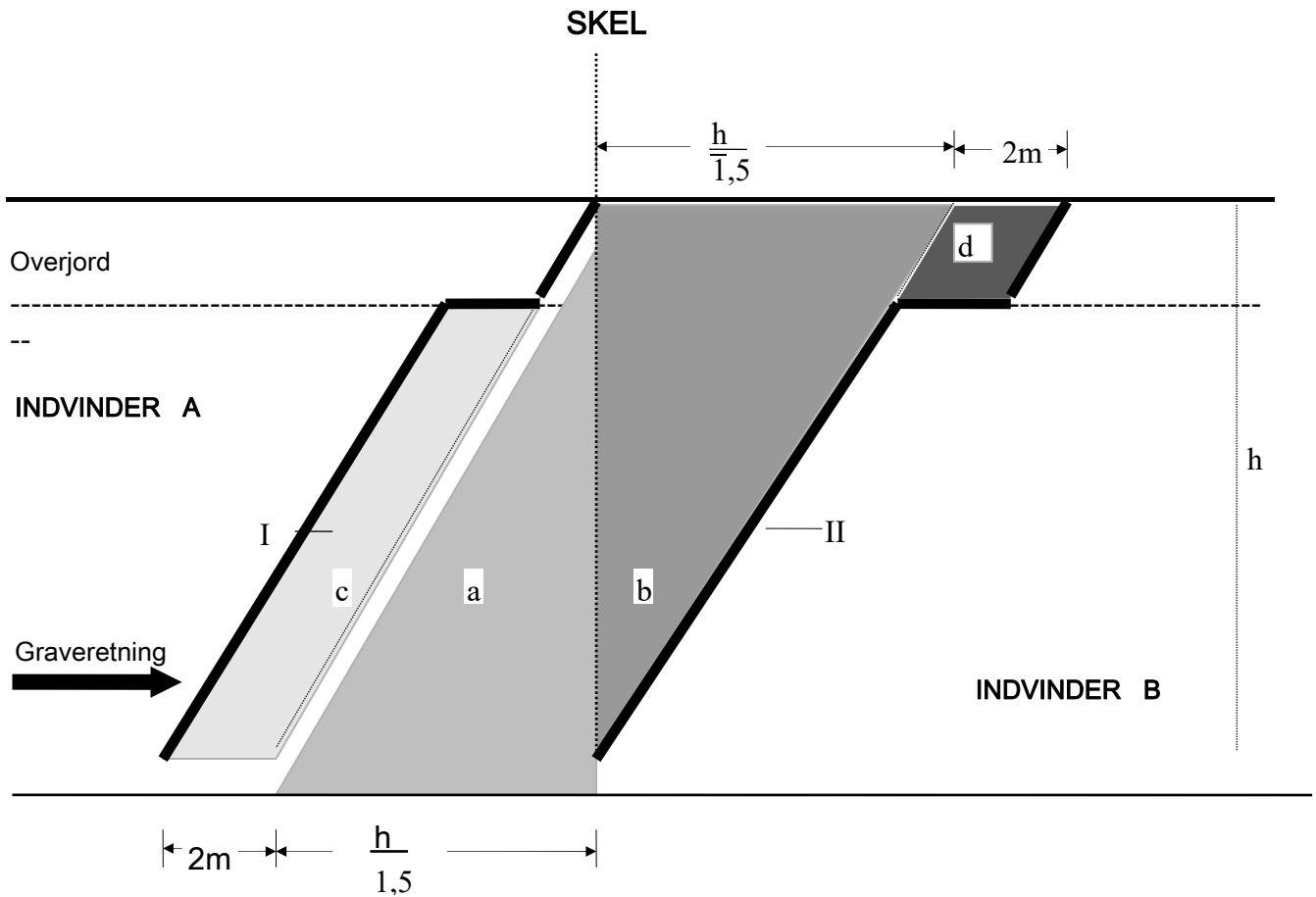
Sikkerheds- og lavvandszone

Sikkerhedszone ved gravning under grundvandsspejl udføres i friktionsmaterialer som anlæg 1:5, 5 meter over og 8 meter ud i søen fra .højeste grundvandsstand

Bilag 4

PRINCIPSKITSE

Bortgravning af naboskel i forbindelse med råstofindvinding

HOVEDPRINCIP:

Den der kommer først til skel, vælger at afslutte råstofgravningen ved linie I eller II.

Aftalens forudsætninger:

- Al afsætning og opmåling foretages af landinspektør mindst en gang årligt i graveperioden.
- Afregningsgrundlag for de indvundne råstoffer på naboareal skal beskrives og prissættes inden aftalen træder i kraft.
- Eventuelle tvister afgøres ved voldgift.

MODEL 1

Indvinder A afslutter råstofgravningen ved linie I:

Indvinder B afregner råstofmængden a+c til indvinder A, og afslutter gennemgravning.

MODEL 2

Indvinder A afslutter råstofgravningen ved linie II:

Indvinder A afregner råstofmængden b+d til indvinder B.

Bilag 5

Kommunens bemærkninger Dyssevej 20 og 24

Emne	Lov	Bemærkninger og forslag til vilkår	Afdeling	Forventet sagsbeh.tid
Grundvandssænkning eller bortledning af grundvand	Vandforsyningsloven § 26	Meddelelse om tilladelse/dispensation kan skrives her eller vedlægges som bilag, samt forslag til eventuelle vilkår. Vilkår og tilladelse medtages i råstoftilladelse, med tilhørende klagevejledning. – Der skal gives tilladelse til grundvandssænkning, da der indvindes under grundvandsspejl	Natur og miljø	1 mrd?
Indvinding af grundvand til grusvask eller sortering	Vandforsyningsloven § 20	Som ovenstående – Hvis der ønskes indvinding af grund til grusvask eller lignende kræver dette en tilladelse	Natur og miljø	1 mrd?
Indvindingsboringer, vandværker o.lign		Placering og eventuelle forbehold		
Indvinding fra vandløb o.lign.	Vandløbsloven	Som ovenstående		
Udledning af vaskevand	Miljøbeskyttelsesloven	Som ovenstående		
Beskyttet natur	Naturbeskyttelsesloven § 3	Som ovenstående		
Dispensation fra fortidsminde - og andre beskyttelseslinjer	Museumsloven mfl.	Ikke relevant.	Plan og byg	Hans, hhje
Dispensation for å-beskyttelseslinjer	Naturbeskyttelsesloven § 16	Kræver dispensation.	Plan og byg	Hans, hhje
Dispensation for sø-beskyttelseslinjer	Naturbeskyttelsesloven § 16	Ikke relevant.	Plan og byg	Hans, hhje
Dispensation for jord- og stendiger	Museumsloven	Hold respektafstand til diget mellem	Plan og byg	Hans, hhje

		<i>matrikel 11e og 233.</i>		
Tilladelse til nedlæggelse af veje og stier		<i>Omlægning af vej kræver tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 26a.</i>	Plan og Byg	Hans, hhje
Habitat	Habitatdirektivet	<i>Har kommunen kendskab til habitatområder og bilag IV arter, kan dette angives her.</i>		
Vejloven både offentlig og privat, herunder udkørsel fra råstofgraveområdet til offentlig vej	Vejloven, offentlig og privat	<i>Vilkår for overkørsel, fejning, etablering, fjernelse, evt. skiltning samt kørselsretninger.</i>		
Lokal - og kommuneplan	Planloven	<i>Indenfor området ligger der en række kommunplantemaer primært på naturområdet herunder – lavbundsarealer, naturområder og økologiske forbindelser.</i>	Plan og Byg	Hans, hhje
Anlægsarbejde på forurenede ejendomme	JFL § 8	<i>Kun aktuelt såfremt der søges indvinding på et forureningskortlagt areal, eller der findes forurening under gravning. – Ikke aktuelt da de berørte arealet er ikke kortlagt efter jordforureningsloven.</i>	Natur og miljø	
Geologi og grundvand		<i>om muligt, en geologisk og hydrologisk beskrivelse af området</i>		

Bygninger	Byggeloven	Det fremgår ikke af projektet at der sker bygningsmæssige ændringer, flytning af skurvogn eller andre bygninger. Hvis bygninger flytter placering skal der søges om den nye placering. Sagsbehandlingstid 6- 8 uger	Plan og Byg Brhe 9/2-17	Sagsbehandlingstid 1-2 uger når ALLE andre tilladelser/dispensationer er givet
Efterbehandlingsplan	Råstofloven	<i>Kommunen kan komme med forslag til vilkår i forhold til efterbehandlingsplanens retningslinjer. Efterbehandlingsplanen har en høringsperiode i kommune på mindst 4 uger. Såfremt der er enighed om den planlagte efterbehandling samt eventuelle vilkår, kan dette også tilkendes her.</i>		

Bilag 6

Region Sjælland
Regional Udvikling
Alleen 15
4180 Sorø

Holbæk d. 12-05-2016
J.nr. MVE.P321

**Udtalelse jf. museumslovens §23 vedr. ansøgning om råstofindvinding på Dyssevej 20 og 24;
4180 Sorø.**

Regionens j.nr. "ukendt"

Museet har modtaget ansøgningen i høring.

Historisk tids interesser:

I skel mod dele af matrikel 23 findes et registreret, beskyttet sten- og jorddige.

Arkæologi/jordfund:

Kontrol i arkiverne viser at der på den sydlige del af indvindingsområdet er registreret fund af en del oldsager fra bondestenalderen (66 på kortbilag), mod øst ligger desuden en fredet langdysse fra samme periode, hvor Midtsjællands lettere jorde har været kraftigt udnyttet til landbrug. Der kan på arealerne stadig være bevaret væsentlige spor af forhistorisk bebyggelse og dermed kulturhistoriske interesser. Det gælder især områderne mod vest og mod vandløb og vådområde der.

Museet anbefaler derfor at der i tilladelsen oplyses om dette forhold samt at der indskrives vilkår om indhentning af udtalelse jf. museumslovens §25 forud for muldafrømning og indvinding samt vilkår om meddelelse til det arkæologisk ansvarlige museum senest 2 uger forud for muldafrømning.

Kendt indvinder kan med fordel orienteres om dette forhold allerede nu ved kopi af denne skrivelse for at have mulighed for at imødegå forsinkelser og uplanlagte standsninger af jordarbejder ved arkæologiske fund.

Bygherre/entreprenør har altid mulighed for at indhente det arkæologisk ansvarlige museums udtalelse forud for jordarbejder, jf. museumslovens § 25.

Herved gives de bedste muligheder for at undgå standsning af anlægsarbejdet og udgifter til arkæologisk undersøgelse jf. museumslovens § 27.

Hvis museet i sin udtalelse skønner, at der på arealet ikke findes væsentlige arkæologiske bevaringsinteresser, så vil evt. udgifter til nødvendig arkæologisk undersøgelse skulle betales af Kulturministeren jf. museumslovens § 27.

En udtalelse fritager ikke bygherre/entreprenør fra forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette museet, hvis arkæologiske levn påtræffes, men fritager ham/hende for udgifterne til en undersøgelse.

Har de spørgsmål er De velkommen til at henvende Dem til museet.

Med venlig hilsen

Hugo Hvid Sørensen, museumsinspektør, arkæologi

Kortbilag til MVE.P321

Museumssager Undersøgelser/registreringer Diverse Viden Uden sag/registrering i F&F F&F (Fund og fortidsminder) arealer F&F - linjer Fredede fortidsminder (F&F) Beskyttede sten-/jorddiger Registreret arkæologi (F&F) "Primært anlæg/fundtype" - Nyere tid - Ellerreformatorisk tid - Historisk Tid - Middelalder - Vikingetid - Jernalder - Bronzealder - Stenalder - Oldtid - Udateret	Plansager Udtalelser Lokalplanforslag Aktuelle F&F - Kulturarvsarealer F&F - bestyttelseslinjer	<i>Sagsareal (sort, stiplet omramning).</i> <i>Registrerede fortidsminder og arkæologiske interesser jf. signaturforklaring.</i> <i>Baggrundskort: Ortofoto forår, hvidt matrikelkort (aktuelt: 12-05-2016) Copyright Geodatastyrelsen.</i>
--	---	--

Bilag 7

Sendt pr. mail til
radj@regionsjaelland.dk

Dato:
Haslev
20. maj 2016

SEAS-NVE har som ledningsejer modtaget materiale fra Region Sjælland vedrørende ansøgning om råstofindvinding ved Dyssevej i Sorø Kommune.

I det ansøgte område har SEAS-NVE et 10 kV kabel mellem Plantagevej og Dyssevej på matriklerne 11e og 11f.

Der foreligger en tinglyst deklaration på kablet.

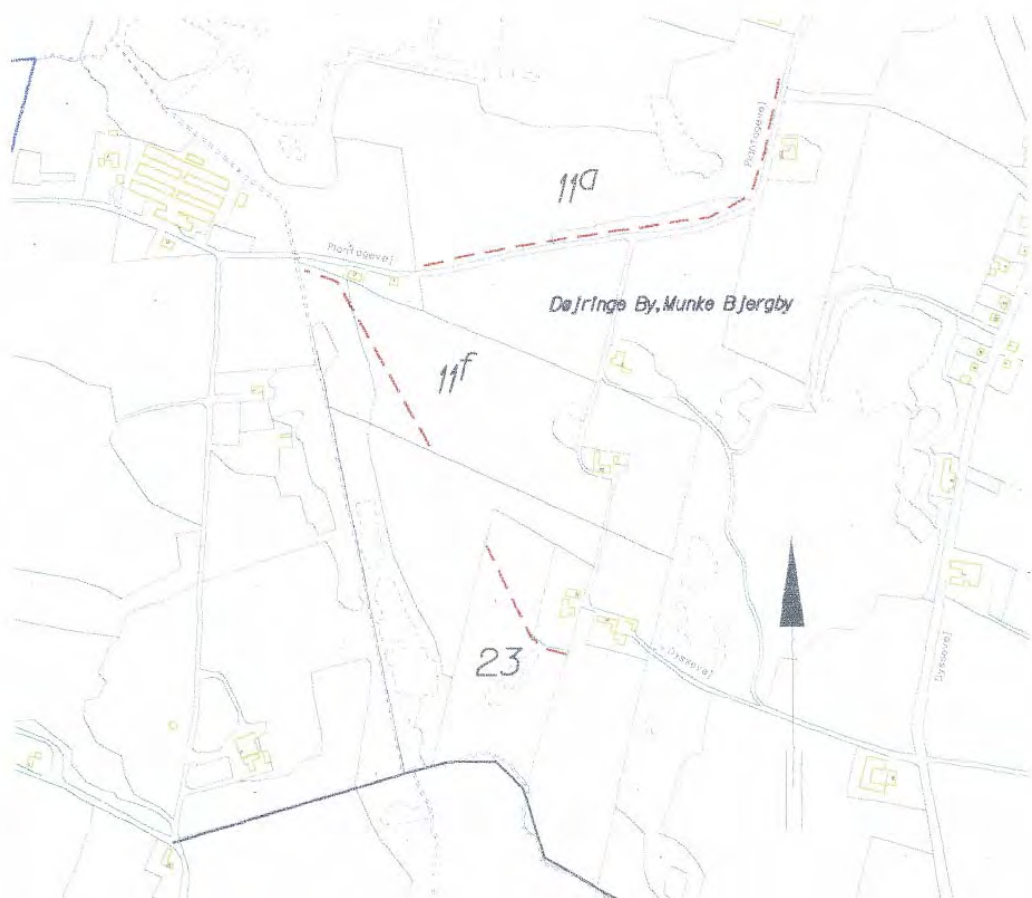
Der skal gøres opmærksom på at plantering og gravning ikke må ske inden for et område på 1 meter på begge sider af 10 kV kablet uden henvendelse til SEAS-NVE. Det skal tillige sikres at der ikke kan ske skade på kablet ved gravning i nærheden af kablet, på grund af ustabilitet i den omkringliggende jord.

Hvis kablet ønskes flyttet, kan dette ske mod betaling.

Venlig hilsen

Henrik Roar Petersen
Ingeniør

Direkte 59214339
Mobil 51168921
HRP@seas-nve.dk

ro Name

Component Name

Feature ID

Bilag 8

Grete Marie Jespersen
Lyngavevej 14
4180 Sorø
Karin Kirstine Søgaard
Bjerregårdsparken 84
7560 Hjelm
Jens Erik Christensen
Toftekæret 4
3520 Farum

Dispensation/afslag til at grave grus under sø/mose og eng

Du har søgt om dispensation til at udvinde råstoffer under en 800 m² stor sø og ca. 7.000 m² af en beskyttet mose samt en eng i tilknytning til mosen. Søen, mosen og engen ligger på ejendommen Dyssevej 20, 4180 Sorø, (matr.nr.11f, Døjringe By, Munke Bjergby), og er vist på figur 1.

Afslaget

Sorø Kommune giver hermed afslag i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 til at udvinde råstoffer under mosen og de dele af engen, som ligger nærmere end 50 m fra Tude Å..

Dispensationen

Sorø Kommune giver hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at udvinde råstoffer under søen og den del af engen, som ligger længere væk fra Tude Å end 50 m (ca. 2.800 m²). Men du må først begynde på arbejdet, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, vil du få besked fra Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du må først udnytte den, når Nævnet har taget stilling til klagen og skrevet til dig. Vær opmærksom på, at der kan gå nogle dage efter klagefristens udløb, inden du får besked, hvis den f. eks. er indkommet på klagefristens sidste dag.

Den 13. december 2017
J.nr. 340-2017-7201
Sag vedr. 9483

Teknik, Miljø og Drift
Rådhusvej 8
4180 Sorø
T 5787 6000
soroekom@soroe.dk
www.soroe.dk

Kim Hansen
T 57 87 63 60
kiha@soroe.dk

Modtag din post i din digitale postkasse – Få overblik og skån samtidig miljøet !

I din digitale postkasse kan du modtage din post sikkert fra det offentlige, banker, a-kasser m.fl. . Få adgang til Digital Post fra www.soroe.dk. Brug dit NemID til at logge på – har du ikke NemID, så bestil på www.nemid.nu. Vær opmærksom på, at henvendelser med personoplysninger altid besvares sikkert via Digital Post eller alm. brev.

Dispensationen gælder kun, hvis du opfylder disse vilkår:

- Der må ikke graves i søen i perioden fra 1. marts til 1. august
- Det skal i efterbehandlingsplanen indgå, at der etableres mindst 2 lavvandede erstatningssøer med et samlet areal på mindst 1.600 m²
- Det skal i efterbehandlingsplanen indgå, at der etableres et lavtliggende område på mindst 5.600 m², som skal kunne udvikles til eng/mose efter kommunens anvisninger
- Erstatningssøerne skal tilpasses landskabsformerne, og der må ikke anlægges øer i dem
- Erstatningssøernes bredder og bund må i gennemsnit ikke være stejlere end 1:5 og ingen steder stejlere end 1:3
- Der må ikke udsættes ænder, fisk eller lignende i erstatningssøerne
- Der må ikke fodres ænder eller andre dyr som findes i erstatningssøerne
- Der må heller ikke udlægges foder, som ænder kan få fat i, nærmere end 15 meter fra erstatningssøernes bredzone
- Hvis der plantes træer nær erstatningssøerne, skal disse på syd- og vestsiderne plantes mindst lige så langt fra søbredderne, som træernes forventede sluthøjde
- Der må ikke opsættes redehuse, hegn (dog undtaget kreaturhegn) eller lignende

Vilkårene er stillet for at sikre,

- at erstatningssøerne kan blive et godt levested for planter og dyr,
- at de kan se naturlige ud, og
- at der bliver taget hensyn til naturværdierne i området.

Dispensationen gælder kun for naturbeskyttelseslovens § 3. Den bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år¹. Dette vilkår er opfyldt, hvis grusgravningen er påbegyndt inden 3 år, selv om det evt. varer længere inden der graves i søen eller engen.

¹ jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2

Figur 1: Matrikel 11f med beskyttede naturtyper. Tude Å er blå, mosen er gulbrunt skraveret, engen er grønt skraveret og søen er blå skraveret.

Betydning af beskyttelsen

At sø, mose og eng er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 betyder, at tilstanden ikke må ændres uden dispensation. For eksempel må en evt. drift ikke intensiveres med hensyn til omfang og intervaller ud over det, som lovligt måtte have foregået som led i arealets drift før 1992, og som er fortsat i tiden herefter. Drift kan f. eks. være omlæg, gødsning, sprøjtning og vedligeholdelse af dræn og grøfter. Arealerne må heller ikke f. eks. tilplantes uden forudgående dispensation. Det er altid lodsejerens ansvar, at der ikke sker indgreb i beskyttede områder.

Vær også opmærksom på

Hvis du vil ændre dræn eller grøfter, eller ændre vandets afløb fra andre ejendomme, skal du først søge tilladelse hos Sorø Kommune ifølge vandløbslovens §§ 6 og 17.

Opdages en forurening ved oprensningen, skal du give kommunen besked om det ifølge § 21 i lov om miljøbeskyttelse.

Jordarbejder skal standses, hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder, og fortidsmindet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland, Arkæologisk Afdeling, Storgade 17, 4180 Sorø, tlf. 57 83 40 63². Inden arbejdet påbegyndes, kan den, der udfører jordarbejdet, bede det lokale kulturhistoriske museum oplyse, om arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder.³

Hvis museet i sin udtalelse vurderer, at der ikke findes væsentlige arkæologiske bevaringsinteresser på arealet, så skal evt. udgifter til nødvendig arkæologisk undersøgelse betales af Kulturministeren⁴.

En udtalelse fritager ikke bygherre/entreprenør fra forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette museet, hvis arkæologiske levn påtræffes, men den fritager bygherre for udgifterne til en arkæologisk undersøgelse.

Redegørelse

Ansøgningen om dispensation skyldes et ønske om at udvinde råstoffer under de beskyttede naturtyper. Sorø Kommune har den 10. marts besigtiget området.

Søen

Søen er stærkt skygget af store piletræer på hele vandfladen. Vandstanden ved besigtigelsen anslås til 0,5 – 1 m på dybeste sted. Bunden er fast, men dækket af

² Jf. museumslovens § 27

³ Jf. museumslovens § 25

⁴ Jf. museumslovens § 27 stk. 5.

et tykt lag døde pileblade. Der sås ingen vandplanter. Ved fiskeri med en dørslag-sketsjer blev fanget mange vandbænkebidere, nogle glasmyggelarver og en enkelt husbyggende vårfluelarve. Tilstanden vurderes at være ret ringe.

Mosen

Mosearealet rummer i den mest tilgroede del en del gamle birke- og piletræer. Over det hele er der tæt vækst af stararter. Der var frøstande af kattehale.

Engen

Mellem mosearealet og den dyrkede mark er et engareal, som ikke var registreret som beskyttet jævnfør Naturbeskyttelseslovens § 3. Der var ved besigtigelsen en karakteristisk engflora, og en gennemgang af de tilgængelige luftfotos på arealinformation og kommunens hjemmeside http://fkgdrift.kort-info.net/Map.aspx?page=soroe_kortet&Site=Soroe viser, at arealet ikke har været omlagt siden 2001, men i perioden har været enten græsset eller brugt til høslet. I 1999 fremtræder arealet udyrket/græsset. Dele af arealet nærmest mosen har tilsyneladende ikke været omlagt siden engang før 1954, om nogensinde. Arealet er lavtliggende og ca. 5.500 m² stort. Ved besigtigelsen var der et stort antal muldskud, og det kunne konstateres, at jorden er sort og meget humusholdig. Jordstykker, som ikke omlægges i en eller flere perioder på 7-10 år kan blive omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som eng, hvis de er større end 2.500 m² og opfylder betingelser med hensyn til bl.a. jordbund, flora og lav beliggenhed. Det er kommunens vurdering, at dette stykke jord er blevet omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og det er derfor nu registreret på arealinformation som beskyttet eng.

Tude Å

Tude Å ligger i kort afstand mod vest fra gravefeltet. Åen er beskyttet jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Region Sjælland har i forbindelse med sagsbehandlingen i henhold til råstofloven vurderet, at:

Det er Region Sjællands vurdering, at indvindingen af råstoffer ikke vil påvirke vandstanden i Tude Å på, ud fra de beregninger der er foretaget. foreslået en

respektafstand på 50 meter til Tude Å, dette vil også betyde, at påvirkningen på § 3 området reduceres. Det vurderes ikke at fordampning fra eventuelle gravesøer inden for dette begrænsede areal, vil have væsentlig indflydelse på vandbalancen.”

Når der ikke graves i mosen og dele af engen, kommer graveafstanden ikke nærmere Tude Å end 50 m, hvorved den af Regionen nævnte respektafstand overholdes.

Søen, mosen og engen er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det betyder, at tilstanden ikke må ændres. Efter naturbeskyttelseslovens § 65 kan kommunen, i særlige tilfælde, give dispensation fra § 3.

Vurdering

Sorø Kommune vurderer, at søen har en ringe miljøtilstand, og at der efter endt råstofindvinding kan etableres to erstatningssøer i forbindelse med efterbehandlingen. Det er almindelig praksis i forbindelse med etablering af erstatningsnatur, at der skabes det dobbelte areal eller antal af den oprindelige naturtype. Erstatningssøerne vil kunne opnå en meget bedre tilstand, især fordi de ikke vil være stærkt skyggede af store træer, og fyldt med et tykt lag rådende blade. Sidst i denne afgørelse er indsat en folder med gode råd til hvordan man kan lave gode vandhuller.

Mosen er en naturtype, som i modsætning til småsøer, ikke hurtigt kan genetableres som erstatningsnatur. Desuden ligger mosen indenfor den 50 m respektafstand til Tude Å, som Regionen beskriver. Det vurderes derfor samlet set, at der ikke bør gives dispensation til at indvinde råstoffer på mosearealet.

Engen uden for 50 m respektafstanden til Tude Å, er opstået som naturtype indenfor de seneste årtier. Det vurderes derfor at være muligt i forbindelse med efterbehandlingsplanen at etablere et areal i mindst dobbelt størrelse, som i løbet af en kortere årrække vil kunne opnå en lige så god naturtilstand.

Kommunen skal ved administration af lovgivningen sikre, at yngle- og rasteområder for en række strengt beskyttede dyrearter (opført på habitatdirektivets bilag IV)⁵ ikke bliver forringet. Arterne på Habitatdirektivets bilag IV er ligeledes beskyttet efter § 29 a i Naturbeskyttelsesloven, hvor de kaldes bilag 3 arter.

Arter omfattet af beskyttelsen må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier og yngle- eller rasteområder, der ikke må beskadiges eller ødelægges. Kommunen er ikke bekendt med forekomst af bilag IV arter på arealet eller i nærområdet. Men det er sandsynligt, at der forekommer arter af flagermus, springfrø, spidssnudet frø og stor vandsalamander.

Det er kommunens vurdering, at uanset om disse arter, eller f. eks. strandtudse og markfirben skulle forekomme på eller nær området, er der ikke risiko for en væsentlig negativ påvirkning, fordi det langt overvejende består af dyrket mark. Efter afsluttet indvinding vil det efterbehandlede areal være væsentligt bedre som levested for arterne, end den nuværende dyrkede mark.

Partshøring

Et udkast til denne afgørelse har været partshørt hos ejerne af arealet. Ejerne havde ingen bemærkninger til udkastet.

Klagevejledning

Som ansøger kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet⁶ over afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven og evt. vilkår for afgørelsen. De klageberettigede er:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker

⁵ Ifølge Bekendtgørelse nr. 1828 af 16. december 2015 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

⁶ jf. naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 1 og § 86.

- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen for afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven er 4 uger efter, at Regionen har udsendt afgørelsen i forbindelse med gravetilladelsen. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, f. eks. på Regionens hjemmeside, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Sådan klager du: Du kan klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen, som du kan finde et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk.

Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID, og du kan finde Klageportalen ved at søge på ordet "Klageportal". Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale det dobbelte beløb på i alt 1.800 kr. Gebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks fra og med den 1. februar 2017. Gebyrets størrelse kan ses på www.nmkn.dk. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Klagen er indgivet, når du har godkendt klagen og betalt gebyret eller bestilt en faktura i Klageportalen.

Klagenævnene skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sorø Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen⁷.

⁷ jf. naturbeskyttelseslovens § 88 og evt. planlovens § 62, stk. 1

Venlig hilsen

Kim Hansen

Miljøtekniker

Kopi af dette brev er sendt til:

- Grete Maria Jespersen, Lyngevej 14, 4180 Sorø
- Karin Kirstine Søgaard, Bjerregårdsparken 84, 7560 Hjelm
- Jens Erik Christensen, Toftekæret 4, 3520 Farum
- Flemming Jespersen, fl.jespersen@gmail.com
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-mail: dnsoroe-sager@dn.dk
- Museum Vestsjælland, Oldvejen 25C, 4300 Holbæk, E-mail: plan@vestmuseum.dk
- Miljøstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, mst@mst.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV. E-mail: fr@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet i Sydvestsjælland, v/ formand Hans Vallentin Stoltz, Orionvej 4, 4200 Slagelse. E-mail: sydvest@friluftsraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalforening. E-mail: soroe@dof.dk
- Danmarks Jægerforbund, v/ regionsformand Jesper Jensen, Fynsvej 4, 4270 Høng. E-mail: Hunter@jensen.tdcadsl.dk
- Danmarks Jægerforbund, lokalt, v/ Stig Egede Hansen. E-mail: seh@stiftsor.dk
- Dansk Botanisk Forening, v/ Mikael Landt. E-mail: nbu_sj@botaniskforening.dk

Behandling af oplysninger

I forbindelse med kommunens sagsbehandling kan der ske behandling af oplysninger, som kan henføres til enkeltpersoner. Der kan f.eks. være tale om, at kommunen indhenter og opbevarer oplysninger om en ejendoms fysiske forhold. Ifølge persondataloven har personer, som oplysningerne vedrører, ret til indsigt i oplysningerne hos kommunen.

Sådan får du et godt **VANDHUL**

„Når man tager og holder Forstørrelsesglasset for Øiet og seer på en Vanddråbe ude fra Dammen, så seer man over tusinde underlige Dyr som man ellers aldrig seer, men de ere der og det er virkeligt“
(fra „Vanddråben“ af H.C.Andersen).

Kontakt Natur & Miljø i Vestsjællands Amt, hvis du tænker på at grave eller oprense et vandhul. Vi finder vej gennem de relevante love og rådgiver også gerne.

Hvor?

Vandhullet kan med held anlægges i en fugtig lavning på dyrket mark. Det er en fordel, hvis det ligger tæt ved andre vandhuller, stendiger og levende hegn. Så spredes planter og dyr hurtigere til det nye vandhul. I diger og hegn kan insekter, padder og krybdyr overvintre.

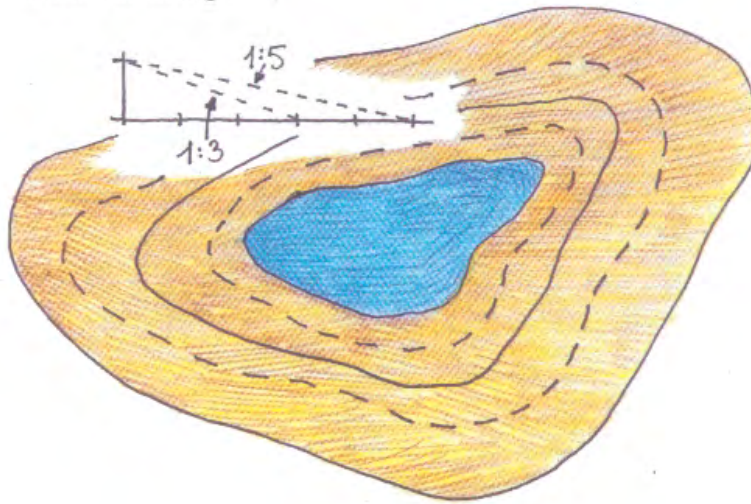
Hvordan?

Der kan graves ned til vandet, vandstanden kan hæves, eller nedsivende vand kan standses med f.eks. et lag ler. Forholdene på stedet afgør, hvad der er bedst. Hvis stedets jordbund er meget næringsrig er det altid godt at fjerne de øverste 20-30 cm jord.

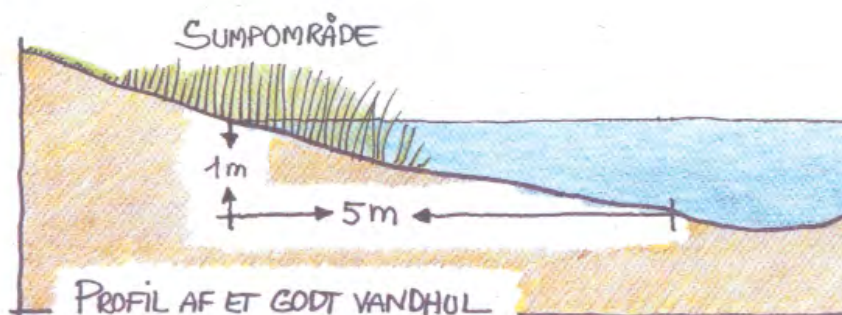
Hvilken form?

Vandhullets form skal følge terrænet, og opgravet jord skal jævnes helt ud eller fjernes. Derved sikres det, at naturlige oversvømmelser i årets løb er med til at danne en bred zone med eng- og sumpplanter. En slags rodzoneanlæg, der også får vandhullet til at se naturligt ud. Derfor må bredderne også gerne bugte sig. De skal skråne jævnt mod midten: Helst 1:5 og aldrig stejlere end 1:3. Derved bliver de lavvandede områder, hvor smådyr og padder trives, så store som muligt.

Dybden skal svare til størrelsen

Kun større vandhuller skal graves dybe. Et vandhul på 500 m² behøver ikke at være dybere end 1 m. De dyr og planter, som normalt lever i små vandhuller tåler udmærket, at vandhullet tørrer ud i et tørt år. Derimod bliver fisk udryddet ved udtørring. Det betyder, at bestanden af smådyr og haletudser får det bedre, fordi de ikke længere bliver spist af fiskene.

Er der for meget næring i vandhullet, er det lige galt om det er dybt eller lavt: Det lave gror hurtigt til, mens det dybe får dårlig vandkvalitet. I begge tilfælde er den eneste løsning at fjerne næringsoverskuddet. Det er nemmest og billigst fra et udtørret vandhul, hvor bundslammet forholdsvis nemt kan fjernes.

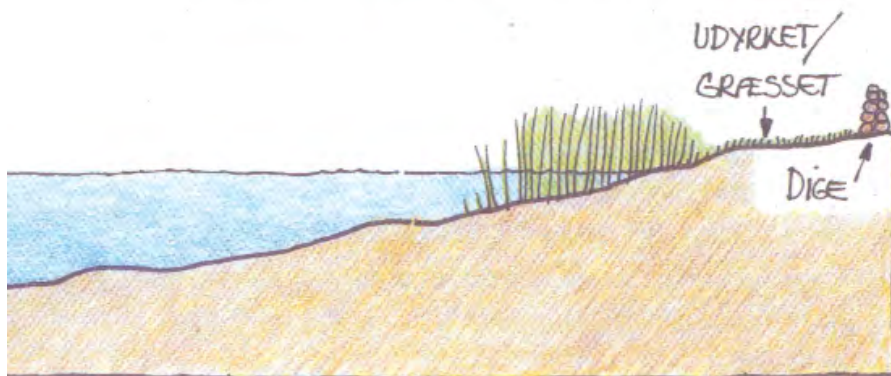
Hold gødningen væk

Grøfter eller drænledninger må ikke have direkte udløb i vandhullet. Rundt om det skal der være en udyrket zone. Årsagen er, at man helst skal forhindre næringsstoffer fra drænvand og gødning i at nå vandhullet. For meget næring betyder en kraftig vækst af alger og andemad. Det lukker solen ude, og vandet bliver mørkt og koldt. Så kan der ikke gro vandplanter på bunden. Kun få smådyr kan leve med det, og det betyder, at „de store“ dyr også forsvinder.

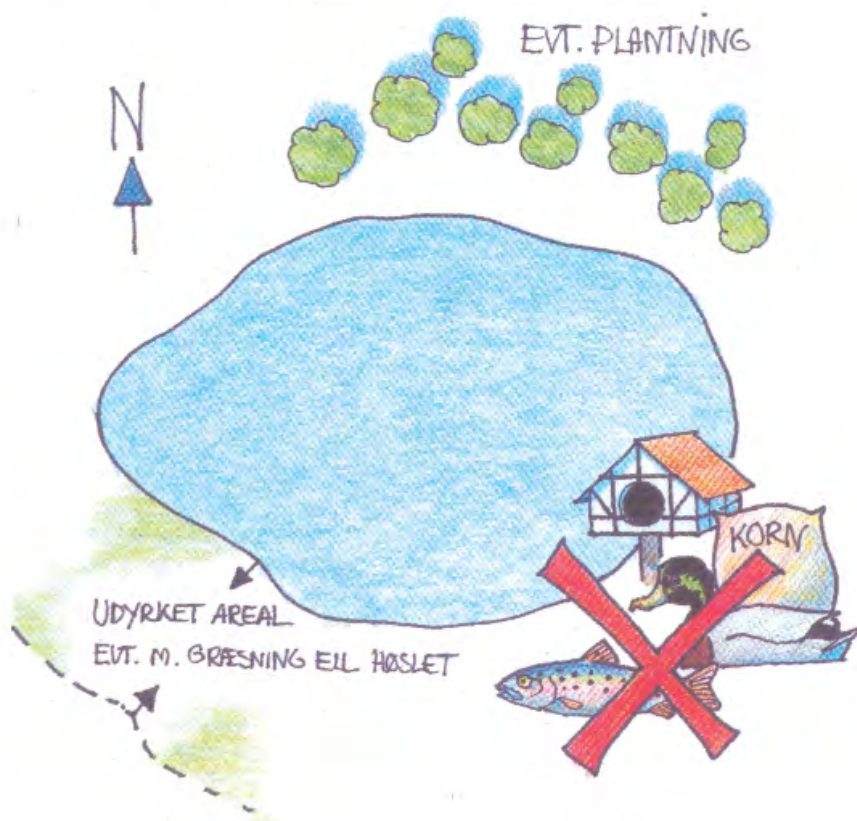
Opgiv ikke

Mange nye vandhuller bliver i begyndelsen fyldt med grønne trådalger. De kommer, fordi der frigøres en masse næringsstoffer fra jorden, når vandhullet graves. Trådalgerne forsvinder ofte igen i løbet af nogle år, når planter og smådyr er indvandret til vandhullet.

Omkring vandhullet

I løbet af kort tid vil der af sig selv dukke forskellige planter op omkring vandhullet. Hvor jordbunden er meget næringsrig, kan nogle få arter af grådige planter som f.eks. brændenælde og lådden dueurt brede sig på bekostning af blomster, græs, insekter, frøer, mv. Afgræsning eller høstet kan modvirke en sådan tilgroning og sikre et righoldigt plante- og dyreliv på bredden.

Hvis der skal plantes træer eller buske ved vandhullet skal det kun ske på nord- eller nordøstsiden. Ellers bliver vandhullet skygget og koldt. Der bliver også for meget læ, så vinden ikke kan blæse vandhullet fri for andemad.

Det kan anbefales at plante arter som kvalkved, benved, hunde-rose, hæg, slåen, hvidtjørn, fugle-kirsebær, vild æble eller stilk-eg.

Husk i øvrigt at træer, når de bliver store, kan kaste store mængder blade i vandhullet. Bladene giver dårlig vandkvalitet, når de rådner. Samtidig tilfører de vandet næring. Det giver tilgroning med kraftig vækst af f.eks. andemad og dunhammer. Resultatet er udryddelse af næsten alt andet liv i vandet.

Sådan skal du ikke gøre

- **Vandhuller må ikke uden videre graves i kildevæld, møser, enge, strandenge eller overdrev.** Disse område er beskyttet af naturbeskyttelsesloven, fordi der er så få af dem tilbage. Også i andre situationer kan der være regler, man skal være opmærksom på. Det er derfor en meget god ide at kontakte amtet, inden man går i gang.
- **Der skal ikke anlægges øer i et lille vandhul.** Det er unaturligt, og vandmængden bliver for lille til at huse en varieret natur.
- **Vandhullet må ikke have direkte forbindelse til vandløb.** Plante- og dyrelivet er forskelligt de to steder, og når det blandes, bliver begge dele fattigere.
- **Opdræt ikke ænder.** Fodringen overgødske vandhullet. Udsættes der mange ænder, bliver sumpplanterne trampet ned eller ædt og bredderne gennemsnadrede og udhulede. Hvis vandhullet er godt nok, vil der komme vilde ænder til af sig selv i det „rigtige“ antal. Fodring tiltrækker desuden ofte rotter.
- **Opsæt ikke andehuse** eller kunstige redeskjul i vandhullet. Det er meget pænere uden, og som regel finder ænderne selv redeskjul i omegnen.
- **Udsæt ikke fisk** i små vandhuller. Fisk æder vandinsekter og frøernes haletudser og er næringskonkurrenter til ællingerne. Bemærk at der er regler for udsætning af både fisk, ænder og krebs.
- **Plant ikke nåletræer eller hybenroser.** Nåletræerne klarer sig som regel dårligt på fugtig bund. Hybenroser breder sig og fortrænger andre planter

Natur & Miljø

Vestsjællands Amt, Alleen 15, 4180 Sorø

Tlf. 5787 2900 • Fax. 5787 2800

E-mail: n@m@vestamt.dk

Bilag 9

Grete Marie Jespersen

Lyngavevej 14
4180 Sorø

Karin Kirstine Søgaard

Bjerregårdsparken 84
7560 Hjelm

Jens Erik Christensen

Toftekæret 4
3520 Farum

Dispensation fra åbeskyttelseslinjen til råstofindvinding

Vi har behandlet din ansøgning om dispensation til råstofindvinding på ejendommen:

Adresse.: Dyssevej 20, 4180 Sorø.
Matr. nr.: 11f, Døjringe By, Munke Bjergby.

Dispensation

Sorø Kommune giver dig dispensation fra åbeskyttelseslinjen til råstofindvinding af et cirka 1,8 ha stort areal efter naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 2. Men du må først udnytte dispensationen, når klagefristen er udløbet, og du har modtaget en gravetilladelse fra Region Sjælland.

Dispensationen gælder kun, hvis du opfylder følgende vilkår:

- At der ikke graves tættere på Tude Å end 50 meter.

Klagefristen er 4 uger efter, at Regionen har udsendt afgørelsen i forbindelse med gravetilladelsen.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, vil du få besked fra Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du må først udnytte den, når Nævnet har taget stilling til klagen og skrevet til dig. Vær opmærksom på, at der kan gå nogle dage efter klagefristens udløb, inden du får besked, hvis den f. eks. er indkommet på klagefristens sidste dag.

Den 15. december 2017
J.nr. 340-2016-18902
Sag vedr. 9483

Teknik, Miljø og Drift
Rådhusvej 8
4180 Sorø
T 5787 6000
soroe@soroe.dk
www.soroe.dk

Hans Henning Jensen
T 57876342
hhje@soroe.dk

Dispensationen vedrører kun bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens kapitel 2. Du skal søge andre nødvendige tilladelser hos de relevante myndigheder.

Dispensationen er gyldig i 3 år. Dvs. du skal søge på ny, hvis du ikke har udnyttet den inden 3 år fra datoen på dette brev¹.

Vær også opmærksom på

Fund af arkæologisk materiale

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale ved bygge- eller anlægsarbejdet, skal du standse arbejdet². Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland, Arkæologisk Afdeling, Storgade 17, 4180 Sorø, tlf. 57 83 40 63. Kommunen har orienteret museet om dispensationen ved kopi af dette brev.

Du har også mulighed for at kontakte museet, inden jordarbejdet bliver påbegyndt for at få oplyst, om der er en risiko for at ødelægge arkæologisk materiale.

Jordforurening

Hvis der under bygge- eller jordarbejder konstateres eller forårsages en forurening af jorden, skal Sorø Kommune underrettes³.

Redegørelse

Du har søgt om dispensation til fra åbeskyttelseslinjen til indvinding af råstoffer.

I din ansøgning har du oplyst, at du vil indvinde råstoffer så tæt på Tude Å som muligt.

Region Sjælland har i forbindelse med sagsbehandlingen i henhold til råstofloven vurderet, at:

Det er Region Sjællands vurdering, at indvindingen af råstoffer ikke vil påvirke vandstanden i Tude Å på, ud fra de beregninger der er foretaget. foreslået en

¹Jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

²Jf. museumslovens § 27, stk. 2.

³Jf. miljøbeskyttelseslovens § 21, stk. 1.

respektafstand på 50 meter til Tude Å, dette vil også betyde, at påvirkningen på § 3 området reduceres. Det vurderes ikke at fordampning fra eventuelle gravesøer inden for dette begrænsede areal, vil have væsentlig indflydelse på vandbalancen.”

Når der ikke graves i mosen og dele af engen, kommer graveafstanden ikke nærmere Tude Å end 50 m, hvorved den af Regionen nævnte respektafstand overholdes

En graveafstand på 50 m til Tude Å forudsætter, at der skal dispenseres fra åbesskyttelseslinjen til gravning af de 100 meter indenfor åbesskyttelseslinjen.

På nedenstående kort er vist det areal indenfor åbesskyttelseslinjen, at hvor Sorø Kommune dispenserer til råstofindvinding.

Sø- og åbesskyttelseslinjen⁴, der forløber 150 m fra. Det ansøgte kræver derfor Sorø Kommunes dispensation⁵.

Formålet med beskyttelseslinjen er at sikre søer og åer som værdifulde landskabs-elementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv.

⁴Jf. naturbeskyttelseslovens § 16, stk. 1.

⁵Jf. naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2.

Sorø Kommune har i sin behandling af sagen lagt vægt på:

- At Tude Å ikke fremtræder, så markant i landskabet på denne strækning.
- At der allerede er gravet flere steder indenfor åbeskyttelseslinjen langs med Tude Å.

Sorø Kommune anser ikke denne dispensation efter naturbeskyttelsesloven for at være af større betydning eller af almindelig offentlig interesse. Afgørelsen er derfor ikke offentliggjort ved annoncering⁶.

Klagevejledning

Dispensationen og de vilkår, der er knyttet til den kan påklages til Miljø og Fødevareklagenævnet⁷ af:

- 1) Adressaten for afgørelsen
- 2) Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- 3) Offentlige myndigheder
- 4) En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- 5) Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- 6) Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø og
- 7) Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Du finder den på www.borger.dk og www.virk.dk ved at søge på "Klageportal".

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sorø Kommune i Klageportalen.

⁶Jf. § 5 i bekendtgørelse nr. 1308 af 21. december 2011 om bygge- og beskyttelseslinjer.

⁷Jf. naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 1 og § 86, stk. 1.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale det dobbelte beløb på i alt 1.800 kr. for behandling af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks fra og med den 1. februar 2017. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sorø Kommune, der videresender den til Miljø og Fødevareklagenævnet. Nævnet træffer afgørelse om, hvorvidt de kan imødekomme din anmodning.

Klagefristen for afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven er 4 uger efter, at Regionen har udsendt afgørelsen i forbindelse med gravetilladelsen. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, f. eks. på Regionens hjemmeside, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag

Klagefristen regnes i hele døgn. Det vil sige, at klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. En klage skal således være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen) senest kl. 23.59 på den dag, hvor klagefristen udløber.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen⁸.

Venlig hilsen

Hans Henning Jensen
Landskabsforvalter

Kopi af dette brev er fremsendt til:

- DN-Lokalkomite Sorø, v./ Niels Hilker, Smedevej 66, 4180 Sorø. E-mail: dnsoroesager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, E-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalforening, E-mail: soroe@dof.dk
- Museum Vestsjælland, Oldvejen 25C, 4300 Holbæk. E-mail: plan@vestmuseum.dk
- Miljøstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. E-mail: mst@mst.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sølvgade 83, 1353 København K. E-mail: nbu@snm.ku.dk att. Mikael Landt

⁸Jf. naturbeskyttelsesloven § 88, stk. 1.

Bilag 10

Grete Marie Jespersen
Jens Erik Christensen
Karin Kirstine Søgaard

Tilladelse til grundvandssænkning i forbindelse med råstofindvinding under grundvandsspejl på Matrikel 11f, Døjringe By, Munke Bjergby

Den 02-05-2019
J.nr. 13.02.01-P19-47-17
Ejendom: 9483

Natur og Miljø
Rådhusvej 8
4180 Sorø
Se åbningstider
på hjemmesiden
www.soroe.dk

Christian Holt
57876357
chho@soroe.dk

Tilladelse efter vandforsyningsloven

Sorø Kommune giver efter § 26 stk. 1 i vandforsyningsloven tilladelse til den midlertidige grundvandssænkning, der vil være konsekvensen af en årlig råstofindvinding på 20.000 m³ under grundvandsspejlet samt indvinding af 1.500 m³ vand fra en eksisterende sø. Samtidig gives efter miljøbeskyttelseslovens § 24 forbud mod anvendelse af pesticider og gødning indenfor graveområdet på ejendommen matr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby, ejendomsnummer 9483, beliggende Dyssevej 20, 4180 Sorø

Tilladelsen er gyldig fra 2019 til 2028

Tilladelsen er givet på nedennævnte vilkår om gravetidspunkter og om anvendelsen af de færdigbehandlede arealer.

Vilkår i henhold til Vandforsyningsloven

Grundvandssænkning

- Gravning under grundvandsspejl må ikke give anledning til påvirkning af vandmængderne i Tude å.
- Hvis der skal graves under grundvandsspejlet i perioden fra 1. maj til 1. oktober, skal indvinder etablere logning af vandspejlet i gravesøen, efter nærmere aftale med Sorø Kommunes vandløbsmyndighed.
- På dage hvor der skal graves under grundvandsspejl, skal det i sommerperioden kontrolleres at vandspejlet i søen er over kote 30,27 m (DVR90) før gravningen påbegyndes. Der må kun graves under grundvandsspejl, hvis det er tilfældet.
- Såfremt grundvandssænkningen påvirker indvindingsboringer i området, vil indvinder være erstatningspligtig for den skade dette måtte forvolde jf. vandforsyningslovens § 28.

Vandindvinding til støvbinding

- Til støvbinding på vejene må op til 2 gange dagligt tages 8 m³ fra eksisterende sø på ejendommen.
- Der skal føres journal med mængder indvundet dagligt, og indvindingen skal indberettes til Sorø Kommune hvert år i januar måned. Journalen skal være tilgængelig for Sorø Kommune ved tilsyn i grusgraven. Kopi af journalen skal udleveres til Sorø Kommune efter anmodning.

Anvendelse af det efterbehandlede areal

Med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 24 gives forbud mod at anvende pesticider eller gødning på det efterbehandlede område. Tilladelsen må ikke udnyttes før indvindinger har tinglyst dette påbud på ejendommen med en deklaration, hvis tekst skal være godkendt af Sorø Kommune. Sorø Kommune skal være påtaleberettiget i forhold til deklarationen af dette vilkår. Deklarationen kan indgå som en del af Region Sjællands deklaration om efterbehandling af arealet, som Region Sjælland har gjort i andre sager.

Grundvandsinteresser i området

Den nærmeste almene vandforsyning ligger over 1,2 km fra råstofgraven, men råstofgraven ligger i område med særlig drikkevandsinteresse. Råstofgraven ligger i indvindingsoplandet for Dybendal vandværk og Munke Bjergby Vandværk.

De nærmeste ikke-almene vandforsyninger ligger henholdsvis 170 meter nordvest for graveområdet på Plantagevej 13 og 425 meter sydvest for graveområdet på Plantagevej 9.

Overfladevandsinteresser i området

Grusgraven ligger lige ved Tude å. 400 m nedstrøms matriklen ligger en strækning med Sorø Kommunes nok bedste gydepladser for ørred. Bestandsstørrelsen er dog varierende, og er iht. DTU Aqua dårlig med en individtæthed på 5 ørreder/100 m² ved seneste bedømmelse i 2013.

Sportsfiskernes "Udsætningsforeningen Vestsjælland 95" udsætter årligt 1.000 stk. ½ års ørredyngel på denne strækning og yderligere 1.900 stk. lidt længere nedstrøms i henhold til "Plan for fiskepleje i sjællandske vandløb til sydlige Kattegat og Storebælt" DTU Aqua, Institut for akvatiske ressourcer, 2014.

Vandløbsstrækningen ud for graveområdet er i henhold til den gældende vandområdeplan (2015-2021) et middelstort vandløb. Den økologiske tilstand er ukendt, men kort op- og nedstrøms graveområdet er tilstanden "god økologisk tilstand". Målet for strækningen er "god økologisk tilstand". Strækningen fra ca. 400 m nedstrøms graveområdet er som noget nyt målsat med den højeste målsætning "høj økologisk tilstand" specifikt for fisk.

Erstatningsansvar

Råstofindvinder er erstatningspligtig for skade som forvoldes i eksisterende forhold ved forandringen af grundvandsstanden eller vandføringen i Tude å efter vandforsyningslovens § 23 og 28.

Ansøgningen

Grundejer har søgt Region Sjælland om tilladelse til råstofindvinding på matr. nr. 11f, Døjringe by, Munke Bjergby sogn, beliggende Dyssevej 20, 4180 Sorø. Der er ansøgt om tilladelse til en årlig gravning af op til 20.000 m³ råstoffer under grundvandsspejl. Der er søgt om indvinding af vand til støvbekæmpelse, ca. 75 dage årligt, 2 gange dagligt med 8 m³. Støvbekæmpelsen foretages med en slamsuger. Der er ikke ansøgt om tilladelse til grusvask.

Sorø Kommunes vurderinger

Sorø Kommune vurderer, at den nævnte indvinding under grundvandsspejlet, med de begrænsninger som fremgår af vilkårene, ikke vil medføre en grundvandssænkning, som vil påvirke nærliggende vandindvindinger, vandløb, søer og vådområder i et omfang der vil medføre gener for indvinding af drikkevand eller flora og fauna i nærområdet.

Som det fremgår af redegørelsen for overfladeinteresser i området, er strækningen af Tude Å nedstrøms graveområdet følsomt for forringelser af især fiskenes forhold. Det er afgørende for miljøtilstanden, at der ikke sker væsentlige reduktioner i vandføringen på strækningen.

Hvis der skal graves i sommerperioden, skal der derfor etableres overvågning af vandspejlet i gravesøen, efter nærmere aftale med Sorø Kommune. På denne måde sikres det, at gravningen kan bringes til ophør, hvis der er væsentlig risiko for skadelig påvirkning af vandløbet.

Vandspejlet i Tude Å blev opmålt i sommerperioden (maj-juli) i 2016 i forbindelse med en opmåling af vandløbet med henblik på kontrol af vandløbets tilstand. Der var ved opmålingen ikke forhold som kunne forårsage opstuvninger af vand på strækningen. På baggrund af denne opmåling er vilkåret om vandspejlskoten fastsat til kote 30,27, svarende til vandspejlet ud for graveområdet (vandløbets station ca. 4200).

Anden Lovgivning

Denne afgørelse er meddelt efter vandforsyningsloven. Tilladelsen kan ikke udnyttes, med mindre der også er meddelt fornødne tilladelser efter anden lovgivning, herunder bl.a. råstoflovgivningen.

Klagevejledning i henhold til Vandforsyningsloven

Kommunens afgørelse kan jf. vandforsyningslovens § 80 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgeren og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klagefristen for afgørelsen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen er

offentliggjort. Afgørelsen offentliggøres på Sorø Kommunes hjemmeside www.sor-oe.dk tirsdag den 8. maj 2019. Klagefristen er derfor tirsdag den 5. juni 2019.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inde 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt, jævnfør vandforsyningslovens § 81.

Venlig hilsen

Christian Holt
Miljøsagsbehandler

Kopi Region Sjælland
 Miljøstyrelsen
 Danmarks Naturfredningsforening
 Danmarks Sportsfiskerforbund
 Forbrugerrådet

Lovhjemmel:

Vandforsyningsloven

Lovbekendtgørelse nr. 118 af 22. februar 2018 af lov om vandforsyning m.v.

Vandindvindingsbekendtgørelsen

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 832 af 27. juni 2016 om vandindvinding og vandforsyning

Miljøbeskyttelsesloven

Lovbekendtgørelse nr. 1121 af 3/9 2018 af lov om miljøbeskyttelse

Bilag 11

Fra: MIKAEL YRING
Sendt: 17. marts 2019 19:37
Til: Natur Miljø
Emne: Råstof indvending på matrikel 11f Døjringe by

Hej
Angående parts høringen i sagen om udvinding af råstoffer på dyssevej 20 Da vil jeg gerne have udspecificeret lidt bedre på hvilken måde til og frakørsel til grus graven der må køres Vi ønsker ikke tung trafik på vores private vej dyssevej 26, 24 og 22

Sendt fra min iPhone

Fra: Lene Henriksen
Sendt: 25. marts 2019 20:00
Til: Natur Miljø
Emne: Partshøring af udkast til råstofindvindingstilladelse på Dyssevej 20, 4180 Sorø, matr. nr. 11f Døjringe By, Munke Bjergby.

Bemærkninger fra Bestyrelsen i Stenlille Jagtforening, Plantagevej 1C, Døjringe, 4180 Sorø:

Vores adresse er Plantagevej 1C, men bygningerne ligger langs Dyssevej, ligesom Jagtforeningens udkørsel er på Dyssevej.

Bestyrelsen har gennemgået materialet vedr. Råstofindvinding på Dyssevej 20, 4180 Sorø gældende indtil 1. marts 2029.

Vi erfarer, at lastbilerne skal køre materialet væk via Dyssevej og Plantagevej til Døjringevej – dvs. forbi Jagtforeningens område. Vi er bekymrede for, om den tunge trafik vil trykke vejen, så området langs Jagtforeningens lokaler og opsatte containere skades. Samtidig er vi bekymrede for generne af den konstante støv fra samme trafik.

Jagthusets vinduer ligger i niveau med vejen, derfor frygter vi øget risiko for stenslag på jagtforeningens ruder.

Plantagevej og Dyssevej er nyligt renoveret og vil utvivlsomt tage skade af den tunge trafik.

Vi har en forventning om, at blive orienteret, når der træffes en afgørelse.

Med venlig hilsen

Bestyrelsen for Stenlille Jagtforening

Lene Henriksen
Sekretær i Stenlille Jagtforening

Fra: indgaaende@prod.e-boks.dk
Sendt: 25. marts 2019 17:31
Til: Natur Miljø
Emne: Regional Udvikling\Andet
Vedhæftede filer: dkalmetadata.xml; dkalsignaturbevis.xml

Emne: SV: Partshøring af udkast til råstofindvindingstilladelse på Dyssevej 20, 4180 Sorø

Jeg vil gerne opmærksom på, at jeg ikke vil gå med til, at adgangsvejen fra min ejendom Dyssevej 24, ændres på nogen måder. Den nuværende adgangsvej i nordlig retning skal bevares.

Flytning af vejen vil have store konsekvenser for min ejendom. Dette er ansøger blevet gjort opmærksom på flere gang, via mail.

Desuden vil det være fuldstændig uacceptabelt, hvis der skal køre lastbiler på den lille grusvej, der støder op til matrikel 11 f. fra syd og som går forbi min ejendom og videre til Dyssevej 26.

Med venlig hilsen

Torsten Blum Hansen

Dyssevej 24

4180 Sorø

Bilag 9

Situationsplan for adgangsvej Dyssevej

